

Çitlembik 3

Su Gibi Aziz

abdullah aymaz
(E. abdurrahman)

Çitlembik-3

Su Gibi Aziz

abdullah aymaz

(E. abdurrahman)

Çitlembik-3

Su Gibi Aziz

abdullah aymaz

(E. abdurrahman)

Su Gibi Aziz
Çitlembik-3

Yayın Yönetmeni:
Şeref YILMAZ

Editör:
Kalender YILDIZ

Görsel Yönetmen:
Engin ÇİFTÇİ

Kapak:
Zülker MEYDAN

Mizanpaj:
Sedat YAZILITAŞ

ISBN: 975-278-126-8
Yayın Numarası: 380

Emniyet Mahallesi Huzur Sok.
No: 5 34676
Üsküdar/İstanbul
Tel : (0216) 318 42 88
Faks : (0216) 318 42 02
http://www.isikyayinlari.com

Baskı :
Çağlayan A. Ş.
Sarnıç Yolu No: 7 35410
Gaziemir/İzmir
Tel: (0232) 252 20 97/98

Baskı Tarihi
Şubat / 2005

İÇİNDEKİLER

Payımıza Düşenlerden 9
Kendini Aşmış Kahramanlar 13
Ne Zaman Murat Dedeleriniz Gibi… 15
Keşke Onun Yanında Olsaydım 17
Efendimiz'in Ruhâniyeti 19
Ezanınız Okunmuş, Kametiniz Getirilmiş 22
Merhamet Etmeyene Merhamet Edilmez 23
İğneye İplik Takmak 25
Ne Biliyorsun Belki de... 27
Müşahitler 29
Ayetlerin Yürüyüşü 31
Fatih Koleji'nin Eşi Belçika'da Henüz Yok 32
Kelime-i Şehâdet'in Tesiri 33
Kültürümüze Duyulan Merak 34
Elma Ne Kadar da Tatlıymış 35
Çok Uzun, Ama Çok Zevkli 36
Tesbih Deyip Geçmeyin 37
Teşrifat 42
Bağdat Ne Kadar Çeker? 43
Çölde Yatan Adam 45
Gamsız 46
Su Gibi Aziz 47
Hz. Ömer (r.a.)'i Ağlatan Kadın 49
Talihli Bir Kadın 51
Nasıl Nüfuz Ediyorlar 53
Vicdanı Tir Tir Titreyen Lâzım 54

Rüyâlara Akseden Gerçekler 56
Âsım'ın Nesli, Nesilmiş Gerçek 59
Merhametin Böylesi 62
Bir Atarım İki Tutarım 64
Renk Körü 65
Hocazâde Fatih Nasıl Hoca Oldu? 66
Akşemseddin 70
O Bir Şey mi? 76
Fedakârlıkta Zirveyi Tutanlar 78
Neden Yâ Azîz Çekiyormuş? 80
Zamanında Az Şey, Zamansız Çoktan İyidir 82
Ölçüyü İyi Bilmek Lâzım 84
Mal ve Can ile Fedakârlık 86
İstemenin Böylesi... 91
Bir Çocuğun Meleği 93
İyi Ya; Teheccüde Kalkarsın 95
Osmanlı'nın Yetimleri Sahipsiz Kalınca 99
Sen Beni Mezardaki Babama Şikâyet Ediyorsun 100
Hiç Efendi 102
Kıyamet Günü Sorulacak Nimet 104
Altın Neslin Arasına Nasıl Katıldı? 106
Nasıl Okumalı imişiz? 108
Ezana Cevap Veren Melek 110
Fatih'in Otlukbeli Rüyâsı 112
Molla Gürânî 114
İşte Geldik, Uzatıyoruz Ellerimizi 116
Zâlimin Yüreğinin Yağını Eriten Sözler 119
Hak Davasının Aziz Temsilcisi 121
Yeşil Komünistler 124
Köylü Deyip Geçme 127
Hızır Bu Ya 129
İşte Saygı Böyle Olur 136
Evrim Meselesi 140
Bu Rengârenk Sanat Harikaları Galerisinin Manası Ne? 143
Güzel İsimleri Çoktur 145
İsimlerin Tecelli Mertebeleri Farklıdır 146
İsimlerin Tecellisi Girifttir 147
Sıkıntıya Düşünce 149
Tesbihat, Sihirli ve Şiirli Dünya 152
Benim Yerimde Olun da Görün... 154
Çocuklarınızı Getirin Dedi isek de... 155
Yedi Gece Tebâreke 157
Arkadan Kötü Konuşma 159
Sana mı Düşmüş? 161

Aslında Aramızda Perde Yok 163
İmdada Gönderilen Melekler Ordusu 164
Ulu Çınar..166
Acaba Hangi Günahımdan? 169
Kur'ân-ı Kerîm'e Saygı 171
Tanışmakta Acele Ediniz...173
İlim Meclisleri Kabirde de Devam Edecek 175
Piyano Çalan Gibi 177
Bunlar Birbirine Engel Değil 179
Sana Bir Kaz Göndereyim...180
Ağlayan Göz Açılır...182
Soruya Bak, ama Sorana Dikkat Et...184
Mao'nun Askerleri 186
Korkaklık da Cesurluk da İzafî imiş. 188

Payımıza Düşenlerden

"Bunlar insanlığın mâkus kaderini talihe çevirecek. İnsanlığın diyorum. Yani sadece biz Müslümanların değil. Bu bahtiyarlığın hamalları olabilirsek ne mutlu! Cihanda, Allah'ı inkar fikrini berhava edecek eserler bunlar. Bunlar heyecanlı dellallar elinde âleme ilân edilecek; "Mübarek Anadolu Mahsülleri!" Bunlar Kur'ân Tefsirleri. Bunlar Arş-ı Âzamdan gelmiş Kur'ân-ı Hakîm'in nurları..."

"Bunların mümessili, hep bir elmas kılıç gibi kalemi elinde, Âlem-i İslâm'ın ve topyekün insanlığın dertlerini düşünerek Kur'ân'dan aldığı ilhamları hiçbir mekân ve atmosfer farkı gözetmeyerek kevser mürekkeplerle kağıtlara ve gönüllere nakşeden bir dertli, asrın büyük muzdaribi... Hep zirvelerde ve beline kadar hep sisler içinde."

"Onu ben size anlatamam ki. Ben onu hep kitaplardan okudum ve görenlerden dinledim. Buyurun işte kitaplardan okuyun..."

"Ama asrımızda payımıza düşenlerden bir başkasını azçok tanıyorum. Köyden gelmiş, imam hatip okulunda, liseye devam eden birisi olarak, daha yeni Külliyatla tanıştığım yıllarda karşılaştım onunla..."

"Kur'ân dersi aldığımız bir Hafız İbrahim Hoca vardı. Oldukça ehl-i takva... Kursa, ikinci yollardan gelir, gözüne haram değmemesi için değneğinin ucuna bakarak yürürdü. Tatlı sesiyle, camide namazlar kıldırır ve hutbeler okurdu. Arkadaşlarımızdan birisine şöyle bir rüyâsını anlatmış: "Kendimi Ege Ovası'nda görüyorum. Her taraf kupkuru. Sonra bir nehir akarak geldi. Koyunlar ve çobanlar vardı. Su içmek isteyen hayvanları engelliyorlardı. Onlara niye böyle yaptıklarını sordum, henüz izin olmadığını söylediler. Sonra yavaş yavaş nehir kenarından itibaren bütün ova yeşillenmeye başladı. Çobanlar da iznin geldiğini söyleyerek koyunları suya salmaya başladılar. 'Acaba bu nehir nereden geliyor?' diye sordum. Bana Erzurum'dan geldiğini söylediler. Bu rüyâmdan birkaç ay sonra bu camiye bir vaiz geldi, ama çok farklı konuşuyordu. Yaşayışı da bambaşka idi. Nereli olduğunu sorduğumda Erzurumlu olduğunu söylediler. O zaman hemen rüyâmı hatırladım."

"Gerçekten o zaman, yirmi sekiz yaşlarındaydı, ama ancak kâmil ve yaşlı insanlarda görülen bir vakara sahipti. Çok ciddî ve muttakî bir kemâl ehliydi. Fıtrî istidatları itibariyle hiç karşılaştıklarımıza benzemiyordu. Akıl, zeka ve hâfıza itibariyle fevkaladeydi. Zaten çok küçük yaşta Kur'ân'ı baştan sona ezberlemişti. Pek çok hadis-i şerif de hafızasındaydı. Mehmet Akif Ersoy'un o büyük Safahat kitabının mühim bir kısmı ezberindeydi."

"Çok hassas bir yapıya sahipti. Bu hassasiyet her zaman hissedilirdi. Uyuşuk, tembel, kaygısızlara 'Havadan nem kapanlar yanında, bunlar da yağmur altında ıslandığını fark etmeyenler' nazarı ile bakar ve hâllerine çok hayret ederdi. Elbette bu hassasiyetinin âyet ve hadislerdeki ince ve derin manaları -derinliklerden inci ve mercan çıkaran bir mücevher avcısı gibi- kavrama ve yakalamada çok büyük önemi vardı. Bu mükemmel kavrayış aynı zamanda muazzam bir yorumlama

kabiliyetini devamlı besliyordu. Böylece herhangi bir meseleye bir anda birkaç yönden bakabilme imkânına da sahip oluyordu. Yerinde kullanılan bir hassasiyet meziyetinin böylece Cenab-ı Hak tarafından ihsan edilmesinin sır ve hikmeti de tezahür ediyordu."

"Hislerinin keskinliği yanında, sezgileri de çok derindi. Zamanla çok kere şahit olduk ki, insanlığa bilhassa İslâm'a indirilen her darbeyi, anında vicdanında duyuyordu. Bu manada kötü bir oluşum başlayınca, patlamadan önce sezer ve bunu iyice anlamak için sağa sola: 'Bir yaramazlık var mı?' diye telefon eder, merakını gidermeye çalışırdı. Gergin hâllerinin neticesi, hep mühim bir olayla biterdi. Bazı kazalara ve 12 Mart, 12 Eylül, 28 Şubat olayları öncesi pek çok durumlar ile ilgili hissiyatına ve rüyâlarına yakın çevresi şahittir. Sizlere yüzlerce enteresan mesele, hatta rüyâ anlatacaklardır."

"İslâmî ilimlerdeki durumu da çok farklıdır. Meselâ bugün Türkiye'de değil, İslâm Âleminde değil, bütün dünyada bulunan hadisçileri ele alalım. Bana bir hadis âlimi gösteriniz ki, her sene baştan sona kütüb-ü sitteyi (altı sahih ve muteber hadis kitabını) seçkin talebelerine okutup, günümüzün gelişen durumlarına göre yorumlar getirsin. Aynı şekilde bir fıkıh âlimi gösteriniz ki, kendi mezhebinin önemli kitaplarını her sene baştan sona seçkin talebelerine günümüze göre yorumlayarak baştan sona okutsun. Tefsir, kelâm ve tasavvufla ilgili olarak da aynı şeyleri söylüyorum. Bana bu mevzuda, bu zamanda ikinci bir örnek gösterilebileceğini zannetmiyorum. Ama işte bunların hepsini de senelerdir o yapar. Şu anda dünyada tek diyebilirim."

"İnsan çok âlim olabilir, çok fazla da kitap mütalaa edebilir. Ama kılı kırk yararcasına dikkatli yaşamak çok mühimdir. İşte onun hayatında bu hassasiyeti hep müşâhede edersiniz."

"Sonbaharda bir yaprağın düşmesi kendisine fevkalade tesir eder. Tuvalete düşen bir karıncayı kurtarmak için kolları-

nı sıvayıp yarım saat uğraştığını çok iyi biliyoruz. Bosna, Azerbaycan ve benzeri olaylar sırasında; bazı katliamlar karşısında, şefkatinden bayılacak dereceye geldiğine hatta bayıldığına vaaz kasetleri bile şahittir. Bu meselenin ırk ve dini de yoktur. Katledilmiş Bosnalı bir yavrunun resmine bakıp ağladığı gibi Körfez Savaşı sırasında Bağdat'taki çocukların durumuna gözyaşı döktüğü gibi, İsrail'e düşen bir bomba ile ölen ve yaralanan çocuklar için de aynı şekilde ağlamıştır. Buna İzmir Şadırvan Camiî vaazının kasetleri şahittir."

"Onun kafasında büyük bir eğitim projesi vardı. İkincisi de cihan sulhu. Vaaz ve sohbetlerinde bunu işledi ve bu gönüllerde yankı buldu. Bugün eğitim fedaileri dünyanın her tarafında sulh-u umûmînin temsilcisi olarak fedâkârca ve cefâkârca hizmet veriyorlar. Bu öyle bir hizmet ki, içinde bulunanların aşk ve şevki cihanı sarıyor. Beş altı sene önce Bangladeş'te trafik kazası geçirip bir ayağı kesilen Süleyman öğretmen, kıvırcık saçlı esmer öğrencilerinden ayrılmanın hasretiyle kendi acılarını çoktan unutmuş vaziyette idi."

"Her öğretmen gittiği yeri yeni bir vatan edinmişti. Başlarına bombaların yağdığı günlerde Türkiye'ye gidip gelmek mecburiyetinde olan bir öğretmen okul müdürüne vasiyetini vermişti. Müdür açıp bakınca: "Eğer ben Türkiye'de ölecek olursam, benim cenazemi getirip Afganistan'a gömün." sözleri ile şaşırıp kaldı. O mübarek öğretmenler gittikleri yerlerde Cenab-ı Hakk'ın insanın mayasına koyduğu saf güzelliklerin tohumlarını keşfediyor ve onları inkişaf ettirmeye çalışıyorlar. Kâinatın fihristi, Allah'ın muhatabı olarak yaratılan insan ruhundaki gizli cevherleri her gün taptaze, yepyeni güzellik ve renkleri ile ele alıp işlemeye çalışıyorlar. Bu durum her gün yeniden doğumlara, baharlara şahit olmak demektir. Cenab-ı Hak bu müthiş proje ile bu yolu açandan ebediyyen razı olsun."

Kendini Aşmış Kahramanlar

Hz. Ebu Bekir Sıddık (r.a.)'a ait olduğu söylenen şu söze çok hayret ederim: "Ya Rabb'i, benim vücudumu o kadar büyüt ki Cehennem'de, başkalarına yer kalmasın!" Bu ne şefkat!

Bu büyük şefkat kahramanlığını, seneler önce kaybettiği ve sonra imansızlık girdabında bocaladığını fark ettiği oğlu hakkında: "Ya Rabb'i benim imanımı ona ver!" diyen gözü yaşlı bir annede de görmüştüm.

Evliyaullah'tan birisinin kalbine, o gün için insanların arasında en yüksek makamda bulunan kimsenin bir demirci ustası olduğu bildirilir. Bu meselenin sır ve hikmetini merak eden Allah dostu doğruca onun yanına gider, selâm sabahtan sonra hatırını sorar. Bakar ki, demirci ustası ateşten çıkan kızgın demirleri hiç çekinmeden eline almaktadır. Kızgın demirler ellerine hiçbir zarar vermemektedir. Sebebini sorunca usta der ki: "Ben Ümmet-i Muhammed'in hâlini düşünüyor, son derece üzülüyorum. Acaba ne yapabilirim, elimden ne gelir diye çare arıyorum. Bu öyle bir hâl ki, o yüzden kızgın demirlerin ateşini hissetmiyorum bile. Çünkü benim gönül ateşim onlardan fazla!" Bu cevabı alınca o büyük veli, bu demirci ustasının makamının niçin bu kadar yüksekte olduğunun hikmetini anlar.

Ben de acaba günümüzde o yüce ruh insanlarından aramızda var mıdır, diye düşünürdüm. Yaşadığım bir olay içime ümit ve sevinç doldurdu. 1980 sonrası, ortalık karışıktı. Herkes birbirinden şüpheleniyordu. Aramızdan birisi de devamlı fitne ve fesat çıkaran haberler yayıyor, arkadaşları birbirine düşürüyordu. Mehmet Ali ağabeyimiz bir gün herkesin içinde Allah adına en ağır yeminleri ettikten sonra: "Eğer teker teker her birinizin, benden daha iyi konumlara gelmenizi, beni geçmenizi arzu etmiyorsam Allah beni kahretsin!" dedi. Tüylerim diken diken olmuştu. Çünkü ben nefsimden emin olamadığım için asla böyle bir söz söylemeye cesaret edemezdim. Ama aramızda böyle ruh ulviyetine sahip bir ağabeyimin bulunmasından dolayı Allah'a hamdettim.

Babamın bu sözleri beni sevindirdi, ama bir kısım insanlar, mühim bir yere gelince, arkadan gelenlere ve arkadaşlarına ilerlemeleri için hiç şans tanımazlar. İşte ben onlara fitil oluyorum.

Ne Zaman Murat Dedeleriniz Gibi...

İkinci Murat Varna'da zafer kazanmış, Mora'yı fethetmiş, dedesi Murat Hüdâvendigâr'dan sonra Kosova'da ikinci defa muzaffer olmuş, oğlu Fatih'i evlendirmiş, bütün düşmanlarına baş eğdirmişti. İşte bu gönül rahatlığı içinde iken bir gün yanına İshak Paşa ile Saruca Paşayı alıp dolaşmaya çıkmıştı. Bir vakit sonra Ada Köprüsü'nden geçerken, bir kenarda hırkasına bürünmüş bir derviş ile karşılaştılar. Selâmlaşmadan sonra derviş, Sultan Murat'ın yüzüne bakarak dedi ki: "Hey Gazi Murat Han, yeryüzünde hayli gazalarda bulundun, bir nice seferlere çıktın. Bugünden itibaren ahiret seferine hazırlanmaya bak, tövbe ve istiğfarda bulun. Kalbinin bütün aşk ve heyecanı ile Cenab-ı Hakk'a yönel. Teslimiyet içinde bulun ve azığını hazırlamaya koyul!"

Dervişin bu sözleri Sultan Murat'a çok tesir etti. Şehre döndü, ama dervişi ve sözlerini unutamadı. Onunla görüşmek istedi. Adam gönderdi, ama onu bir daha bulamadı. O zaman işin ciddiyetini daha iyi kavradı.

Kendisini ibadete verdi. Çok geçmeden rahatsızlık başladı, bir anda yatağa düştü. Bir cuma günü de vefat etti.

Çok dindar bir padişahtı. Devlet hazinesinden cenazesi için hiçbir masrafın yapılmamasını istemiş, atadan kalma değerli iki yüzüğünün satılıp cenaze masraflarında kullanılmasını vasiyet etmişti...

Babam 1990 senesinde bir grup arkadaşıyla Avustralya'ya gitmişti. Orada karşılaştığı bir olayı şöyle anlattı. Avustralya'nın başşehri Kanberra'ya uğramış, cuma namazı için camiye gitmişti. Biraz erken varmışız. Avluda bir Boşnak ile tanıştık. O günlerde Tito ile ilgili bir kitabın peşinde idim. Ona: "Biliyor musun, aslında iki Tito varmış. Ruslar birinciyi öldürüp ikinciyi göndermişler. Bu hususta bilgin var mı?" diye sordum. "Evet ben de duydum. Ama sana ne Tito'dan? Balkanlar kaynıyor. Yine Sırplar bir şeylere hazırlanıyorlar. Siz ne zaman dedeleriniz Sultan Murat'lar gibi oralara sahip çıkacaksınız? Sen bana bunun cevabını ver. Allah! Allah! İnsanı boş şeylerle meşgul ediyorsunuz. Ben camiye girip, hiç olmazsa namaza kadar biraz Kur'ân okuyayım bari!" dedi.

Dondum kaldım. Adam doğru söylüyordu. Zaten kısa zaman sonra gerginlik başladı. Sonra da Sırplar Boşnakları kökten kazımak için katliamlara başladılar.

Demek o Boşnak, dertli birisi imiş ki, olacakları sezmiş, babamı böyle haşlamıştı.

Keşke Onun Yanında Olsaydım

Babam anlatıyor: Ali Rıza Sever'in dedesi vefat etmişti. Onun da ismi Ali Rıza idi. Cenazeyi defnettikten sonra, ilk defa alkolsüz mürekkep imal eden ve kendi soyadının bazı harflerinden hareketle bu mürekkebe CERROL Mürekkepleri ismini veren Abdurrahman Cerrahoğlu kabristanda elimden tuttu ve beni bir mezarın başına götürdü. Validesine aitmiş. Birer Fatiha okuduk. Gerçi bazı büyük hocalarımız on bir İhlas okunmasını tavsiye ediyorlar. Âdet olmuş, biz Fatiha okuduk.

Abdurrahman Bey bana dedi ki: "Ben risaleleri okuyorum, yazıyorum ve ilk defa teksir makinesi ile çoğaltıyorum. Rahmetli annem de Risalelere âşık. İki de bir bana: "Oğlum siz nasıl erkeksiniz. Ben olsam, bir gün durmam doğruca Üstad'ın yanına gider ve bir daha ayrılmam!" diyor. Bir gün Üstad'ın yanına gittim, bana: "Abdurrahman, valideniz bizi çok meşgul ediyor. Söyle ona merak etmesin, onu büyük talebelerimin içine aldım, onu talebeliğe kabul ettim." dedi."

İslâm tarihine baktığımız zaman yine böyle büyük düşünceli, yüce ruhlu validelerimizi görürüz.

Bunlardan birisi de Dûdân kızı Güzeyyâ'dır. Mekke devrinin o çetin günlerinde şahâdet getirip Müslüman olmuştu. Mekke kadınlarına da rehberlik yapıyor, kapı kapı dolaşarak

onların hidayete erip Müslüman olmaları için büyük gayret gösteriyordu. Mekke müşrikleri hemen müdahale ettiler. Fakat asil bir aileden geldiği için öldürmeye cesaret edemediler. Ama yine de sürgün etmek için karar verdiler. Onu bir esir gibi bir deveye bağlayıp, üç gün üç gece aç ve susuz bıraktılar. Sonunda kızgın güneş altında susuzluktan komaya girdi. Üçüncü günün gecesinde çölün serin havası onu biraz kendine getirdi. Bir ara yüzünde ve göğsünde bir soğukluk hissetti. Dokununca su olduğunu anladı. Onu ağzına yaklaştırıp kanıncaya kadar içti. Kalanını üstüne serpti. Gözlerini açıp etrafına baktığında etrafta ne bir insan ne de bir su kabı görebildi. Az sonra Mekke müşrikleri onu götürmek için gelince Güzeyyâ'nın normal hâle geldiğini ve üzerinin ıslak olduğunu gördüler. "Bu suyu nereden temin ettin?" diye sordular. O da: "Bilmiyorum. Bildiğim tek şey göğsümün üzerine soğuk suyun konulması. İşte onunla susuzluğumu giderdim." dedi. Ona bu ezayı reva gören müşrik grup, bu inkârı mümkün olmayan harika olay karşısında, yaptıklarından büyük pişmanlık duyup Müslüman oldular. Güzeyyâ'nın da ayaklarını çözüp serbest bıraktılar.

Güzeyyâ ilk fırsatta başından geçenleri, Peygamber Efendimiz'e (s.a.s.) ulaştırdı. Bu cefâkar validemizin sabır, ihlâs ve sadakatı karşısında müşrikler bile Müslüman olmuştu.

Hicretten sonra da bu soylu hanımefendi, her şeyini Mekke'de bırakıp Medine'ye hicret etti. Mukaddes Göçün kadın kahramanlarından olan Güzeyyâ validemizin hayatından alınacak büyük dersler ve ibretler var.

Efendimiz'in Ruhâniyeti

Sadettin Bey, Orta Asya'da birçok okulun açılmasına vesile olmuştu. Bir gün onun da bulunduğu bir mecliste Yakutistan'da da bir okul açılmasının gerekliliği konuşulur. Değerlendirmeler sonucunda Sadettin Bey oraya gitmeye gönüllü olur ve oraya gitme yollarını araştırmaya başlar. Bir süre sonra yanına aldığı bir Azerî arkadaş ile oraya gidecek bir uçağa biner. Aktarmalı olan uçak bir yerde durur. Durur, ama buraya havaalanı demeye bin şâhit lâzımdır. Uçakta bir kişilik boş yer vardır. İki saat sonra bir hanım yolcu gelir ve Sadettin Bey'in yanındaki koltuğa oturur.

Sadettin Bey, yanında taşıdığı dua kitabını açar ve içinden okumaya başlar. Kadın onun okuduğu kitapla ilgilenmeye başlar, bir şeyler söylemek istediği hareketlerinden belli olan kadına Sadettin Bey'in yol arkadaşı olan Azerî: "Bir isteğiniz mi vardı?" diye sorar. Hanım: "Siz Müslüman mısınız? Bu bey Kur'ân mı okuyor? Aslında ben de Müslümanım ama bir Rus'la evliyim. Benim babam daha yeni vefat etti." der ve ağlamaya başlar. Devamla: "Ama ben babamın arkasından Kur'ân okumasını bilmiyorum. Ne olur bu beye söyle, babama biraz Kur'ân okusun." Konuşmalar kendisine aktarılan Sadettin Bey: "Peki" der. Bu sefer bayan: "Siz nereye gidiyorsunuz?" diye sorar. "Yakutistan'a okul açmaya." cevabını alınca:

"Sizi orada kim karşılayacak?" der. "Hiç kimse, biz daha yeni tanışıp görüşmeye gidiyoruz?" derler. "Benim orada çok yakın bir arkadaşım var. Beraber aynı odayı paylaştık. Şimdi Cumhurbaşkanlığı'nda eğitim işlerine bakıyor. Ben ona bir mektup yazayım." diyerek bir mektup yazar.

Öbür gün Cumhurbaşkanlığı'na gidip o hanımı bulurlar ve mektubu kendisine verirler. Arkadaşını hatırlar ve yardımcı olmak ister. Fakat Azerî arkadaş, tercümanlığı tam yapamaz. Tam o sırada bir iş için oraya giren bir hanım: "Siz Türkçe konuşuyorsunuz galiba, az bekleyin." diyerek odadan çıkar ve biraz sonra bir beyle geri gelir. Der ki: "Bu benim eşim. Profesördür ve Azerbaycanlıdır. Size tercümanlık yapabilir." Anlaşmak kolaylaşır. Bizimkilerin eğitim için tâ Türkiye'den geldiklerini öğrenince, bu Azerî Profesör, çok sevinir ve onlara ve bu işe sahip çıkar. Günlerce evinde misafir eder, okul açma işlerinde yardımcı olur ve okullar açılır.

Sadettin Bey, bir uçak yolculuğunda Buryat Millî Eğitim Müdürü ile tanışır. Okul açmak için yazılı bir anlaşma yaparlar. Derhal Buryat'a bir müdür tayin edilir. Yardımcılarını alan müdür Vedat Bey Buryat'a gider ve Millî Eğitim Müdürü'nü ziyaret eder. Müdür önce şaşırır: "Evet böyle bir anlaşma oldu, ama biz buraya gelen pek çok kişiye, olur demişizdir; fakat kimse gelip okul açmamıştır. Size de o kabilden bir "olur" demiştim. Bina yok ki, nasıl açacaksınız?" der. Bizimkiler: "Biz herkes değiliz. Biz ciddiyiz. Ciddiyeti olmayan bir işe girmez ve evet demeyiz. Ta Türkiye'den bunun için geldik. Rusça imtihan kitapçıklarımız bile hazır. Öğrencileri seçip okulumuzu açmak istiyoruz," derler. Ama müdür bunun mümkün olamayacağını söyler, bütün ısrar ve direnmelerine karşılık olumlu bir netice alamazlar. Bakarlar ki, müdürün kabul edeceği yok. Boyunlarını büker, döner eşyalarının başına gelirler. "Ne yapalım elimizden geleni yaptık, yarın dönelim artık!" derler.

Mevsim yazdır. Karatahtaların üzerine serdikleri battaniyelerin altında geçirirler geceyi. Sabah namazı için uyandıklarında dördü de aynı rüyâyı görmüştür ve hayretle birbirlerine aynı rüyâyı anlatmaya başlarlar. Efendimiz (s.a.s.) onlara: "Burası bizim, sakın buradan ayrılmayın. Tuva'da bir problem var, ben oraya gidiyorum!" der. Sevinçle erkenden yine müdüre çıkar ve: "Biz buraya kadar geldik, hiç olmazsa okullar kapanmadan bir seçme imtihanı yapalım. Sonra okul binası bulursak açarız, bulamazsak açamayız. Ne olur buna müsaade et!" derler. Müdür def-i belâ kabilinden müsaade etmek zorunda kalır. Televizyon kanallarında: "Önümüzdeki sene açılacak Türk Koleji'ne öğrenci alınacaktır. Seçme imtihanımız var!" diye ilan verirler. Sınav günü bir de bakarlar ki imtihan yerine binlerce öğrenci gelmiştir. İmtihan neticesinde 72 öğrenci seçerler. Bundan sonrası daha da enteresandır, Cumhurbaşkanının torunu, Başbakanın yeğeni, İçişleri Bakanının en yakını yapılan imtihanda dereceye girmişlerdir. Bizimkilerin bundan daha sonra haberleri olmuştur tabi. "Hiç olmazsa bir seçme imtihanı yaptık ya. Gerisi Allah kerim!" derler. Bir süre sonra bunları müdür çağırır: "Size bir okul tahsis etmek zorunda kaldık. Başbakan, bakanlar; hatta Cumhurbaşkanı arayıp okulu sordular. Biz henüz bina yok dedik, ama çok ayıp olacağını söyleyerek bir bina hazırlayıp vermemizi istediler. Biz de tamam, dedik." der.

İşte böyle, bu ciddî insanların, işlerine çok ciddî sahip çıkmaları neticesinde imdatlarına Efendimiz'in (s.a.s.) Ruhaniyeti yetişmiştir.

Ezanınız Okunmuş, Kametiniz Getirilmiş

Ermeni Patriği II. Karakin'i ölümünden birkaç ay önce bir sempozyuma davet için ziyarete gitmiştik. Öğrencilik yılları ile alâkalı bir hatırasını anlattı. Dedi ki: "Kudüs'te okurken dersimize Mısırlı bir Müslüman hocamız gelirdi. Bir arkadaşımız: 'Hocam, İslâmiyet'te ezan okunuyor, kamet getirilince hiç beklemeden hemen namaza duruyorlar. Hâlbuki, Müslümanlar çocuk doğunca bir kulağına ezan, bir kulağına da kamet getiriyorlar. Ama seneler geçip ölünce hiç kamet getirmeden cenaze namazı kılıyorlar. Biraz çelişki olmuyor mu?' diye sordu. Hocamız: "Hayır hiçbir çelişki yok. Bilâkis şöyle bir hikmet var; yani denilmek isteniyor ki, ey Müslüman dikkat et, hazır ol, ezanın okundu, kametin getirildi. Her an cenaze namazın kılınabilir. Dünya fânidir, ölümün nasıl geleceği belli olmaz!" Seneler geçti, ama bu meseleyi hiç unutamadım.

Merhamet Etmeyene Merhamet Edilmez

Hz. Hasan'ın doğumu Hicretin üçüncü senesi Ramazan ayının ortalarına rastlamaktadır. Peygamber Efendimiz (s.a.s.), kızı Fatıma'nın doğum anı yaklaşınca, Ümmü Seleme ile Umeys Kızı Esmâ'yı çağırarak şöyle dedi: "Kızım Fatıma'nın bir çocuk dünyaya getirmesi yakındır. Ona gidin, çocuk doğunca canlı olup olmadığına dikkat edin, ağlarsa veya hareket gösterirse, sağ kulağına ezan sol kulağına kamet okuyun. Çünkü böyle yapılınca şeytandan korunmuş olur. Ben gelinceye kadar da hiçbir şey yapmadan bekleyin."

Fatıma doğum yapınca, söylenileni yaptılar. Biraz sonra Peygamber Efendimiz (s.a.s.) geldi. Neşeliydi. Mübarek dudaklarının ıslaklığını, çocuğun dudaklarına dokundurdu ve şöyle dua etti: "Allahım! Çocuğu da, dinini de, şeytan-ı racîmden sana sığındırırım."

Yedi gün sonra da Peygamber Efendimiz (s.a.s.) eve gelip: "Çocuğa bir isim koydunuz mu?" diye sordu. "Harb" isminin konulduğu söylenince, bundan hoşlanmadı. "Hayır, ona Harb değil; Hasan deyiniz." dedi.

Malum Harb, savaş demektir. Hâlbuki Hasan, güzel demektir. Demek ki, isimlerin, tatlı, güzel ve hoş mânâları taşıması tercih edilmelidir. Yine Peygamber Efendimiz (s.a.s.) yedinci gün çocuğun saçlarının kesilip altınla tartılıp, tartılan altının sa-

daka olarak verilmesini emretmiştir. Aynı gün akika kurbanı kesilmesini emretti. Kesilen kurbanın etini komşulara ve fakirlere dağıttırdı.

Hz. Hasan'ın başına Peygamber Efendimiz (s.a.s.) güzel bir koku da sürdü.

Aradan yedi ay geçtikten sonra Hz. Hasan'ı sünnet ettirdi.

Hz. Hasan'ı annesi Hz. Fatıma'nın sütü yetmeyince Hz. Abbas'ın hanımı Ümmülfazl emzirdi.

Ümmülfazl diyor ki: "Hz. Hasan'ı bir gün alıp Peygamber Efendimiz'e (s.a.s.) götürdüm. Kucağına alınca çocuk çişini yaptı. Ben de elimle çocuğa dokunup: "Peygamberin üstünü kirlettin!" dedim. Hz. Peygamber (s.a.s.) bana: "Allah sana merhamet etsin, çocuğumu incittin." buyurdu."

Efendimiz (s.a.s.) torununu alıp öper, koklar, sırtına bindirir, omzuna alır gezdirirdi. Bir gün hutbeye çıkmıştı. Baktı ki Hz. Hasan tek başına yalpalayarak mescidin kapısından içeri giriyor. Hemen konuşmasını kesip, koşarak yanına vardı ve onu kucağına aldı. Peygamber Efendimiz (s.a.s.): "Çocuk sevmeyende hayır yoktur, merhamet etmeyene, merhamet edilmez." buyurdu.

İğneye İplik Takmak

Babam dedi ki: Bir gün Los Angeles'a gideceğiz. Havaalanında Cevşen okuyordum. Yanıma zenci bir asker yaklaştı. 'Sen Müslüman mısın?' diye sordu. Ben kafamı sallayınca, o da göğsünde yazılı olan Müslüman ismini -Abdülmuttalip- gösterdi. Bir müddet sohbet ettik. Sonra ceketinin kopmuş olan düğmesini dikmek için iğnesini ipliğini çıkardı, iğneye iplik takmaya çalıştı, ama bir türlü bunu başaramadı. Bu sefer ben aldım iğneyle ipliği elime; ama ben de bir türlü başaramadım. Ali Rıza Bey karşıdan bizi seyrediyordu. Gülerek bir de kendisinin denemek istediğini söyledi. Bu sefer bütün yolcular bizi seyretmeye başladı. İki genç muvaffak olamamıştık, bakalım bu ihtiyar ne yapacaktı. Ali Rıza Bey bir defada iğneye ipliği geçirdi. Herkes hayret etti. Bunun üzerine Ali Rıza Bey: 'Ben yorgancı idim. Onun için gençliğimde gözüm yumuk iğneye ipliği takardım.' dedi.

Sekiz sene sonra bu olayı hatırlatınca Ali Rıza Bey dedi ki: 'Yorgancılığı İstanbul'da öğrenip memleketim Bozkır'a geldim. Pek çok insana bu sanatı öğrettim. Sonra onlar bana rakip olunca İstanbul'a döndüm. Çeşitli meslekler denedim. Almanya'ya gitmek için müracaat ettim. Çay kaşıkları yapmaya başladıktan sonra Almanya'ya çağrıldım, fakat işimi kurduğum için gitmedim. Çelik tencere üzerine ilk defa çalışmaya

başladım. Belli bir seviyeye gelince İtalya'ya bir fuara gittim. İşime yarayacak cihazları buldum, ama 100 milyon lira istiyorlardı. Ben: 'Nasıl çalışıyor, bütün teferruatı ile öğrenmek istiyorum.' dedim. Beni patrondan habersiz gizlice işçilerin girdiği yerden üretim yerine soktular. İyice gözlemleyip meseleyi kavradım. Türkiye'ye gelip bu hususta çalışma yapan bir ustaya gittim. Her şeyi anlattım. Zaten belli bir seviyeye geldiğimiz için, püf noktaları anladı ve bana: 'Bunu 4 milyona mal ederim.' dedi. Kendisine: 'Benden 7,5 milyon. Kalıpları da hazırlarsın. Benden başkalarına da satarsın.' dedim. Böylece çelik tencereleri ürettik. Daha sonra pek çok kişi üretmeye başladı. Bugün kardeşim Mehmet Bey, dünyanın en kaliteli çelik tencerelerini üretiyor ve dünyanın her yerine pazarlıyor. Şimdi de ekmek vs. yapan bir fırın geliştiriyorum. İleride fırıncılara rakip olabilir.'

ART firmasıyla tanınan bu Hacı Bey hayır ve hasenat hizmetlerinde de herkese güzel örnek oldu ve elhamdülillah şu yaşında pille çalışan kalbine rağmen hüsn-ü misal olmaya devam etmekte. Cenab-ı Hak kendisinden ebediyyen razı olsun.

Hepsinden, benzerlerinden Cenab-ı Hak hoşnut olsun, onlara azami ihlâs ve sadakatla hayırlı hizmetler görmeyi nasib ve müyesser eylesin.

Ne Biliyorsun Belki de...

Abdülgaffar amcam, Bahaddin amcam ve yeni Müslüman olmuş Tarık amcam, bir protestan kilisesinden aldıkları teklif üzerine oraya gidip "Kur'ân'a göre Hz Meryem ve Hz. İsa Aleyhisselâm"ı anlatmaya başlıyorlar. Muhatapları yeni bir şey keşfetme duygusu ile merak ve hayretle onları dinliyorlar. Yeni bir ümit ve hayranlıkla izlenen konuşmalar bir buçuk saat devam ettikten sonra ihtiyar birisi ayağa kalkıp: "Eskiden dinsizdim, sonra Hıristiyanlığı öğrenerek, kendimi Hıristiyanlığa adadım. Kalan ömrümü de kilisede geçireceğim. Fakat şimdi görüyorum ki, bizim inandığımız Hıristiyanlıkla, Kur'ân'daki Hıristiyanlık arasında bazı farklar var. Sizin iddia ettiğiniz şeyler, bizim inandıklarımızla tam uyuşmuyor." Bunun üzerine bir bayan söz alarak: "Arkadaşları iyi dinleyelim. Onlar bizim davet ettiğimiz misafirlerimiz. Bizim dinimiz kaç defa değişikliğe uğradı, bunu biliyorsunuz. Şimdi nereden biliyoruz doğru bir yerde durduğumuzu? Kur'ân'ın söylediği Hz. İsa gerçeği, belki daha doğrudur. Biliyoruz ki, Kur'ân hiç değişmemiştir." diyor. Bunun üzerine herkes susuyor ve saygıyla dinliyor.

Son konuşmacı olarak Abdülgaffar Bey konuşmasının bir bölümünde şunları söylüyor: "Vatikan'daki Papa ziyareti sonrasında Vatikan'ın İstanbul temsilcisi Maroviç, dünyada en

ciddî diyalogları başlatan Fethullah Gülen Hocaefendi'ye şöyle demiştir: 'Biz dualarımızda hem Hz. İsa, hem de Hz. Muhammed'e (s.a.s.) beraber yer veriyoruz. Öyle zannediyorum ki, onlar da öbür âlemden bize bakıyorlar ve bizim için mutlaka dua ediyorlardır.'" Bu sözler bitince kilisenin içini dolduran bir alkış tufanı kopuyor ve herkes çok seviniyor. Âdeta yıllar önce kaybettikleri bir akrabalarını hiç beklemedikleri bir anda karşılarında buluvermenin şaşkınlığı ve sevincini beraber yaşıyorlar...

Bütün bunlar dünyada yepyeni bir anlayışın canlandığının müjdelerini vermektedir.

Müşahitler

Abdülgaffar amcam diyor ki: "Arkadaşlar, siz hiç farkında olmasanız da bütün insanlar sizi izliyor; onlar gizli müşahitler..."

Gerçekten bakıyorlar, eğitim merkezlerine Avrupa'da yaşayan milletlerin çocuklarından yani Maroklardan, Romenlerden vs. pek çok öğrenci Türk öğrencilerle beraber gelip kaydoluyorlar.

Bir gün bakıyorlar ki, bir Türk veli, iki çocukla beraber gelip eğitim merkezinin sorumlusuna şöyle der: "İşte benim 17-18 yaşlarında iki oğlum. Ben bunları bu yaşa kadar her çeşit kötü alışkanlıktan koruyup evimde muhafaza ettim. Siz beni tanımazsınız, ama ben sizi tanıyorum. Yaptığınız güzel hizmetleri dışarıdan takip ediyorum; çok hoşuma gidiyor. Onun için bu iki evlâdımın bundan sonraki terbiye ve eğitimlerini size bırakıyorum. Onları size emanet ediyorum. Bunlar artık size teslim."

Abdülgaffar Bey, bunun üzerine şöyle bir değerlendirme yapıyor: "İnsanlarımızın bizden büyük beklentileri var, buna lâyık olmamız lâzım."

Hemen aklıma İmam-ı Âzam Hazretleri geldi. Demişler ki: "İmam-ı Âzam, yatsı abdesti ile sabah namazı kılar." Bunu duyunca büyük imam demiş ki: "Artık bundan sonra halkı yalancı çıkarmamak için böyle olmamız gerekir."

Ah! Bir de ben, bunlardan ders ve ibret alabilsem...

Ayetlerin Yürüyüşü

Belçika'nın Hasselt bölgesinde, bir Belçikalı üç-dört yıl İslâmiyet üzerinde araştırma yapıyor. Kitaplar okuyor, sorulu cevaplı toplantılara katılıyor. Hatta bir gün o bölgenin belediyesinde çalışan Cemile Hanımefendi'nin bir kilisedeki sohbetine de gelip pek çok soru soruyor.

Sonra bir gün babası vefat eden bu Belçikalı, kilisedeki cenaze merasimi için hiç kaynak göstermeden Duhâ Sûresi'nin mealini davetlilere dağıtılan karta yazıp herkese veriyor. Âyet meallerini okuyan Belçikalılar kendisine takdirlerini arz ediyorlar ve: "Bu sözleri nereden buldun böyle?" diyorlar.

Bu durum onun Kur'ân-ı Kerîm'e biraz daha yaklaşmasına vesile oluyor. Gittikçe bu İlâhî Mesaj onu adeta büyülemeye başlıyor. Bir gün yine Kur'ân okurken Duhâ Sûresi'ne geliyor. İncelemesini derinleştirmeye başlıyor. Birden kelimelerden oluşan âyetler canlı birer varlık gibi üzerine yürüyor! Bu hadiseden sonra Müslüman olmaya karar veriyor.

İnşallah biz de bir gün Kur'ân'ın bir harika hâliyle karşı karşıya geliriz ve mevcut imanımız kavileşir.

Fatih Koleji'nin Eşi Belçika'da Henüz Yok

Löwen Üniversitesi'nin eski rektörünün oğlu Cristi (Kristi) üç fakülte bitirmiş, İngilizcesi, Almancası ve Flemenkçesi olan bir kişi. Elektrik işleri ile uğraşan bir Türk işadamının arkadaşı olan Cristi, Türkiye'ye bir iş incelemesi için geliyor.

Bu iş incelemesi sırasında bir fırsatını bulup methini işittiği eğitim kurumlarını da görmek arzu ediyor. Kendisini İstanbul Özel Fatih Koleji'ne götürüyorlar. Okul öğretmenleri de ona, okulun laboratuarlarını, yarışma projeleri için yapılan çalışmaları gösteriyorlar. Okuldaki gayretli çalışma ve yapılan hamleleri görünce hayretlerini gizlemeyerek takdirlerini şöyle ifade ediyor: "Belçika'daki hiçbir eğitim kurumu; ister özel olsun, ister devlet lisesi hiçbirisi bu seviyede değil!"

Tabiî bunları yazarken bu gariban Abdurrahman'a biraz hava atma imkanı doğmuş oluyor. Çünkü az-çok biz de oralarda okuduk.

Kelime-i Şehâdet'in Tesiri

Abid hocamızın güzel bir âdeti vardır, vaaz sırasında konuyu bir yerde keser ve cemaate: "Ey cemaat, buyurun bir kelime-i şehâdet getirelim." der ve cemaat hep beraber: "Eşhedü en lâ ilâhe illallah ve eşhedü enne Muhammeden abdühü ve resûluh" der.

"İtalyan Roberto" diye tanınan bir kişi İslâmiyet hakkında bilgi edinmeye başlar. Pek çok araştırmalar yapar. Kitaplar, sohbetler, sorular, cevaplar derken bir gün: "Gidip bir de vaaz dinleyeyim." diyerek Abid hocamızın camiine gider. Konuşma sırasında hocamız sözü bir yere getirdikten sonra: "Ey cemaat buyurun bir şehâdet getirelim." diyor. Cemaat koro hâlinde mübarek kelimeleri teker teker söylemeye başlayınca Roberto'yu, bir güç harekete geçirir ve bulunduğu direğin arkasından o da başlar: "Eşhedü en lâ ilâhe illallah ve eşhedü enne Muhammeden abdühü ve resûluh." demeye. Ürpertili bu anı yaşadıktan sonra derhal Müslüman olur. Adını Muhammed koyar ve: "Ne olduysa bana şu direğin arkasında oldu." der.

Keşke bu tatlı ürpertiyi her şehâdet getirdiğimizde bizler de hissedebilsek.

Kültürümüze Duyulan Merak

Bir arkadaşımız Türk kültürünü tanıtma konusunda kendisine bir imkân hazırlanınca o da Türk mutfağı ve Türk sergileri adı altında muhtelif programlar yapıyor. Tabi Belçikalılar bu konulardan İslâmî mevzulara da geçiş yapıp dini sorular da sormaya başlıyorlar. Bunun üzerine o da onları alıp Türk cami ve mescitlerine götürüp orada tanıtıma ve sorulara cevap vermeye başlıyor. Daha sonra da mabetlerimize yardım olsun diye bu gezileri ücretli hâle getiriyor. Belçikalılar bu sefer müzeye girer gibi geldikleri camiye bağışta bulunuyorlar. Senede iki bin frank kadar bağış olabiliyor.

Her biri elli ile yüz elli kişilik gruplar arasında değişen 90 civarında grubu gezdirip, İslâmiyet'le ilgili sorularına cevap veriyorlar.

Çok güzel, çok hoş. Yalnız benim aklım diyor ki, bu kudsî, bu mübarek hizmet para ile olmasa. Bizim insanlarımız, Anadolu yiğitleri, kendi mabedlerinin masrafını Allah için kendi ceplerinden verirler. Biz Belçikalı ve diğer Avrupalı insanlara elhamdülillah sahip olduğumuz İslâmî güzelliklerden bir şeyler aktarırken bunu para ile yapmasak...

Öyle değil mi?

Elma Ne Kadar da Tatlıymış

Türk kültürünü tanıtma programlarından birisinde bir amcam, Avrupalılara oruç ve iftarı canlı şekilde tanıtıp hakkal-yakîn derecede bilgi sahibi olmalarını istiyor.

Yirmi kişiye yakın bir topluluğu evine iftara çağırırken: "Bu işi tam anlayabilmeniz için sabahtan-akşama kadar hiçbir şey yemeyeceksiniz, sonra bize geleceksiniz." diyor. Onlar da bu tavsiyeye uyarak geliyorlar. Sofranın başında da biraz akşam vaktinin girmesini bekliyorlar. İftar açma sırasında onlardan birisi elma yemeye başlıyor ve bir itiraf gibi diyor ki: "Ben elmanın bu kadar tatlı olduğunu ilk defa fark ettim!"

Aslında oruç, çoğu zaman fark edemediğimiz Allah'ın güzel nimetlerinin kıymetlerini sezip şükretmemiz için bir vesile.

Aç insanların durumlarını anlamak ve onlara yardım hislerimizin gelişmesi için bir fırsat.

Nefis terbiyesi için de bir imkân. Çünkü helâl-haram demeden her şeye uzanmak isteyen nefsimiz Ramazanda oruç ile anlıyor ki, her şey Allah'ın ve O'nun izni olmadan hiçbir şeye el uzatılamaz. İşte oruçla, helâl olan şeyleri bile yiyemiyoruz. Akşam Allah izin verince yiyoruz. Öyleyse haramlara hiç yanaşamayız. Ne müthiş bir ders ve mesaj değil mi?

Çok Uzun, Ama Çok Zevkli

Kültürümüzü tanıtma çalışmalarından birisinde Avrupalılar teravih namazına davet ediliyor. Gelenlerden erkekler, erkek cemaatimizin arasına, kadınlar da kadın cemaatimizin arasına serpiştiriliyor. Bizimkiler gibi kadınlar da başlarını örtüyorlar. Teravihin sekizinci rekâtına gelince birisi: "Daha ne kadar var?" diye soruyor. "Otuz üç rekâta tamamlayacağız, eğer yoruldunuzsa, arkada dinlenebilirsiniz." diyorlar. "Hayır, dinlenmeyeceğim, çok uzun, ama o kadar da zevkli." diyor ve namaza devam ediyor.

Bunları duyunca Japonya'daki Tokyo Camii'ine gelip: "Acaba Müslüman olsak yapabilir miyiz?" diyerek namaz kılmaya, oruç tutmaya çalışan Japon kadınlarını hatırladım.

Tesbih Deyip Geçmeyin

Abdülgaffar amcam anlatıyor: "Fransızca öğrenmek için bir kursa gidiyordum. Sınıfımızda her milletten insan vardı. Derste hepimizin isimlerini değiştirip birer Fransız ismi vermişlerdi.

Bir gün ders esnasında cebimden doksan dokuzluk tesbihimi bir refleksle çıkarıp çekmeye başlamıştım. Karşımda oturanlardan birisi bana gelerek: "Sen Müslüman mısın?" dedi. Ben: "Evet" dedim. "Elindeki tesbihten anladım. Ben de Müslümanlığı araştırıyorum, ama İspanyolca kaynak bulamıyorum." dedi. Dedim ki: "Aslında ben İslâmiyet'i anlatacak bir din bilgisi öğretmeniyim, ama sana anlatabilecek lisanım yok. Eğer istersen sana yardımcı olmaya çalışırım." Kabul edince, lisanı iyi olan bir arkadaşla bir program hazırlayıp İspanyolca Kur'ân-ı Kerîm meali ve Kur'ân tefsirleri temin ettik. "Hiçbir şey bilmiyorum, bana anlatın." diyen bu İspanyol'a yardımcı olmaya çalıştık.

Önce İslâmî tevhidi anlatıp Allah'a imandan sonra İslâmiyet'in diğer esaslarını anlatmaya başladık. O devamlı yeni bilgiler istiyordu.

Bir ay sonra onun Endülüs asıllı bir kız arkadaşı da bu programlara katılmaya başladı. Akıllarına takılan soruları ge-

lip bize soruyorlardı. Biz de cevap vermeye çalışıyorduk. Sorular uzayıp gidiyordu.

Bir gün onlara: "Biz size İslâmiyet'in teorisini anlattık. İsterseniz bir de cami ziyaret edelim, böylece İslâmiyet'in bir kısım pratik yönünü de görmüş olursunuz." dedik. Bu teklife çok sevindiler. Bir cumartesi günü için randevulaştık. Anlaştığımız saatte geldiler. Şakalaşarak yola çıktık. Hoş beşten sonra yine İslâmiyet'le ilgili sorularını sormaya başladılar. Sözün bir yerinde dedik ki: "Hazır camiye gitmişken isterseniz, karar vermişseniz, şehâdet getirebilirsiniz. Hem de İslâmiyet'e göre orada sizin nikahınızı da kıyarız!" Şaka ile karışık: "Henüz karar vermedik, hem de bunun için büyük bir tören gerekmez mi?" dedi.

Biz: "Müslüman olmak için hiçbir tören gerekmez. Kendi kendinize şehâdet getirseniz olur. Mühim olan o mevzuda kalp ve vicdanınızın kararıdır. Ama dünyevî bazı muameleler için Müslüman olduğunuza dair belge gerekir. Hac için mutlaka sizden isterler. Çünkü Müslüman olduğunu belgeleyemeyenler Kâbe'ye giremezler." dedik.

Onlar kendi aralarında İspanyolca, biz de kendi aramızda Türkçe konuşuyorduk. Arabamız camiye yaklaşmıştı. İyice yaklaşınca bize seslendiler. Aynadan bakınca erkeğin yüzünün tamamen değiştiğini ve apaydın parladığını fark ettim: "Ben eğer mümkünse bu arada Müslüman olmaya karar verdim." dedi. Arkadaşıma: "Dön de bir simasındaki değişmeye şahit ol." dedim. O da baktı, aynı kanaate vardı.

Henüz daha kelime-i şehâdet getirmeden iç dünyasında verdiği kararın nur gibi yansıdığını açıkça görüyorduk.

Camiye girince çok heyecanlandılar. Ne diyeceklerini, nasıl hareket edeceklerini bilmiyorlardı. Biz sıra ile minberden başladık. Cuma namazını ve cuma hutbesini anlattık. Sonra mihraba geçtik. Cemaatle kılınan namazı, imamın vazifesini,

sarık ve cübbesini gösterip izah ettik. Vaaz kürsüsünü tanıttık. Her zaman buradan ders, sohbet, nasihat ve vaazın verilebileceğini, hadis, tefsir derslerinin anlatılabileceğini söyledik.

Hatta Hz. Ömer'in (r.a.) giydiği bir elbise ile verdiği hutbe sırasında cemaatten birinin itirazını anlattık: "Ayağa kalkan sıradan bir kişi diyor ki: 'Ya Ömer sen sırtındaki bu elbiseyi nereden buldun? Beytülmâlden dağıtılan kumaştan bir elbise çıkmıyor. Sen bizden fazla bir hisse mi alıyorsun?' Hz. Ömer, Halife yani Devlet Başkanı olmasına rağmen hesap verme duygusuyla: 'Bunun cevabını oğlum versin.' diyor. Ayağa kalkan oğlu: 'Doğru; verilen kumaştan bir elbise çıkmıyor. Babamın elbisesi eskimişti. Onun için ben hissemi babama verdim. İkisi birleşince bir elbise yapmak imkânı oldu.' diyor. Bunun üzerine o kişi: "Buyur konuş, şimdi seni dinleyelim." diyor. Bu olayın anlatılması onlara çok tesir etti. Vakit, ikindi namazı zamanı idi. Onlara: "Şimdi namaz kılınacak. Bu namaz bir tanıtma ve anlatma için kılınmayacak. Gerçekten Allah'a karşı borcumuzu eda etmek için ibadet edeceğiz." dedik. Bir kenara oturup cemaatle kıldığımız namazı seyretmeye başladılar. Bizi ilgi ve dikkatle takip ediyorlardı. Namazdan sonra ellerimizi açıp duaya başladık, onlar için hidayet ve kâmil iman için niyazda bulunduk. Namaz onlara çok orijinal gelmişti. Çünkü daha önce yanlarında hiç namaz kılmamıştık.

Namazdan sonra onların kelime-i şehâdet getirmesi için bir program hazırladık. Lokantada yemek yenildi. Oradan camiye gidildi. Haberdar olan cemaat çoluk çocuk hediyeleri ile bu törene gelmişlerdi. Herkeste tatlı bir heyecan vardı. Hem seviniyor hem de merak ediyorlardı.

İspanyollar bizimle abdest alırken neredeyse heyecandan yere düşeceklerdi. Arkadaşımız rehberlik ediyor, her uzvun yıkanışını anlatarak gösteriyordu. Cemaatten bazıları da bu abdest alışı seyrediyordu.

Gelenler arasında daha önce Müslüman olmuş Belçikalılar olduğu gibi, Müslümanlığı merak etmiş bir bayan da bulunuyordu. Abdestten sonra hep beraber camiye indik. Önce sesi güzel olan bir arkadaşımız akşam ezanını okudu. Ezanı ilk kez dinliyordu, iliklerine kadar ürperdiğine emindim. Merakla yeni dinini tanımaya çalışıyordu. İkindi namazında seyirci olarak bulunduğu namazı, bu defa cemaat içinde, saflar arasına girip orada kılıyordu. Yan yana idik. Kolu koluma değiyordu. Hele secdeye vardığımızda zangır zangır titriyordu. İlk defa dizinin üstüne oturduğundan zorluk çekiyordu.

Namaz bitiminde imam efendinin okuduğu tatlı aşr-ı şerifi büyük bir dikkatle dinledi.

Tören başladı. Küçük bir tanışma yaptık. Şehâdet çok mühim. Eğer İslâm bir saray ise, kelime-i şehâdet, onun giriş kapısıydı. Kelime-i şehâdeti getirdikten sonra İslâm'ın diğer vecibelerini de yavaş yavaş öğrenip yapabilir. "Bismillah" diyerek imana girişe başlayacaktık, ama Arapçayı telaffuz zor olunca kelime kelime söyledik arkasından da o söyledi ve beklenen an gelip çatmıştı. Heyecanlar doruğa çıkmıştı. Yine kelimeler hâlinde: "Eşhedü en lâ ilâhe illallah ve eşhedü enne Muhammeden abdühü ve resûluh."

Sonra da bütün cemaatle beraber aynı kelimeleri büyük bir coşku ve gür bir sesle tekrar ettik. Herkes kendisine bir hediye hazırlamıştı. En dikkat çeken hediye, daha önce Müslüman olan bir din kardeşimizin çocukları ile beraber hazırlamış olduğu bir demet çiçeği: "Yeni dine hoş geldiniz." diyerek takdim etmesiydi.

Camiden ayrılırken dedi ki: "Camide henüz Müslüman olmadığı hâlde merak için oraya gelen diğer hanım acaba neler hissetti. Her hâlde benim Müslüman olmam ona çok tesir etmiştir. Acaba o da bir gün Müslüman olur mu?" Ne kadar güzel duygular içindeydi! Kendisine dedim ki: "İçimizde şu

anda en şanslı sensin. Çünkü yeni Müslüman olduğun için henüz hiç günah işlememiş durumdasın." Dedi ki: "Hayır ben sizden farklı olmak istemem." Ona şöyle dedim: "Bunu, size biz vermiyoruz ki, bu Allah'ın size bir ikramıdır. Müslümanlığa giren bir insanın, önceki günahlarını Allah affeder." Bu sefer: "Allah'a teşekkür ederim." dedi."

Teşrifat

Seneler önce, merhum Hacı Kemal amcam Tacikistan'daki kolej için olsa gerek bir derdini yukarılara anlatmak istiyor. Sakallı birisinin ne kadar itibarı var oralarda bilirsiniz. Fakat kendisini seven sayan bir profesör yukarılardaki itibarını kullanarak Hacı Kemal Bey'e bir randevu alıyor. Almakla kalmıyor, bir de bir yerlerde takılıp kalmasın diye gidiyor önüne düşerek: "Buyurun beyefendi!" diye diye yol açıyor. Böyle olunca böyle şeylerden etkilenenler de: "Acaba bu beyefendi kimdir? Baksanıza ona kim teşrifatçılık yapıyor?" diyerek engelleri kaldırıyorlar.

Aslında merhum Hacı Kemal Bey insanlardan teşrifat beklemez bilakis o yaşında, torunu yaşındaki insanlara teşrifatçılık yapardı. "Evlâdım bizim işimiz palto tutmak ve ayakkabı çevirmek!" derdi. Temiz yürek ve tevazu ile insanlara hizmet ve iltifat etmek manasına gelse gerektir...

Bağdat Ne Kadar Çeker?

Adamın birisi Bağdat'a gitmek için yola çıkmış. Uzun zaman yol aldıktan sonra, birisine rastlamış. Adama: "Bağdat'a ne kadar zamanda varabilirim?" diye sormuş. "Bilmiyorum." cevabını alınca da yoluna devam etmiş. Bir müddet sonra diğer adam arkasından bağırmaya başlamış: "Buraya gel!" Adam da mühim bir mesele var, her hâlde bana bir şeyler söyleyecek diye dönüp gelmiş. "Buyur, aklına bir şey mi geldi?" demiş. Adam gayet normal bir şekilde: "Bağdat'a buradan iki saatte varırsın." demiş. Yolcu: "A mübarek, demin sorunca bunu bana niçin söylemedin de bu kadar yolu boşu boşuna teptirdin?" deyince adam: "O zaman senin yürüme hızını bilmiyordum. Ama şimdi yürüyüşüne baktım ve kesin kanaatim geldi ki, sen bu yürüyüşle tam iki saatte Bağdat'a varırsın. Yürüyüşünü görmeden doğrusunu söylemem mümkün değildi." diye cevap vermiş.

Bunları niye anlatıyorum. Bazıları cin olmadan çarpmaya kalkışıyorlar. Yani irşad hizmetine hevesleri var. Güzel de daha İslâm Tarihi'ni incelememişsin, hiç olmazsa Ömer Nasuhi Bilmen'in İslâm İlmihâli'ni birkaç defa baştan sona düşüne taşına anlayarak mütalaa etmemişsin, merhum Elmalılı Hamdi Yazır'ın Hak Dini Kur'ân Dili'ni okumamışsın. Külliyatı baştan sona üç-beş defa okumamışsın, şimdi kalkıyorsun dünyayı

irşad etmeye... Nereye varacağın yürüyüşünden belli. İslâmiyet'in temel meselelerini, doğru dürüst okumadan, büyüklerin rahle-i tedrisinden geçmeden bu iş nasıl olacak?

Çölde Yatan Adam

Bir zaman bir adam çölün ortasında yere yatmış ve: "Rabb'im biliyorum, Senin gücün her şeye yeter. Ağzıma erimiş yağ dökülmeden buradan kalkmak istemiyorum. İman ediyorum ki, Sen bu çölün ortasında bile olsa, bir insan gönderip bu erimiş yağı benim boğazıma akıtırsın!" demiş.

Hiç böyle şey olur mu, demeyiniz. Bu bir kıssa, dedik ya kıssa hisse almak içindir.

Bir gün iki gün beklemiş, gelen giden yok. İtikadını bozmamış ve sabırla beklemeye başlamış. Ben diyeyim üç gün, siz deyin beş gün sonra bizimki hâlsiz yatarken oraya yolunu kaybetmiş bir kervan gelmiş. Bunu kendinden geçmiş vaziyette bulmuşlar. Fakat suları kalmadığı için ne yapsınlar sıcaktan erimiş yağlarını getirip ağzından akıtmışlar. Yağı yutunca kendine gelen adam: "Ya Rabb'i sana sonsuz şükürler olsun. Biliyordum, ama itikadım iyice arttı. Kudretinin sonsuzluğuna güvenim ziyadeleşti. İnanıyorum ki, bu kervanı sırf benim bu arzum için bu çöllere gönderdin." demiş.

Bunu duyan kervancıbaşı: "Vay zalim vay! Demek ki, kaç gündür sırf senin yüzünden yolumuzu kaybedip bu çöllerde perişan olduk. Yani senin ağzına sıcaktan erimiş yağ dökmek için buralarda oyalanıp duruyoruz ha!" diyerek sopasını kaptığı gibi bizim 'yağcıya' vurmaya başlamış.

Gamsız

Bir köyde cami varmış, ama minaresi yokmuş. Çok istekler, gayretler hatta teşebbüsler olmuş, ama bir türlü minare yapılamamış. Bu duruma içerleyen ve kızan bir köylü: "Bu camiye minare yapılamaz. Eğer yapılırsa eşeğe binip tepesine çıkacağım." diyerek yemin etmiş.

Fakat bir gün Almanya'dan gelen birisi minareyi yaptırmış. Bu sefer bizimkinin yeminini yerine getirmesi gerekmiş. Ama nasıl yerine getirsin. Çünkü eşeğe binip minareye çıkmak hiç mümkün değil. Ne yapsın, hemen hocaya koşmuş ve: "Benim yeminim nasıl yerine gelebilir?" diye sormuş. Hoca biraz düşündükten sonra: "Gel seninle şu kahvede boş boş oturanların yanına gidip biraz araştırma yapalım." demiş.

Hoca başlamış oradakilerle sohbete: "Ne derdin var? Ne yapıyorsun?" diye soruyor, onları dinliyormuş. Fakat içlerinden biri: "Her şeyim tamam. Hiçbir derdim yok!" diyormuş. Hoca bu gamsızın sözlerini dinledikten sonra, yeminini yerine getirmek isteyene: "Tamam, tamam. Sen bunun sırtına binip minareye çıkarsan yeminin yerine gelmiş olur." demiş.

Su Gibi Aziz

Cingöz amcam anlatmıştı. Onu da çok severim, biraz çeşidim sayılır...

Padişahın birisi tebdil-i kıyafet etmiş ve ava çıkmış, yorulunca bir köye gitmiş. Köyde Ayaz isminde bir köylüyle karşılaşmış. Padişah Ayaz'dan su istemiş. Ayaz, Sultan'a sorular soruyor, ama suyu bir türlü getirmiyormuş. Padişah bakmış köylü aklı başında biri, ama suyu özellikle geciktiriyor. Padişah bunda bir hikmet olsa gerek diye düşünmüş. Her neyse bir süre sonra su gelmiş. Padişah suyu içtikten sonra, bu gecikmenin hikmetini sormuş.

Ayaz, tebdil-i kıyafete rağmen karşısındakinin padişah olduğunu anladığını ifade ettikten sonra demiş ki: "Padişahım, yorgun ve terli olarak geldiniz, hemen su içse idiniz rahatsız olma ihtimaliniz vardı. Onun için sizi lâfa tuttum, terinizin soğumasını bekledim. Terinizin soğuduğuna kanaat getirince de suyunuzu getirdim."

Ayaz'ın bu tavrından hoşlanan padişah bu zeki ve tedbirli köylüyü alıp saraya götürmüş. Sonra Ayvaz, sarayda vezirliğe kadar yükselmiş. Bu sefer diğer vezirler bu kadar kısa sürede vezirliğe kadar yükselen bu köylüyü kıskanmaya başlamışlar. Onun ayağını kaydırmak istiyorlarmış. Padişah bunu fark etmiş. Bir gün bakmış, büyük bir kervan geçiyor. Bir vezi-

rini çağırıp: "Git bakalım bu kervan nereye gidiyor, öğren gel!" demiş. Vezir biraz sonra gelip: "Padişahım Mısır'a gidiyormuş." demiş. Padişah: "Nereden geliyormuş?" deyince: "Onu sormadım, bilmiyorum." demiş. Başka bir vezirini çağırmış: "Şu kervanın yüklerinde ne var öğren gel." demiş. Vezir biraz sonra gelmiş ve: "Padişahım yüklerinde kumaş var." demiş. "Peki nereden gelip nereye gidiyorlar?" diye sorunca: "Bilmiyorum." demiş. Bir başka vezire: "Bu kervanda kaç kişi var? Yüklerinin yekûnü ne kadar? Git öğren gel." demiş. Vezir bu bilgilerle gelmiş, ama bunun dışında bir soru sorunca bilememiş.

Böylece hepsini denedikten sonra Ayaz'ı göndermiş. Onu da bir bilgi için göndermiş, ama döndüğünde ne sordu ise hepsine cevap almış. Sonra da vezirlerini karşısına alıp: "İşte farkınız. Sakın onun aleyhinde bir şeyler yapmaya ayağını kaydırmaya çalışmayın. Yoksa siz bilirsiniz?" demiş.

Hz. Ömer (r.a.)'i Ağlatan Kadın

Hz. Ömer (r.a.) çarşı pazar dolaşır, halkın içinde olur, bir halife olarak kendisine düşenleri yerine getirirdi. Bir gün yine Medine sokaklarında dolaşıyordu. Yanında Cârûd vardı. Yol ortasında durup bekleyen yaşlı bir kadınla karşılaştı. Ömer o kadına selâm verdi, o da selâmını aldıktan sonra: "Biraz durur musun ey Mü'minlerin Emiri?" diyerek bir şeyler anlatmak istediğini belirtti. Hz. Ömer tam bir olgunluk içinde: "Buyurun sizi dinliyorum." dedi. Pürüzsüz bir Arapça ile konuşan kadın şu sözleri söyledi: "Ya Ömer, sizi çok iyi tanırım. Bir zamanlar Ukaz Panayırı'nda çocuklarla oynayan ve güreşen bir Ömercik idin. Yıllar birbirini kovaladı. Derken Peygamber Efendimiz (s.a.s.) meclisine eriştin ve Müslüman Ömer oldun. Aradan yıllar geçti, bu defa 'Emir'el-Müminîn' oldun. O hâlde bütün bu devirleri hatırla ve Müslümanlar hakkında Allah'tan kork."

Bu sözler karşısında Hz. Ömer (r.a.) ağlamaya başladı. Cârûd dayanamadı, tanımadığı bu kadına: "A kadın, Mü'minlerin Emirine karşı pek cüretli konuştun ve onu ağlattın." deyince Hz. Ömer ona: "Bu kadını tanıyor musun?" diye sordu. Cârûd: "Hayır." deyince: "Bu Havle'dir. Allah, Kur'ân'da bu kadından bahsetmiştir. 'Ey Muhammed, kocası hakkında seninle tartışan ve Allah'a şikâyette bulunan kadının sözünü Allah işitti, Allah işitendir, görendir.' (Mücadele/1)

Kocasının kendisine kaba davranışına üzülüp, Efendimiz(s.a.s.)'e gelerek: "Ya Resulallah, kocam gençliğimi alıp götürdü, ona çocuk doğurdum. Şimdi yaşlandım, zıhar yaparak (beni anasının sırtına benzeterek) boşamak istiyor." dedi. "Allah'ım, durumumu Sana arz ediyor, şikâyetimi Sana bildiriyorum." diyerek arzuhâlde bulundu. Bunun üzerine bu ayet indi.

İşte Hz. Ömer bunu bildiği için o şiddetli sıcakta sokak ortasında saygı ile o yaşlı Havle'nin nasihatlerini dinleyip duygulandı ve gözyaşları döktü.

Talihli Bir Kadın

Ümmü Eymen, Peygamber Efendimiz'in (s.a.s.) babası, Abdullah'tan kalan bir yadigârdı. Bu cariye, zeki, becerikli ve vefalı bir kadın olup, Abdullah vefat ettikten sonra, Âmine'ye hizmet etti. Âmine Medine dönüşü yolda hastalanıp vefat edince, öksüz kalan Hz. Muhammed'i (s.a.s.) bağrına basıp, Mekke'ye dedesi Abdülmuttalib'e teslim etmişti.

Peygamberimiz (s.a.s.) Mekke'den Medine'ye hicret edince Ümmü Eymen, kendisini yalnızlığın derin boşluğunda buldu. Medine'ye hicret etmek istiyordu. Ama ne parası ne devesi vardı. Sıcak bir mevsimde parasız, pulsuz, bineksiz ve yiyeceksiz yollara düşmek bir nevi ölüm demekti. Akşam geç vakitlere kadar hep yolculuğu düşündü ve oruç tutmaya niyetlenerek uyudu. Rüyasında Efendimiz'i (s.a.s.) gördü, gülümseyerek ona: "Gel korkma!" diyordu.

Ümmü Eymen sabah namazını kıldıktan sonra Mekkeli müşrikler uyurken yola çıktı. Aç susuz akşama kadar yürüdü. Revhâ denilen yere varınca yarı baygın vaziyette kumların üzerine serilip kaldı. Güneş yavaş yavaş gurub edip gidiyordu. Güneşin batmasıyla sıcaklığın şiddeti kaybolup ılık çöl havası esmeye başladı. İftar vakti de girmişti. Tam bu sırada, ansızın başucunda kuş kanadı çırpıntısına benzer bir ses duydu. Gözlerini açıp yukarıya bakınca gökten bembeyaz bir urgana

bağlı bir testinin sarkıtıldığını gördü. İki eli ile tutup testinin soğuk ve tatlı suyunu içmeye başladı. Hiçbir yorgunluk ve açlık hâli kalmamıştı. Ölünceye kadar da o suyun lezzetini unutamadı. Ondan sonra da zaten hiç susuzluk hissetmedi.

Efendimiz'in (s.a.s.) vefatından sonra Hz. Ebu Bekir ve Hz. Ömer ziyaretine gitmişlerdi. Bir çocuk gibi ağlayan Ümmü Eymen, ağlayışının sebebini şöyle izah etti: "Resulullah aramızdan ayrılıp en hayırlı makamına gitti. Böylece gökten haberler kesildi. Artık dünyanın hiçbir tadı kalmadı!"

Evet yeri göklere bağlayan vahyin tercümanı Hz. Muhammed (s.a.s.) dünyadan çekilince, sağanak sağanak inen vahiy kesilmişti.

Nasıl Nüfuz Ediyorlar

Uzun zaman Medine'de bulunan Erzurumlu Mustafa Necati Hoca'dan çok saygı duyduğum bir zat nakletmişti:

Ben Mısırlı bir profesörle tanışmıştım. Kral Faruk, hayatının son zamanlarında, Afrika'ya hizmet etmeleri için kabile dillerini de öğrenmiş hocaların yetiştirilip gönderilmesini istemiş. İşte o da bunlardan birisi imiş. Gideceği kabilenin dilini öğrenip gitmiş. Fakat kendisine kimse iltifat etmemiş. Hatta kabilenin çitlerinden bile içeri sokmamışlar. O öyle dururken sarışın ve bisikletli bir İngiliz kadını, fırt diye içeri girmiş. Kimse engellememiş. Bizimki bu kim diye sormuş. Demişler ki, sağlık memuresi. Meğer misyonerler o isimle ve o işle onların arasına sokuluyorlar ve kendi dinî hizmetlerini yapıyorlarmış. İşte o zaman meseleyi kavramış. Tekrar dönüp sağlık bilgileri almış, iğne ve pansuman yapmasını öğrenmiş. Tekrar bu kabileye gitmiş ve öylece muvaffak olmuş. Ama bütün bunlar gayret ister, horul horul uyumak değil, harıl harıl çalışmak ister.

Merhum Osman Kara Hoca anlatırmış. Birileri başlamış, Yâ leyl, yâ leyl, demeye. Bizimki bakmış biteceği yok: "Daha ne kadar yâ leyl diyeceksiniz?" diye sormuş. Demişler ki: "Bu gece yorulduk, artık kalan yâ leyl'leri yarın sabah çekeceğiz!"

Şimdi durum bu olunca, hâlimizin neden böyle olduğu da elbette anlaşılır.

Vicdanı Tir Tir Titreyen Lâzım

Mehmet Akif merhum, tarihî manzaraları köşklerin büyük odalarına resimletip süsletmeyi moda hâline getiren zenginlerden bir örnek vererek gülünç bir durumu şiir ile anlatır:

Ressam Haklı!
Bir zaman vardı ya, tarih-i mukaddes modası...
Yeni yaptırdığı köşkün büyücek bir odası,
Mutlaka eski tesâvîr ile ziynetlensin,
Diye, ressam aratır hayli zaman bir zengin.
Biri peydâ olarak, ben yaparım, der, kolunu,
Sıvayıp akşama varmaz, sekiz arşın salonu,
Sıvar amma ne sıvar!
Sâhibi der:
-Usta bu ne?
-Kıpkızıl bir boya çektin odanın her yerine!
-Bu resim, askeri basmakta iken Fir'avn'ın,
Bahr-i Ahmer'i yarıp geçmesidir Mûsâ'nın.
-Hani Mûsâ be adam?
-Çıkmış efendim karaya.
-Firavun nerde?

-Boğulmuş.

-Ya bu kan rengi boya?

-Bahr-i Ahmer a efendim, yeşil olmaz ya bu da!

-Çok güzel levha imiş! Doğrusu şenlendi oda!

İşte bu şiirde görüldüğü gibi bir sürü laf ebesi, ebesi ne söz, laf sihirbazı, milletin gözünü bağlayıp istediği icraatı yapıyor. Bütün bu kördüğümleri çözecek bir Âsâ-yı Mûsâ'ya ihtiyaç var. Taştan on iki göz su fışkırtan, on iki pınardan milleti sulayan bir Âsâ'yı elinde tutacak Mûsâ misallere ihtiyaç var. Onun için de aklen, fikren, kalben, vicdanen buna hazır bir neslin yetiştirilmesi gerekiyor. Yoksa insanlar, İlâhî nimetler harika biçimde akıp akıp gelse bile bunlara şükretmeyecek, bilakis, gayr-i meşru yollarda hatta hortumcuların israfıyla nankörlükte kullanacak insanların yüzünden, neticede gazaba ve kahra lâyık hâle gelmeleri de Allah korusun imkân dairesine girebilir. Onun için, Allah'tan korkan, kul hakkını, tüyü bitmemiş yetimin hukukunu üzerine geçirmekten tir tir titreyen vicdanların milletin büyük çoğunluğunu oluşturmaları gerekiyor.

Rüyâlara Akseden Gerçekler

Babam yine geziye çıkmıştı, tabii dönüşte de bana iş çıkacaktı. Gelince kulaklarımı dört açıp dinlemeye başladım. Çevresine anlatıyordu, ama en dikkatli şekilde dinleyen bendim. Diyordu ki:

Gittiğimiz yerlerde baktık gördük ki, insanımız maşallah aşk ve şevk içinde... Çocuklarına sahip çıkmak, kendi dilimiz ve kültürümüzü öğretmenin yanında bulundukları ülkenin lisanını ve okul derslerini de çok güzel öğretmek için açtıkları müesseseyi küçük bulmuşlar, daha büyüğüne talip olmuşlar. Onun için bir araya gelip para toplamaya karar vermişler. Coşkulu bir havada herkes gücü nisbetinde himmet etmiş, alt yapıyı hazırlamışlar. Tabi bütün bunlar gelecek için büyük bir fedakârlık. Bu güzellikler rüyâlarına yansımış. Bize iki rüyâ anlattılar.

Ramazan Bey şöyle diyordu:

"Rüyâmda ikindi ile akşam arası imiş. Hava durumu birden değişti. Yağmur ve fırtına başladı. Sanki her şey yok oluyor gibiydi. İnsanlar ortalıkta şaşkın bir hâlde koşuşturuyorlar, çaresizlikten ne yapacaklarını bilemiyorlardı. Aniden bir sel geldi ve bulanık sular evlerin yarısına kadar yükseldi. İnsanlar: 'Bizi kurtarın!' diye feryat ediyorlardı. O sırada yüksek bir binanın tepesinden ip ve merdiven ile yukarılara çıkıp kurtu-

lanlar vardı. Yukarıya tırmanırken hiçbir zorluk çekmeden rahatlıkla tırmanıyorlardı."

Abdullah Bey de rüyâsını şöyle anlatıyordu:

"Bir nehre yanaşmış on gemi vardı. Bizim gemi farklıydı. Önü sivri, arkası yayvan ve tekerlekli idi. Gemimizi ben kullanıyordum, yanımda da vakıf başkanımız Hüseyin ağabey vardı. Gemi insan doluydu, birçoğunu sima olarak tanıyordum. Nehir ise çok bulanıktı. İçinde birçok canlı vardı. Hatta elbisesiz, farklı renklere boyanmış insanlar da vardı. Ben bu bulanık yeri geçmek istiyorum, Hüseyin ağabey dikkatli olmamı istiyor. Bu arada gaza bastım, nehri uçuyor gibi geçtik. Diğer gemiler arkada kalmıştı. Nehrin bu tarafı yemyeşil, çiçeklerle bezeli idi. Birden karşımıza içi nakışlı, alt ve üstü renkli mermerden çok harika bir tünel çıktı! Tünelin içinde karşımıza birisi çıktı. Nereye gittiğimizi sordu. "Büyüğümüzün emriyle gidiyoruz." dedik. "Kimmiş o?" dedi. Ben de cep telefonumu çıkarıp tuşa bastım ve: "Efendim biz geliyoruz; fakat birisi yolumuzu kesti!" dedim. "Ver telefonu ona." deyince o adama: "Al bakalım, ne diyor bir dinle!" dedim. Adam telefonu aldı, her ne konuşuldu ise, birden bire küçüldü ve "Tamam!" diyerek telefonumu geri verdi. Ayrıca bu adam bize bazı tavsiyelerde bulundu: "Tünel, yüksekliği bir santim oluncaya kadar küçülecek! Bu durumdan hiç korkmayın. Sizler boncuk kadar yoğunlaşıp küçüleceksiniz, ama karşınıza çıkan taş ve kayalar parmaklarınızın teması ile delinecek ve tünel genişleyip çıkacaksınız." dedi. Her şey adamın dediği gibi cereyan etti. Parmağım taşa yaklaştıkça burgu gibi delip geçiyordu. En sonunda, ufak bir delikten, boncuklar hâlinde karşı tarafa geçtik, sonra da normal hâlimize döndük.

Diğer taraf uluslararası bir panayır gibiydi. Güzel bir su akıyordu. Nehrin kenarında bir tezgaha yaklaştık: "Burası Türkmenistan masasıdır." dediler. Çok değişik küplerde yeşil zeytinler vardı. Zeytinler solmuş, sanki bir yıl güneşte susuz

kalmışlardı. Yanımda bulunan Hüseyin ağabeyime dedim ki: "Abi bunlar da zeytin mi? Gel bizim Marmara Birlik, Domat, Kalamata zeytinlerini gör. Resmini görürsün içinde!" dedim.

Bizim tezgah, büyük, kar gibi bembeyaz bir binanın içinde bulunuyor ve parlıyordu. Tezgahın başında altın renginde çok güzel kıyafetleriyle kardeşlerim Ahmet, Hikmet ve Mustafa bulunuyordu. Bu esnada senede 100 milyon dolarlık cirosu bulunan akıllı bir iş kadını olan İnger Palm kulağıma eğilerek: "Bu işi çok iyi yapıyorsunuz!" dedi. Uyandım. Sabah namazı vaktiydi."

Ne demişler: Güzel gören, güzel düşünür; güzel düşünen, güzel rüyâ görür; güzel rüyâ görenler de hayatlarından zevk alırlar...

Âsım'ın Nesli, Nesilmiş Gerçek

Bugünlerde Mehmet Âkif Üstadımızın Safahat'ını elden düşürmüyorum. Tekrar tekrar okuyorum. Olayları şiir diliyle anlatan M. Âkif Üstada olan hayranlığım da her geçen gün biraz daha artıyor:

"-Ramazan vak'ası, yâhu! Şunu anlat be adam!
-Üsküdar'dan geliyorduk, ikimiz: Âsım, ben.
Saat on bir sularındaydı... Vapur beklerken,
Yolcular Bafra'yı tellendirivermez mi sana?
Kaçıver, belli ki çıngar çıkacak, durmasana!
Hayır oğlum, nasıl olduysa, apıştım kaldım.
Çocuğun tavrı değişmişti. Dedim: "Bak, Âsım,
Dalaşırsan bu heriflerle üzersin babanı."
İçlerinden biri, hem şüphesiz, en kaltabanı,
Üç nefes püfleyerek burnuma: "Sen söyle, Hoca!
Niye bağlanmalı hayvan gibi hâlâ oruca?"
Deyivermez mi, tabî'î senin oğlan tokadı,
Herifin yırtılacak ağzına kalkıp yamadı.
Gâlibâ pek canı yokmuş ki yuvarlandı leşi...
Asıl itler gerideymiş, koşarak dördü, beşi,
Ansızın serdiler evlâdımı karşımda yere.

Ben şaşırmış: "Aman oğlum!" demişim bir kere.
Hele yâ Rabb'i şükür, toplanıp oğlan birden,
Kömür almış deve kalkar gibi doğruldu hemen.
O nasıl cehd idi kurtulmak için anlamalı:
Silkinip attı belinden asılan dört çuvalı!
Dedim: Artık sizi haklar bu zıpır şimdi, durun,
Ne ağız kaldı yiğitlerde, hakikât, ne burun;
Kime indiyse, nüzûl inmişe benzetti onu!
Bu sevimsiz şakanın hayli firaklıydı sonu:
Hani, civârında durup seyre bakan,
Karabaşlar görülür: Yüzleri kan, gözleri kan;
Bu çomarlar da o vaz'iyete gelmişlerdi.
Hepsinin hakkını, Allah için oğlan verdi!
Hele bir tânesinin beyni dağılmıştı, eğer,
İşi sulh etmemiş olsaydı gelen dört asker.
-Anlasaydık, şu neden sonrakinin fazla payı?
-Ya tabancayla hücûm etti uzaktan bu dayı.
Bereket versin o askerlere, da'vâ bitti;
Sedyeler geldi, polislerle herifler gitti.
-Sizi haksız çıkaran yoktu ya?
-Olsun mu? Tuhaf!
-Affedersin, Hocazâdem, ne kadar saçma bu lâf!
Haklı, haksız diye taksîmi kim etmiş ki kabûl?
Bu cihan, baksana, baştanbaşa: Âkil, me'kûl.
Kuvvetin sırtını kimmiş, göreyim, okşamayan?
Ne zaman altta kalırsan, o zaman derdine yan!
"Beşerin adli masal, hak zıpırındır yalnız;
Dövülen mahkemelerden kovulur, çünkü: Cılız!"

Bizim oğlan bunu virdetmiş, okur her yerde...

- Doğru söz, sonra, tabî'î, efelik var serde!

- Efelik, çok güzel amma, sonu çıkmaz bu yolun;

Etme, oğlum, şuna bir parça nasîhatte bulun.

Evet, ben de kabadayılıktan hoşlanıyorum, ama çok yanlış bir şey olduğunu zamanla daha iyi anlıyorum. Zaten M. Âkif Üstadımız: "Yol yakınken geri dön, nâfile çıkmaz bu sokak." diye, beni de ikaz ediyor ve diyor ki:

"Hiç bu mantıkla, a divâne, hükümet mi yürür?

Bir cemaat ki, erenler işi yumrukla görür,

Kafa bitmiş demek artık, çekiver kuyruğunu!

Kuvvetin hakkı mıdır enselemek bulduğunu?

Bize, Âsım, ne şunun yumruğu lâzım, ne bunun;

Birinin pençesi ister yalınız: Kânûnun.

Ver bütün kudreti kânûna ki vahdet yürüsün...

Yoksa millet değil, ancak dağınık bir sürüsün..."

Çok doğru.

Merhametin Böylesi

Bir film seyrediyordum. İki ayrı hanımdan iki çocuğu olan bir baba, ölen birinci hanımın çocuğunu ikincisinden olan çocukla beraber, uzaklarda bir sütanneye teslim etti. Hanımının ısrarlarına rağmen, hangisinin kendi çocuğu olduğunu söylemedi, bunun sebebini de hanımına izah etti. Altı sene sonra ne anne ne de baba hangi çocuk ölen anneden, hangisi sağ olan annedendi bilmiyorlardı. Fakat annenin içi içini yiyordu, bir ara sütanneyi öğrenip işin peşine düştü. Fakat o da kesinlikle bilmediğini söyledi. Tehditlerle ayrılan anne sinir ve dikkatsizliğinden dolayı kaza yaptı. Çok ağır yaralanan kadın sütanneyi çağırttı: "Şimdi ölüyorum, ölmeden önce olsun ne olur söyle!" deyince, kadın anneye hangisinin kendi çocuğu olduğunu söyledi. Aradan geçen zamanda kadın tedaviye olumlu cevap verdi ve iyileşti, hastaneden çıkıp eve gelince ayrımcılığa başladı. Bunun üzerine eşi, yemin ederek, o anda kendisini rahatlatmak için söylenmiş bir söz olduğunu, sütannenin de gerçeği bilmediğini söyledi.

Filmin tam burasında hayalim çok uzaklara gitti. Benim de filmlere konu olacak kadar güzel, gerçek bir hikâyem vardı.

O genç kızken, isminin mânâsını köyün büyük hocasından sormuş, cömert ve adaletli demek olduğunu öğrenmişti.

Yaradılıştan son derece merhametli ve şefkatli olan bu kız, adalet ve cömertliği de kendisine şiar edinmişti. Ona belki hayat boyu acı veren bir sözlülük devresinden sonra sözlüsünden ayrılmış, daha sonra rüyâ ile de tasdiklenmiş bir evliliğe mecbur olmuştu. Eşini kendisine hiç denk görmüyordu, ama kaderine boyun eğdi.

Hasta bir kayınbiraderi vardı. Vefat edince, onun hanımı ile kocasını evlendirmek istediler. Çünkü dul kalan gelin kayınvalidesinin akrabası idi. Kendisini boşatacaklardı. Fakat bu mümkün olmadı. Kayınbiraderi gibi kocası da aynı hastalığa yakalandı. Hatta durumu daha ağırdı, hayatta kalacağına ihtimal vermiyorlardı. Ama o kurtuldu. Kayınbiraderinin genç hanımı bir başkasıyla evlendi. Fakat oğlunu yanında götürmedi. O zaman aynı yaşta kendisinin de bir oğlu vardı. Her ikisine o bakıyordu. Hatta akrabaların düğünlerine giderken bir defasında kendi oğlunu bir başkasında da kayınbiraderinin yetimini yanında götürüyordu. Götürmezse, o yetime haksızlık olur, diye korkardı. Hiç mecbur olmadığı bir davranışı adalet namına ve şefkat duygusunun sevkiyle seve seve yapıyordu. Zaten fıtrî şefkatinin fazlalığı sebebiyle sokakta gördüğü çocukları bile kucaklayıp sever, okşardı.

Aradan seneler geçti oğlu okudu, ama kayınbiraderinin oğlu okulundan döndü, zeki olmasına rağmen okumadı. Daha sonraları anne tarafının tahrikiyle kendisine annesinden daha şefkâtli davranan o hanıma düşman gibi davranmaya başladı. Bu durum çok ağırına gitmeye başladı. Bedduaya başlayacaktı. Oğlu: "Anne! Eğer onun başına bir şey gelirse, ona yine sen ağlarsın. Vazgeç ne olur." diyerek ona beddua ettirmedi. Ama kalbi kırıktı. Bir gün: "Oğlum, şu anda dediklerin çıktı. Amcaoğlunun öyle bir sıkıntısı var ki, şimdi ağlayan yine benim. Allah yardımcısı olsun." dedi.

Bir Atarım İki Tutarım

Murat amcam diyor ki: "Benim bir yakınım vardı, herkesi taklit ederdi. Herkesin saygı duyduğu birisinin de taklidini yapmıştı. Hâlbuki birbirlerini çok severler. O saygı değer kişiye bu bilgi ulaşır. Herkes ondan büyük bir tepki beklerken o şöyle der: "O beni taklit ederek beni küçük düşürse de o benim çok yakın ve candan dostum olduğu için iki tutar. Yani bir atar iki tutar."

Bunu niye anlatıyorum. Ben bazı dostlarıma onlardan beklenen çok büyük himmet ve gayretleri göstermemeleri sebebiyle bir atsam da iki tutarım. Bunu her hâlde ifadelerimde görüyorsunuzdur.

Renk Körü

Amerikalı Müslüman bir zenci profesör psikolog, sohbet sırasında Türkiye'den gelmiş olan bir bilgeye: "Siyahlar (Zenciler) ve beyazlar hakkında ne düşünüyorsunuz?" diye soruyor. Verilen cevap şöyle: "Biz bu mevzuda renk körü olduğumuz için siyah ile beyaz arasında bizim için hiç fark yok."

İslâmiyet ırkçılığı kabul etmez ve en menfur bir şey sayar. Peygamber Efendimiz (s.a.s.) insanların (siyah-beyaz) bir tarağın dişleri gibi aynı seviyede olduğunu beyan etmiştir. Çünkü hepsinin de babası Hz. Âdem'dir. Hz. Âdem de topraktandır, diye ifade etmiştir.

İnsanlığın hamuru yoğrulacağı zaman dünyanın her tarafından her çeşit ve renkte toprak getirilmiştir. Onun için bütün renklerin ve ırkların özelliği Hz. Âdem'de ta başta toplanmıştır. Eğer bir üstünlük aranacaksa takvada aranmalıdır.

"Ey insanlar! Biz sizi bir erkekle bir dişiden yarattık. Birbirinizi tanıyıp sahip çıkmanız için milletlere, sülalelere ayırdık. Şunu unutmayın ki Allah'ın nazarında en değerli, en üstün olanınız, takvada (Allah'ı sayıp haramlardan sakınmada) en ileri olandır. Muhakkak ki, Allah her şeyi mükemmelen bilir, her şeyden hakkıyla haberdardır." (Hucurat/13)

Hocazâde Fatih Nasıl Hoca Oldu?

Fatih Sultan Mehmet devrinde Bursa tam bir ilim merkezi idi. Bursa tüccarlarından Salih oğlu Yusuf'un oğullarından birisi çok kabiliyetli ve çok zeki idi. Muslihiddin isimli bu çocuk okumak istiyor, babası da onu tüccar yapmak arzu ediyordu. Çocuk, baba evini terk edip, Emir Sultan Hazretleri'nin halifelerinden Şeyh Veli Şemseddin Hazretleri'nin medresesine girdi. Parası pulu olmadığı için medresenin bitişiğindeki imarethanede pişen çorba ve yemeklerle karnını doyurup günün on altı saatini okuma-yazma ile geçiriyordu.

Bir gün hocası Şeyh Veli Şemseddin Hazretlerinin huzurunda Bursa'nın ileri gelenleri toplanmıştı. Muslihiddin'in babası ve kardeşleri orada bulunuyordu. Onların giyim kuşamı güzeldi, ama Muslihiddin perişandı. Şeyh bu manzarayı görünce nemli gözlerle Muslihiddin'in babasına: "Senin bu yaptığın adaletsizliktir. İlmin peşine düşenin mükâfatı bu mu olmalı?" diye serzenişte bulundu. Babası: "Efendi Hazretleri! Biz tüccar adamız, işimiz medresede değil, çarşı ve pazarda görülüyor. Benim adama ihtiyacım olduğu hâlde, o dinlemedi ve bizi terk edip medreseyi seçti. Varsın medrese onu doyurup zengin etsin..."

Şeyh, herkes gittikten sonra Muslihiddin'i yanına çağırdı, ona biraz harçlık verdikten sonra "Üzülme, baban yanlış ha-

reket ediyor. Ama, Allah seni yükseltecek. O kadar ki, sultanların meclisinde yer alıp itibar göreceksin ve bir gün baban, senin bu makam ve mertebeni duyacak, sen de onu Sultanın huzuruna çıkaracaksın." dedi.

Sonraki yıllarda Şeyh, genç Muslihiddin'i şefkat nazarları ile okşayarak: "Evlâdım, şu sıkıntılı durumundan dolayı sakın incinme. İlim yolundan asla ayrılma. Çünkü saadet ve safa yolu, senin seçtiğin yoldur. Senin mesleğin Hak mesleğidir. İnşallah yakında senin için iki cihan saadeti müyesser olacak ve sen büyük imkânlara kavuşacaksın." derdi.

Aradan yıllar geçti, zamanla Muslihiddin meşhur bir ilim adamı oldu. Hızır Bey kendisini Sultan İkinci Murat ile görüştürdü. Sultan onu Bursa Esediye Medresesi'ne baş müderris tayin etti.

Hocazâde ismiyle anılan Muslihiddin, Sultan Fatih zamanında İstanbul'a Sultanın ziyaretine gitmek istedi. Dindar bir zâttan ödünç para alarak bir at, elbise satın aldı. Bir de yolda kendisine yardımcı olacak adam tuttu.

İstanbul'a varınca Vezir Mahmut Paşa'nın dikkatini çekmişti. Tanıştılar. Mahmut Paşa: "Ben sizi Sultanımız ile tanıştıracağım. Zaten şu anda huzurunda ilim adamları toplanmış ilmi tartışma yapıyorlar. Tam zamanında geldiniz." deyip onu huzura aldırdı. Fatih, kim olduğunu sorunca: "Bursa'da Esediye Medresesi baş müderrisi Hocazâde'dir." dedi. İlmî seviyesini sorunca: "Sultanımın yüzünü güldürecek seviyede..." diye cevap verdi. Fatih Hocazâde'nin elinden tutup yanına oturttu, pek çok iltifatta bulundu. O esnada Fatih'in bir yanında Mevlânâ Zeyrek, öbür yanında Mevlânâ Seyyidi Ali bulunuyor ve bir mesele üzerinde görüşlerini açıklıyorlardı. Fatih, Hocazâde'ye: "Bunların birisinin yanında yer alınız." dedi. Hocazâde, Seyyidi Ali Efendi'nin yanında yer aldı. Hararetli bir tartışma oldu. Hocazâde'nin öne sürdüğü deliller Sultan'ın dikkatini çekti. Meclis dağıldıktan sonra Fatih Sultan Mehmet

Han, bu genç ilim adamıyla baş başa görüşmek istedi. Bazı konularda kapı açıldı. Salâhiyetle cevap veren Hocazâde, hem kaynaklara dayanarak, hem de kuvvetli deliller getirerek doyurucu konuşuyordu. Sultan ona hayranlık duydu, sevgisi kat kat arttı ve onun seviyesini biraz daha ölçmek için Mevlânâ Zeyrek Hazretlerini çağırdı. Bu zat o devirde ilmiyle, kültürüyle isim yapmış, birçok ilim adamlarını Sultanın huzurunda mat etmişti. Sultan iki ilim adamını yüz yüze getirip kendisi dinleyici olarak kaldı. Çok ciddî konulara temas edildi. Mevlânâ Zeyrek önce önemsemediği bu gencin çok sert bir kaya olduğunu anlamakta gecikmedi. Bütün ilmî kabiliyetini ortaya koyarak yarışmayı sürdürmeye çalıştıysa da nâfile, çok güçlü bir hâfızaya ve seyyâl zekâya sahip olan Hocazâde'nin karşısında tökezlemeye başladı. Çok geçmeden cevap veremez duruma düştü ve umulmadık bir yenilgi ile karşı karşıya geldi. Fatih Sultan Mehmet Han, Hocazâde'nin bu kadar kuvvetli bir ilme, üstün bir hâfıza ve zekâya sahip olduğunu tahmin edememişti. Mevlânâ Zeyrek gibi güçlü bir ilim adamını susturan bu genç ilim adamının ülkesinin nadide cevherlerinden biri olduğunu fark etmekte gecikmedi.

İlme ve ilim adamına büyük ilgi ve saygı duyan Fatih, hem Mevlânâ Zeyrek, hem de Mevlânâ Seyyidî Ali Efendi'ye büyük ihsanlarda bulundu. Hocazâdeyi de denemek için hiçbir şey vermedi. Meclis dağıldı. Hocazâde kaldığı hana döndü. Bütün başarısına rağmen Sultanın ihsanına mazhar olamayışının manasını bir türlü çözemedi. Yanında getirdiği hizmetçisi onun herhangi bir ihsana nâil olmadığını görünce ona değer vermemeye ve hizmet etmemeye başladı. Hocazâde içeri girerken ayağa kalkmaya bile tenezzül etmeyerek su istediğinde: "Var kendi suyunu kendin getir." diyecek kadar kabalık gösterdi.

Bir gün sabahleyin Hocazâde, Bursa'ya dönmek üzere hazırlanıp yola çıkmak üzere iken Fatih Sultan Mehmet

Han'ın üç adamı içeri girdi. Hocazâde'yi sorup arıyorlardı. Tanıştılar, gönderilen hil'âti kendisine takdim ettiler: "Bu elbiseyi Sultanım gönderdi, bundan böyle sizi kendisine hoca olarak seçmiş bulunuyor." dediler. Ayrıca bir at ve bin akçe de birkaç günlük masraf olarak takdim edildi. Çok geçmeden üç kişi, çok güzel eyerlenmiş bir at getirerek: "Buyurun Efendi Hazretleri, Sultan sizi ister." dediler.

Bundan sonra Hocazâde, Fatih Sultan Mehmed'e özel dersler vermeye başladı.

Daha sonra da Şeyh Veli Şemseddin Hazretlerinin keramet olarak haber verdiği gibi, Hocazâde babasını Fatih'in huzuruna çıkarıp, onun Sultanın elini öpme şerefine erişmesine vesile oldu.

Akşemseddin

Akşemseddin Hazretleri Göynüklü olarak bilinir ama; aslında Şam'da doğmuş ve o çevrede ilk tahsilini yapmıştır. Kendisi, büyük veli, meşhur Ârif Şeyh Şihabeddin Suhreverdi Hazretleri'nin soyundandır. Şam'dan babasıyla birlikte Rum diyarına gelip yerleştikten sonra kendini tamamen medreseye vermiş ve kısa zamanda büyük başarılar elde etmiştir. Zeki ve kabiliyetli bir gençti. Doğuştan tasavvufa arzuluydu. Kendisini hem zâhirî, hem bâtınî ilimlerde yetiştirdi ve Osmancık medresesine müderris oldu. Günün belli saatlerinde talebeye ders veriyor, geriye kalan zamanını nefis tezkiyesi ve ruh tasfiyesi ile geçirmeye çalışıyordu. Dünyaya karşı birtakım isteklerini frenlemiş ve sadelik içinde bir hayat sürmeyi prensip edinmişti. Son derece takva üzere bulunuyordu. Şüpheli gördüğü bir şeye yanaşmaz ve bilhassa rızkının helâl bir yoldan elde edilmesine büyük özen gösterirdi. Yüksek ahlak sâhibi idi. Onun bu tavır ve hâllerini yakından bilip görenler, kendisine devrin ünlü tasavvuf büyüğü Hacı Bayram Veli Hazretlerini tavsiye ettiler. Bunun üzerine Ankara'ya gitti. Hacı Bayram Veli ile de görüştü ve ona intisab etti. Ama onu çarşı pazarda dolaşır, küçük işlerle meşgul olur vaziyette görünce, bunları ismine ve şöhretine yakışır bir hâl ve tavır olarak kabullenemedi. Bunun üzerine Halep'te bulunan Şeyh Zeynüddin Hazretlerine intisab etmek üzere hareket etti.

Haleb'e yaklaştığında, Akşemseddin, bir gece rüyâsında boynuna bir zincir takılı olduğunu ve bu zincirin bir ucunun Hacı Bayram Veli'nin elinde olduğunu, Halep'ten ta Ankara'ya kadar uzandığını gördü. Uyanınca hatalı bir yol seçtiğini anladı. Hemen geri döndü.

Gerçekten Hacı Bayram Veli'nin çarşı pazarda dolaşmasının sebebi fakirlerin, muhtaçların yardımına koşmak, borçlarını karşılamak ve ihtiyaçlarını gidermekti. Çünkü çevresinde binlerce fakir, yetim, dul ve kimsesiz bulunuyordu. Böylece Peygamberimiz'in (s.a.s.) bazı tavsiyelerini yerine getiriyordu.

Ankara'ya gelince Hacı Bayram ve mensuplarının tarlalarda çalıştıklarını öğrendi. Vakit kaybetmeden yanlarına gitti. Fakat kendisine ilgi gösteren olmadı. Hacı Bayram Veli hiç iltifat etmedi. Yabancı otlar tarladan temizlendi ve yemek vakti geldi. Oturdular, ama onu davet eden olmadı. Hacı Bayram Veli hazırlanan yemeği taksim etti, fakirlerin yemeğini de ayırdıktan sonra artakalanları köpeklere verdi. Akşemseddin, nefsini tezkiye ettiğini göstermek için köpeklerle birlikte çanağa koyulan yemekten birkaç lokma yedi. Hacı Bayram Veli onun bu tevazuuna dayanamayarak: "Köse kalbimize girdin, gel yanıma." deyip ilgi ve iltifat göstermeye başladı.

Artık o andan itibaren Akşemseddin kendisini Hacı Bayram Veli'nin irfan meclislerinde buldu. Tasavvufun bütün sırlarını ve inceliklerini öğrenip ilham ve kerametlere mazhar oldu. Bu arada tıp ilmi üzerinde çalışıp yeni tedavi metotları öğrenmeye çalıştı, bitkiler üzerinde geniş araştırmalar yaptı. Maddî şifa ile manevî şifayı birleştirip bütünleştirdi. Vezir Halil Paşa'nın devrin meşhur doktorları tarafından bir türlü tedavi edilemeyen oğlunun Allah'ın izniyle şifaya kavuşmasına vesile oldu.

İstanbul'un fethi sırasında Fatih Sultan Mehmed, Akşemseddin Hazretleri'yle irtibata geçti. Savaşa hazırlanırken yanına Akşemseddin Hazretleri ile Akbıyık Sultanı aldı. Bu iki za-

tın hem duasını almak, hem ordunun maneviyatını yükseltmek, hem esrar ve kerametlerinden feyiz almak istiyordu; İstanbul kuşatıldı, günler ayları getirdi, fakat fetih bir türlü müyesser olmadı. Gayret ve himmetler arzulanan neticeyi vermedi. Fatih'in bu duruma canı çok sıkıldı. Veziri Ahmet Paşa'yı, bu iki zata göndererek fethin müyesser olup olamayacağını sormasını emretti. Ahmet Paşa bu iki değerli zat ile görüşüp Sultanın selamını sunup meseleyi iletti. Akbıyık Hazretleri cevap vermedi.

Akşemseddin Hazretleri biraz murakabe yaptıktan sonra başını kaldırıp şu müjdeyi verdi: "Allah'ın yüksek inayeti ile fetih müyesser olacak." dedi. Sonra, Topkapı cihetini göstererek: "O taraftan İslâm mücahitlerinin İstanbul'a girmesine inayet buyrulacaktır." dedi. Bu müjdeye herkes sevindi, ama birkaç gün ciddî gayret gösterilmesine rağmen bir netice alınamadı. Fatih, sabırsızlanıyordu. Onun için Vezir Ahmet Paşayı tekrar gönderip fethin hangi gün müyesser olacağını sordurdu. Akşemseddin Hazretleri bir müddet murakabede bulunduktan sonra 29 Mayıs diyerek belli bir tarih verdi. O gün ordu bütün gücüyle savaşıyordu, fakat fethe dair bir işaret yoktu.

Fetih günü Akşemseddin Hazretleri kendi çadırında başı açık bir vaziyette secdeye kapanmış hem ağlıyor, hem niyaz ediyordu. Aradan dakikalar geçtikten sonra başını kaldırdı ve: "Elhamdülillah fetih müyesser oldu, şu anda İslâm mücahidleri İstanbul'a girdiler!"

Aradan çok geçmeden fetih haberi yıldırım hızı ile gelip kulaklara ulaştı. Fatih gözyaşları içinde secdeye kapandı, Allah'a hamdetti. Yanında bulunan vezir Ahmet Paşa'ya dönerek: "Şeyh Hazretleri'nin dediği gibi cereyan etti, belirttiği günde fetih müyesser oldu. İstanbul'un fethine sevindiğimden daha fazla ülkemde böylesine kadri yüce bir zâtın bulunduğuna seviniyorum." dedi.

Aradan iki gün geçince Sultan Fatih, Akşemseddin Hazretleri'nin ziyaretine gitti. Yanına vardığında Akşemseddin Hazretleri sırtını çadır direğine dayamış bir vaziyette oturuyordu, selâmı aldı, fakat ayağa kalkmadı. Fatih Sultan Mehmet, buna üzüldü ise de bir şey demedi. Eğilip Akşemseddin'in elini öptü ve şöyle bir ricada bulundu: "Efendi Hazretleri, sizden bir arzum var, birkaç gün beni halvete kabul ile irşad etmenizi istiyorum."

Akşemseddin, Fatih'in bu isteğini uygun bulmadı. Üç dört defa ısrar etti ise de yine rıza göstermedi. Fatih bunun hikmetini öğrenmek için: "Neden kabul buyurmuyorsunuz?" diye sordu. Akşemseddin: "Allah dostlarının halvetinde ruha gıda veren öyle bir lezzet vardır ki, onu bir defa tadan artık ayrılmaz ve halveti terk etmek istemez. Sizin gibi ülkeyi basiretle idare eden bir Sultan bu havaya girecek olursa, memleketin hâli nice olur? Bu öyle manevî bir zevktir ki saltanat zevkine üstün gelir." diye cevap verdi. Buna rağmen Fatih hâlâ istekli görünüyordu. Bunun üzerine: "Sonra bu yüzden Allah'ın gazabına yol açmış oluruz. Ülkeyi idare edip adalet ve yüksek ahlâk ile millete hizmet etmek, elbette bu manevî zevkten daha hayırlıdır ve Allah'ın rızasına daha uygundur." diyerek meselenin iç yüzünü göstermiş oldu. Fatih de bununla tatmin oldu. Ayrıldıktan sonra bazı ihtiyaçlarını karşılar diye Akşemseddin'e 2000 akçe gönderdi. Akşemseddin bu parayı almayıp nezaketle geri gönderdi.

Fatih, Vezir Ahmet Paşa'yı çağırarak, Akşemseddin'in ziyaretine gittiğinde, oturduğu yerden öylece selâmını alıp karşıladığını ve sözlerine de fazla ilgi göstermediğini anlattı. Ahmet Paşa: "Sultanım, İstanbul'u fethettiniz, belki bu yüzden sizde bir büyüklenme, zaferin verdiği değişik bir hava doğar da bu hal Cenab-ı Hakk'ın rızasına uygun düşmeyebilir endişesiyle böyle davranmıştır. Nefsin kabarmasını önlemek ve enaniyeti kırmak için yapılan bu davranışı hoş görmelisiniz."

dedi. Vezirin bu görüşü Sultan'a muvafık geldi. "Şeyh Hazretleri kalp gözüyle bir hâl keşfetmiş olabilir." diyerek meseleyi kapattı.

Birkaç gün sonra gecenin üçte ikisi geçtikten sonra Sultan Fatih, Şeyh Efendi'yi kendi otağına davet etti. Bu davetten endişelenen bazıları: "Acaba, Sultan, Şeyh'in davranışlarına kızdığı için boynunu mu vurdurmak istiyor?" diye hükümler yürütmüş iseler de gerçek öyle değildi. Fatih çok önemli meseleler hakkında Akşemseddin Hazretleri'nin fikrini almak istiyordu. Onun için Şeyh'i, kapıda karşıladı, vezirler ve kumandanlar koşup elini öptüler, hatta Sultan bizzat nezaketle eğilip Akşemseddin'in elini öptü. Sultan'a ait bölüme girdiklerinde vezirler, paşalar ayrıldılar. Her şeye rağmen Fatih'in kalbinde Akşemseddin Hazretleri'ne karşı bir kırgınlık vardı. Şeyh Hazretleri bunu keşfen anladı ve ayakta Fatih'i kucaklayıp sıktı, o kadar ki, o güçlü ve yüksek iradeli zat, bir çocuk gibi büzülüp kaldı. Bir ara kendinden geçer gibi oldu ve az sonra aklı başına gelince Akşemseddin Hazretleri'ne karşı içinde hiçbir kin ve kırgınlığın kalmadığını fark etti. Bu açık keramet karşısında ona güveni ve bağlılığı arttı. Sohbeti sabah ezanları okununcaya kadar sürdürdüler. Namazdan sonra Şeyh, evrad ve ezkârını okumaya başladı. Fatih de onları tamamlayıncaya kadar yerinden ayrılmadı.

Herkes dağıldıktan sonra Sultan Fatih dedi ki: "Efendi Hazretleri, malumunuz büyük sahabi Ebû Eyyub Ensârî Hazretleri İstanbul surlarının içinde bir yere defnedilmiştir. Ancak bu yeri tespit etmemiz mümkün olmadı. Bunu bilen kimse yok. Bu hususta ne buyurursunuz?" Akşemseddin Hazretleri bir müddet murakabeye vardıktan sonra başını kaldırıp: "Sultanım, birlikte dışarı çıkalım ve çevreyi şöyle bir gözden geçirelim." dedi. Çıktılar. Tam kabrin bulunduğu yere gelince, Akşemseddin durdu ve eliyle bir tümseğe işaret ederek: "Bu yerden bir nur, dalga dalga yükselip inmektedir. Allahu âlem, bu-

rada olsa gerektir." deyip yerini tespit etti. Az sonra da Ebû Eyyub Ensârî'nin ruhu ile mülâkat yaptı ve: "Mihmandâr-ı Resullullah'ın ruhu ile az önce görüştüm, zaferinizi kutladı, sonra da 'Beni kurtardınız, Cenab-ı Hak sa'yinizi meşkur eylesin.' diye senâda bulundu." dedi. Fatih: "Efendi Hazretleri, acaba tam kanaat için bir alâmet verebilir misiniz?" deyince Şeyh Hazretleri murakabeye daldı ve başını kaldırıp az yürüdü. Elindeki çubuğu yere dikerek: "İşte Ebû Eyyub Ensârî Hazretleri'nin baş kısmı burada bulunuyor, emir buyurun da burayı kazsınlar, zira bir hafriyat yapılınca üzerinde kitabesi bulunan bir mermer çıkacaktır. Bundan daha güzel bir alâmet olur mu?" dedi.

Hemen orası kazıldı, cidden Şeyh Hazretleri'nin dediği gibi bir mermer kitabe çıktı. Yazıdan kabrin Ebû Eyyub'a ait olduğu anlaşıldı. Kitabenin altı kazılınca büyük sahabenin na'şına ulaşılmış oldu. Bu keramet karşısında Sultan Fatih, büyük şaşkınlık geçirdi. Orada bir cami, kabrin üzerine de güzel bir kubbe yapılmasını emretti. Sonra Şeyhe dönerek: "Efendi Hazretleri sizlerin ve dostlarınızın burada bir mahalle kurup kalmanızı arzu ediyorum, emir buyurursanız gereken hazırlığa başlanılsın." dedi. Şeyh ise: "Vatana karşı içten sevgi ile bağlanmak, güzel ahlakın bir bölümüdür, müsaade buyurursanız biz kendi vatanımıza dönelim." diyerek izin istedi ve nezaketle ayrılıp asıl vatanı olan Göynük'e gidip yerleşti ve orada vefat etti.

O Bir Şey mi?

"Rusya'da Tanrıya Dönüş" isimli kitapta Rus fizikçilerinden Nikola Kozirev'in çıplak gözle 1925'lerde Güneşte meydana gelen patlamaları fark ettiği, onun bu iddialarının ancak 1960'lı yıllarda Batılı ve Amerikalı ilim adamları tarafından ilgi gördüğü yazıyordu.

Risale-i Nur'ları okumaya başlayınca 1914'lerde Güneşin silkinme hareketini, 1928'lerde Ay'a gidileceğini, 1950'lerde de 1971 olaylarını Bediüzzaman Hazretleri'nin kitaplarında anlatmakta olduğunu gördüm: "Hasta hâlimde, uyku ve uyanıklık arasında ihtar edilen bir nüktedir: Güneşin yerinde, Mevlevîvârî yaptığı semavî hareketi; kuvve-i câzibeyi doğurmak içindir, kuvve-i câzibe de, manzume-i şemsiye denilen Güneşe bağlı yıldızları düşmek tehlikesinden kurtarmak içindir. Demek Güneşin ekseninde dairevârî cereyan ve hareketi olmasa yıldızlar düşerler." (Said Nursi)

Muhterem müellif, diğer bir risalesinde şöyle diyor: "Evet, Güneş bir meyvedardır, silkinir; ta düşmesin seyyar olan yemişleri.

Eğer sükûnuyla sükûnet eylese, cezbe kaçar; ağlar fezada muntazam meczubları." (İşârât'ül-İ'caz)

"Şimdi sen dahi, ey katre içine giren hakîm filozof! Senin

katre-i fikrin dürbünüyle, felsefenin merdiveniyle ta Kamer'e (Ay'a) kadar terakki ettin, Kamer'e girdin. Bak Kamer kendi zâtında kesâfetli, zulümatlıdır; ne ziyâsı var ne hayâtı. Senin sa'yin beyhûde, ilmin faydasız gitti. Sen ümitsizliğin zulümatından ve kimsesizliğin vahşetinden ve habis ruhların iz'acatından ve o vahşetin dehşetinden şu şartlar ile kurtulabilirsin ki, tabiat gecesini terk edip, hakikat güneşine teveccüh etsen ve yakînen inansan ki, şu gece nurları gündüz güneşinin ışıklarının gölgeleridir." (24. Söz, 2. Dal)

"Ğâsıkın izâ vekab, kelimeleri bu zaman değil, belki, Ğâsıkın, bin yüz altmış bir (1161) ve -izâ vekab- sekiz yüz on (810) ederek, o zamanlarda ehemmiyetli maddî, manevî şerlere işaret eder. Eğer beraber olsa, Miladi bin dokuz yüz yetmiş bir (1971) olur. O tarihte dehşetli bir şerden haber verir. Yirmi sene sonra şimdiki tohumların mahsûlü ıslâh olmazsa, elbette tokatları dehşetli olacak." (11. Şua)

Malum Üstad Bediüzzaman Hazretleri 1960 senesinde vefat etmiştir.

Babamın, devamlı kırmızı kitapları tavsiye etmesinin sırrı hikmeti de elbette anlaşılıyor her hâlde...

Fedakârlıkta Zirveyi Tutanlar

Mehmet Karadavut amcam: "İnsanlığa hizmet yolunda hiçbir şey bahane olarak kabul edilemez, eğer ayakkabın yoksa, ayağını boyayıp yoluna devam edeceksin." demiş. Bu anlayışın sahabe efendilerimizden miras bir güzellik olduğunu İslâm'ın Asr-ı saadet dönemine ait tarihini, o günlerle ilgili kıssaları okurken anladım. Efendimiz (s.a.s.) her şeyini Allah yolunda harcamıştı. Bir ara üzerindeki elbise de iyice eskimişti. Fakat bir sahabenin fakirlikten avret yerini örtecek bir elbise bile bulamayışını öğrenmesi de kendisini fevkalâde üzmüştü. Onun için üzerindeki elbiseyi ona göndermişti. Ama ev çamaşırları ile çarşıya ve camiye gidemezdi. Onun için meşhur kahramanlardan Şurahbil Bin Hasene'ye haber gönderip giyecek elbise istedi. O da gönderdi, ama bu sefer kendisi sıkıntıya düştü.

O günlerde Şifa binti Abdullah isimli kadın büyük geçim sıkıntısı çekiyordu. Efendimiz'e (s.a.s.) başvurdu. Fakat verecek bir şeyi yoktu. Şifa Hatun utana sıkıla bu sefer damadı Şurahbil'e gitti. Ama ezan okunmasına rağmen damadı evinde bulunuyordu. Şifa Hatun: "Ya Şurahbil, niye mescide gitmiyorsun?" diye seslendi. Şurahbil ise: "Üzerimde dışarı çıkabilecek elbisem yok." diye cevap verdi. Sebebini sorunca: "Zaten bir üstlüğüm vardı, onu da Resûlullah'a gönderdim."

diye cevap verdi. Şifa Hatun sıkıntılı hayatın sadece kendisine mahsus olmadığını görmüştü.

Bu sıkıntılar birkaç kişiye mahsus değildi. Misafiri aç kalmasın diye ortalığı karartıp, çorbaya boş kaşık sallayan, kendisi aç kalıp misafirini doyuran ve îsâr hasleti ile ilgili ayetin inmesine sebep teşkil edenler vardı: "Kendileri ihtiyaç içinde olsalar bile, onları kendi nefislerine tercih ederler." (Haşir/9)

Hz. Ali üst üste iki gün oruç tutmuş, ancak akşamüstü üç avuç arpa unu bulabilmişti. Onunla iftar açacaklardı. Tam iftar vakti çok fakir bir adam kapıyı çalıp yiyecek bir şeyler istedi. Çoluk çocuğu da günlerce açtı. Hz. Ali sofradakileri adama verdi. Kendisi suyla yetindi. Bunun üzerine şu âyet-i kerîme nâzil oldu: "Onlar içleri çektiği hâlde, yiyeceği yoksula, öksüze ve esire yedirdiler. 'Biz size ancak Allah rızası için ikram ediyoruz, bir karşılık ve teşekkür beklemiyoruz. Biz yüzleri ekşiten asık suratlı o günde Rabb'imizin gazabından korkarız." (İnsan/ 8,9,10)

İşte dünyada umumî sulhü temin edecek, samimî anlayışın kahramanları!

İnşallah bu yüce ufku benim gibiler de yakalar.

Neden Yâ Azîz Çekiyormuş?

Geçen sene babam hacca gitmişti. Döndüğünde hac hatıralarını anlatırken, dedi ki: Bir arkadaşla beraber tavaf ediyorduk. Herkes tavaf dualarını okurken baktım ki, o devamlı "Yâ Azîz" çekiyordu. Sesi bir arı vızıltısı gibi kulağıma geliyor, zaman zaman da tonu yükseliyor, o zaman da gözlerinden yaşlar dökülüyordu. Hep böyle Cenab-ı Hakk'ın sadece Azîz ismini çekmesinin sebebini sordum: "Sen ilahiyat mezunusun. Duaları okumasını biliyorsun. Ama bakıyorum, Kâbe etrafında tavaf ederken hep Allah'ın Azîz ism-i şerifini çekiyorsun. Bunun sebebini bana söyler misin?" dedim, bana şöyle cevap verdi: "Ayaklar altında çiğnenen İslâm âlemine bakıyorum, her türlü imkânlar ellerinden alınan Müslümanlara bakıyorum, kendimin yaşadığı şartlara bakıyorum, hepimiz de maalesef izzet değil, zillet içindeyiz. Birkaç asırlık kusurlarımıza, Hakk'a karşı, ihanet, hıyanet, isyan tuğyanlarımıza bakıyorum, hak ediyoruz. Mutlaka kader âdil... Hadiste ifade edildiği gibi, 'Zalim de Allah'ın kılıcı, onunla Allah aşkınlık ve taşkınlık yapanlardan intikamını alıyor.' Ama âyet-i kerîmede, izzetin, Allah'a, Resûlüne, mü'minlere ait olduğu da (Münafikûn/8) ifade ediliyor. Onun için Allah'ın Azîz ismine sığınarak, bizleri izzet sahibi aziz müminler seviyesine çıkarıp bu zilletlerden kurtarması için böyle yapıyorum." dedi. Onun bu sözlerinden sonra ben de bu şuurla bazı tavaflarımı Azîz ism-i

mübarekini çekerek yapmaya çalıştım. Cenab-ı Hak kusurları ile beraber ibadetlerimizi kabul etsin.

Babamın bu sözlerini bakarak ben de eğer bir hac nasip olursa bazı tavafları öyle yapmaya niyet ettim.

Zamanında Az Şey, Zamansız Çoktan İyidir

Murat amcamdan dinlemiştim: Adamın birisi Süleyman Aleyhisselâm'dan kendisine hayvanların dilini öğretmesini istemiş. Süleyman Aleyhisselâm her ne kadar adamı bundan vazgeçirmeye çalıştı ise de adam bu hususta ısrar etmiş. Süleyman Aleyhisselâm da: "Peki öyleyse" deyip isteğini yerine getirmiş. Adam evinin yanına gelirken bakmış ki, iki köpek konuşuyor. Kulak vermiş. Köpeklerden biri: "Oh, bize bayram olur! Bu adamın koyunu murdar olarak ölecek. Kimse yemeyince etler bize kalacak." diyormuş. Bu konuşmaları duyan adam hemen koyunu pazara götürüp satmış. Gerçekten koyun ölmüş. Birkaç gün sonra köpeklerin: "Adamın ineği ölecek, bize çok et kalacak." dediklerini duymuş. İneğini de acele ile satmış. Bakmış o da ölmüş. Bir gün: "Atı ölecek daha çok et yiyeceğiz." dediklerini duyduğu için onu da satmış, at da onu alanın ahırında ölmüş. Bunlara hep sevinip: "Çok iyi oldu! İyi ki bunların dillerini öğrendim de tedbir alıyorum." diyen adam bir gün: "Bu adamın karısı yarın ölecek. Birçok yemek yapılacak, üzüntüden yiyen olmayacak, çoğu bize kalacak." diye konuştuklarını duymuş. Bu sefer "Eyvâh" deyip, hemen Süleyman Aleyhisselâm'a koşmuş.

Süleyman Aleyhisselâm: "Sana bir bela geliyordu, Allah, sadaka nevinden bir koyununu alarak bu belayı geri çevire-

cekti, engel oldun. İsteyerek onu kurban edip fakir fukaraya dağıtabilirdin, yapmadın. Bu sefer daha büyük bir şey istedi. Sen ineği de engelledin. Bu sefer daha kıymetli bir şey istedi, onu da vermedin. Şimdi hanımı alıyor, sonra bu işin ucu senin canına varıp dayanacak. Şimdi aklın başına geldi mi?" demiş. Demiş, ama iş işten çoktan geçmiş.

Ben şimdi, Allah'ın her tercihinde bir hayır vardır sözünü bununla daha iyi anladım. Bazı arkadaşlarımızın her sohbetten sonra niçin sadaka toplayıp fakirlere dağıttıklarını, hatta bazılarının arabalarına binince sadaka kutusuna niçin mutlaka biraz para koyduklarını daha iyi anlıyorum.

Hadislerde anlatıldığı gibi sadaka belayı def eder ve ömrü uzatır.

Tam zamanında yapılması gerekeni yapmak daha sonra yapılacak çok büyük ve ağır şeyleri yapmaktan daha hayırlıdır.

Ölçüyü İyi Bilmek Lâzım

Abdülvahit Tabakçı amcam, bir gün otobüsle seyahat ediyormuş. Bakmış vakit geçecek, şoföre: "İki dakika bir yerde duruver, sadece farz kılacağım." demiş. Şoför: "Olmaz!" demiş. Abdülvahit amcam bakmış ki bir yolcu inecek, adamın bagajda eşyaları var. Abdülvahit amcamın zaten abdesti varmış. Hemen inip seferî olarak, iki rekat farzı kılmış ve kimseyi bekletmeden arabaya binmiş. Fakat yerine geçecekken şoför: "Böyle namaz olur mu? Sen Allah'ı mı kandırıyorsun?" demiş. O da: "İstersen müftüye gidip soralım. Seferî olduğum için sünnetleri kılmak mecburiyeti yok. Dört rekatlık farz iki kılınır. Ben Fatiha, kısa zammı sure ve ettehiyyatü okudum. Rükû ve secdede birer defa Sübhâne Rabbiye'l Azîm ve Sübhâne Rabbiye'l A'lâ dedim. Yani farzları ve vacipleri yerine getirdim, imkânım olmadığı için sünnetleri ve müstehapları yapamadım. Ama namazım kesinlikle eda oldu. Peki sen hiç namaz kılmadın, sen Allah'a nasıl hesap vereceksin bir düşün." demiş.

Çok doğru bizler, ef'âl-i mükellefîni tam bilmiyoruz. Meselâ eve geldik. Namaz kılacağız ama abdest için azıcık su var. Sünnet üzere abdest alsan yetmeyecek. O zaman üç defa değil, abdest azalarını birer defa yıkamak lâzım.

Gayr-i müslim bir hanım, bacılarımızın sohbetine gidiyor. Bir soru üzerine ablamız: "Bir insanın Müslüman olmak için

isim değiştirmesi gerekmez. Peygamberimiz (s.a.s.) Abdü-luzzâ, Abdüllât gibi 'putun kulu' manasına gelen, İslâmî inanca ters olan isimleri değiştirmiştir sadece." deyince o gayr-i müslim hanım: "Ben bu zamana kadar hep ismim değişecek diye Müslüman olamadım. Adımı dedem koymuş, ben de seviyorum, mânâsı da kötü değil. Şimdi Müslüman olmak istiyorum." demiş.

Yani bizler, dinde ana esaslar nelerdir, mutlaka yapılması farz ve vacip olan şeyler hangileridir, bunları çok iyi bilmek zorundayız. Yoksa her şeyi birbirine karıştırırız.

Hatta ölçü kaçınca, mekruh olan ayakta abdest bozmayı zina çirkinliğinde bir haram derecesine çıkaranlar olabiliyor. Bu sefer denge bozulup haram ile mekruh aynı seviyeye gelir. Artık insanların gözünde haramın vazgeçirici gücü kalmıyor.

Her şeyde ölçü ve denge çok mühimdir.

Mal ve Can ile Fedakârlık

Muhterem Osman Demirci Hocamız Alvarlı Efe Hazretleri'nden bahsederken: "Onu ilk ziyaretimde çok değişik bir manzarayla karşılaştım. Gerek duruşu, gerekse sohbeti, konuşması, tavrıyla hayâlimde tasavvur ettiğim bir sahabi ile karşılaşmış gibi çok heyecanlanmıştım. Hep hayâl eder: 'Sahabe-i Kiram'dan sonra Kur'ân'ın bahsettiği sahabe acaba yeryüzünde kaldı mı?' diye düşünürdüm. O günkü manzara bana onu düşündürdü. O zatı gördüğümde ilk edindiğim intiba şu olmuştu. Sanki Sahabe-i Kiram'dan geriye kalan tek zat o idi. Siması, nuraniyeti ve İslâm'ı dert edinmesi bambaşkaydı." diyordu.

Abdurrahman Öksüz Hocamız da: "Alvarlı Efe Hazetleri'ni görür görmez sanki Sahabe-i Kiram bakiyesi bir zat gördüm. Mübarek şekli, şemâili, hâli etvârı, kemâli ve ilmi irfanı beni tesir altına aldı. Sohbeti, tevhid dersleri, tâlim mahiyetindeydi. Hadis-i şeriflerden bahsederken Peygamber sevgisi dimağa (beyne) manevî lezzetini aktarır." diyordu."

Osman Demirci Hocamız şunu ilave ediyordu: "Alvarlı Efe Hazretleri her defasında sohbetinden önce orada bulunanlara örnek olacak şekilde zamanın en büyük parasını cebinden çıkarıp koyardı. Ondan sonra: 'Şuraya biraz para koyun.' derdi. Oradaki toplanan parayı mahalle muhtarına ve-

ya mahallenin ileri gelenlerine, ihtiyaç sahiplerine ulaştırmak için verirdi. Bu istisnâsız her gün olurdu, diyebilirim."

"Allah müminlerden canlarını ve mallarını, karşılığında Cenneti onlara vermek suretiyle satın almıştır." (Tevbe/3) âyetini, Bediüzzaman Hazretleri Nur'un İlk Kapısı isimli eserinde, güzel bir temsille şöyle tefsir ediyor: "Ey insan! Nedendir ki, şu büyük ticarete girmiyorsun. Rabb-i Kerîm, senin yanında emaneten koyduğu mülkünü senden satın almak istiyor. Ta ki, zayi olmaktan muhafaza etsin. Hem bedeline büyük bir fiyat veriyor. Hem istifaden için senin elinde bırakıyor. Hem idare külfetini kendisi deruhte ediyor. İşte sana beş mertebe kâr içinde kâr!

Halbuki, ey gâfil. Ona satmadığından emanette hıyanet ettin. Hem bütün bütün kıymetten düşürttün. Hem faydasız olarak, senin elinde zayi olacak. Hem o yüksek fiyat elinden gidecek. Hem senin zimmetinde, günahıyla idare yükleri ve elemleri ile muhafaza zahmeti kalacak. İşte, beş müthiş derecede zarar içinde zarar!

Şu muameledeki vaziyetinle öyle miskin bir adama benzersin ki, o adam bir dağda bulunur. O dağda öyle bir zelzele var ki, bütün emsâlini sırayla derin derelere atıp, ellerinde olan her şeyi parça parça ediyor. Nöbet, o adama gelmek üzeredir. Halbuki o adamın elinde bir emanet var. O emanet, öyle hayret verici mükemmel bir makine ki, onun içindeki hesapsız ölçekler, ölçüler ve aletlerle nihayetsiz faydalar ve meyveler verebilir.

O elemli vaziyette iken makinenin hakiki sahibi tarafından gelen bir adam der ki: Efendim, senden bu emaneti satın almak ister. Ta ki bu dereye düşmekle faydasız kırılmasın, muhafaza etsin. Sen bu dereden çıktıktan sonra, kırılmayacak şekilde yine sana teslim edecek.

Hem o aletleri ve ölçekleri, geniş bostanlarında ve kıymetli maden ve hazinelerinde kullanacağı için, o aletler ve mi-

zanlar gayet kıymetli. Bütün o kârı sen alırsın. Şayet satmazsan, kıymetsiz ve âdi birer alet olarak kalacak. O acip ve nazik aletleri gayet daracık evinde ve küçücük haşin tarlanda kullanıp kıracaksın, ateşe atacaksın. Hem sana büyük bir fiyat verecek. Hem dağda bulundukça senin elinde kalacaktır. Yalnız yukarı kulpunu, yukarıdan indirdiği bir zincirle bağlamak ister. Ta ki, ağırlığını senden alsın, ağırlık vermesin. Külfeti seni taciz etmesin. Eğer alışverişi kabul edersen, efendinin hesabıyla, onun namıyla ve onun izni dairesinde güzelce tasarruf et. Ne hüzün çek ve ne de korku duy. Nasıl bir nefer atını devlete satar. Kendisi de asker olur. Atının üzerine biner. Masrafları devlete ait, keyif ve sefasını o nefer çeker. Eğer ölecek olsa: "Devletimin canı sağ olsun." der.

Şayet bu beş derece kârlı alışverişi kabul etmezsen, beş derece zarar içinde emanete hıyanet edeceksin; zayi olunca, mesuliyeti kazanacaksın.

İşte temsili anladın. Şimdi hakikate bak:

Evet, o dağ, arz (dünya)dır.

Miskin adam, fakir insandır.

Dere, kabir ile berzah âlemidir.

Makine, duyguları, cihazları, ince hissiyatı ile donatılmış senin canlı vücudundur. Görüyorsun ki bunlar bozuluyor, faydasız gidiyorlar.

Satın almak isteyen ise, senin Hâlık'ın, Yaradanın'dır. O Hâlık'ın, Peygamber (s.a.s.) vasıtasıyla der ki: 'Şu emanetimi, güya senin malın imiş gibi, bana sat, ta ki, zayi olmasın. Hem zararlı bir surette yok olmasın. Sen bâkî ve meyveli bir şekilde o malına tekrar kavuşabilesin. Hem o hayat içindeki cihazlar ve ince duygular benim namım ve hesabımla kullanıldığı vakit çok kıymetli ve bâkî meyveler verecek.

İşte o mizanlar ve aletler ise, insanın ince hissiyatı ve duygularıdır. Meselâ göz, Allah hesabına kullanılsa, şu büyük kâinat kitabının bir mütalaacısı ve şu tezyin edilmiş varlıkların bir seyircisi ve şu sanatlı varlık çiçeklerinin bir arısı olarak ibret ve marifet ve muhabbet balından, şehâdet nurunu kalbe akıtıyor. Eğer nefis hesabına olsa, geçici, fâni bazı güzellikleri seyretmekle, heves ve şehvetin âdi bir hizmetkârı olur.

Meselâ dildeki tad alma duygusu satılsa, Rahman ve Rahim olan Cenab-ı Hakk'ın rahmet hazinelerinin nâzırı ve nimet mutfağının yüce bir müfettişi hükmünde bir vazifelidir. Satılmazsa, mide tavlasının bir kapıcısı hükmüne düşer.

Meselâ, akıl satılsa, Cenab-ı Hakk'ın güzel isimlerinin bütün hazinelerinin anahtarı ve kâinatın hakikatlarının keşşafı hükmünde yüce ve kıymetli bir cevheri olur. Satılmazsa, geçmişin hazin elemlerini ve geleceğin korkutucu dehşetlerini biçare insanlığın başına yükleten uğursuz bir âlet hükmüne düşer.

İşte insanların bütün âlet ve cihazlarını bunlara kıyas et. Eğer o âletler ve cihazlar Allah'a verilse, baki birer elmas olurlar. Eğer verilmezse, fânî birer şişe olurlar.

Netice olarak: Cenab-ı Hak, sana verdiği kendi mülkünü, senden kıymetli bir ücretle satın alıyor. Yine senin için muhafaza ediyor.

Ey insan bak; iki ses senin kulağına geliyor. Biri Kur'ân-ı Hakîm'in semavî sesidir: "Sat, kârlısın. Asıl hayat elbette âhiret yurdudur." diyor. Diğeri, inançsızların, medeni felsefesinin vesvesesidir ki: "Sen kendine mâliksin." der. Seni de: "Bizim için ancak dünya hayatı vardır." (6/29) diyenlerden etmek ister. Bu nurlu hidayet ile yaldızlı dehânın aralarındaki farkı gör, tâ ki, kör olmayasın."

Evet bu tefsirde hem kendi insanî varlığımız hem de maddî ve malî imkanlarımızı Allah için nasıl kullanacağımız güzel bir temsille anlatılmaktadır.

Ama çoğu zaman hayır hasenat yapmak, mal para sarfetmek maalesef cimri nefsimiz tarafından engellenmektedir. Hatta şaka yollu da olsa bazı şakalar gerçeği ifade eder. "Can değil ki verilsin, istenilen para kardeşim." denilebiliyor.

Halbuki Cenab-ı Hak: "Ey iman edenler! Sizi gayet acı bir azaptan kurtaracak, üstelik çok kârlı bir ticaret sağlayacak bir iş bildireyim mi? İşte; Allah'a ve Resûlü'ne inanır, Allah yolunda mallarınızla ve canlarınızla mücahede edersiniz. Eğer bilirseniz bunu yapmak sizin için çok hayırlıdır." (Saf/10,11). Dikkat edilirse önce mallar sonra canlar zikredilmiştir. Demek ki, malî fedakârlıkların önceliği vardır.

İstemenin Böylesi...

Abbasi halifelerinden Saffah, cömert, yumuşak huylu, ağır başlı, hayâ ve iyi ahlak sahibi bir insandı. Ebu Dalâme, bir gün Saffah'ın huzurunda idi. Halife kendisine:

-Benden istediğin nedir?

-Bir av köpeği.

-Verilsin.

-Bir de üzerinde ava gideceğim bir hayvan veriniz, efendim.

-Kendisine bir hayvan verilsin.

-Efendimiz bir hizmetçi lütfediniz.

-Verilsin.

-Efendimiz, bir de bu avı pişirecek bir cariye bağışlayınız.

-Kendisine bir de cariye verilsin.

-Efendim bunların barınacakları bir de ev lâzım.

-Verilsin.

-Efendim bir köyümüz olmazsa bu ailenin geçimini nerden karşılarız?

-Kendisine yüz dekar dikili, yüz dekar da dikili olmayan arazi verilsin.

-Efendimiz, ben de size Esedoğulları vadilerinden bin dekar vereyim.

Halife Saffah, Ebu Dalâme'nin bu lâtifesine gülerek:

-Öyleyse tamamı dikili olsun, diye düzeltti.

Ebu Dalâme:

-Efendimiz, izin veriniz elinizi öpeyim, dedi. Saffah, izin vermeyince de şöyle dedi:

-Vallahi beni, şimdiye kadar bundan daha kıymetli bir şeyden mahrum etmemiştiniz.

Ebu Dalâme, eli sıkı olarak bilinen Halife Mensur'dan da bir şeyler koparabilmek için:

'Sizi rüyâmda gördüm, bana güzel bir elbise giydirdiniz ve borcumu ödediniz. Ey insanların kurban olduğu! Şu gözlerimin gördüğü bu rüyâyı doğru çıkarınız.' diye bir şiir okudu. Mansur, rüyâsını doğru çıkarmış, ama: 'Sakın bir daha benimle ilgili böyle bir rüyâ göreyim deme! Sonra rüyânı geçersiz sayarım ha!' diye tembih etmeyi de ihmâl etmemiştir.

O da insan, o da insan. Siz hangisi olmak istersiniz?

Bir Çocuğun Meleği

Bir hikâye elime geçti, çok hoşuma gitti. Yalnız benim itikadî anlayışıma bazı yerleri ters gibi geldi. Ama ne demişler: "Kıssa hisse içindir, sana ne teferruatı..."

Evet şöyle başlıyordu:

"Bir zamanlar dünyaya gelmeye hazırlanan bir çocuk varmış. Bir gün Tanrı'ya sormuş: "Tanrım beni yarın dünyaya göndereceğini söylediler. Fakat ben o kadar küçük ve güçsüzüm ki, orada nasıl yaşayacağım?"

"Bütün meleklerin arasından senin için bir tanesini seçtim, o seni bekliyor olacak ve seni koruyacak. Meleğin sana her gün şarkı söyleyecek ve gülümseyecek. Böylece sen onun sevgisini hissedecek ve mutlu olacaksın." dedi.

Çocuk: "Peki insanlar bana bir şeyler söylediklerinde dillerini bilmeden söylenenleri nasıl anlayacağım?" diye sordu.

Ona: "Meleğin sana dünyada duyabileceğin en güzel ve en tatlı kelimeleri söyleyecek, sana konuşmayı dikkatle ve sevgiyle öğretecek." dedi.

Çocuk: "Peki, Tanrım, Sen'inle konuşmak istersem ben ne yapacağım?" diye sordu.

Tanrı: "Meleğin sana ellerini açarak, bana dua etmeyi de öğretecek." dedi.

Çocuk: "Dünyada kötü adamlar olduğunu duydum, beni kim koruyacak?" diye sordu.

Tanrı: "Meleğin seni kendi hayatı pahasına dahi olsa daima koruyacak." dedi.

Çocuk: "Fakat ben Sen'i bir daha göremeyeceğim için çok üzgünüm." dedi.

Tanrı: "Meleğin sana sürekli Ben'den söz edecek ve Bana gelmenin yollarını sana öğretecek." dedi.

O sırada Cennet'te bir sessizlik olur ve dünyanın sesleri Cennet'e kadar ulaşır. Çocuk gitmek üzere olduğunu anlar ve son bir soru sorar:

"Tanrım, eğer şimdi gitmek üzereysem lütfen çabuk söyle, benim meleğimin adı ne?"

Tanrı ona: "Meleğinin adının önemi yok, sen onu ANNE diye çağıracaksın." der."

Kur'ân-ı Kerîm'de şöyle buyurulur: "Rabb'in şöyle buyurdu: Allah'tan başkasına ibadet etmeyin. Anneye babaya güzel muamele edin. Şayet onlardan her ikisi veya birisi yaşlanmış olarak senin yanında bulunursa, sakın onlara hizmetten yüksünme, onlara "öff!" bile deme, onları azarlama, onlara tatlı ve gönül alıcı sözler söyle. Onlara şefkat ve tevazu ile kol kanat ger ve şöyle dua et: 'Yâ Rabbi, onlar küçüklüğümde nasıl beni ihtimamla yetiştirdilerse, Sen de onlara mükâfat olarak merhamet buyur!' Rabb'iniz ruhlarınızdaki duyguları pek iyi bilir. Eğer siz iyi iseniz şunu iyi bilin ki, Allah, kötülüklerden bilhassa anne-babasına yaptığı kötü muamelelerden tövbe edenlere karşı Gafûr'dur, günahları bağışlar." (İsra/ 23,24,25)

Ayrıca anne-babanın evlâdına duası veya bedduası, Peygamberlerin ümmetlerine yaptıkları dua ve beddua gibidir.

İyi Ya; Teheccüde Kalkarsın

Babam bir arkadaşından bahsediyordu. Dedi ki: Bir yerde misafirlikteydik. Ev sahibi herkese çay ikram ediyordu. İkinci, üçüncü ikramlara sıra gelince bir arkadaşımız: 'Ne olur ısrar etme. Yoksa uyuyamam!' diye rica etti. Bizimki hemen: 'İyi ya işte, gece uyuyamayınca kalkar teheccüd kılar, geceyi ihya edersin.' dedi.

Ben o zamana kadar çay hakkında çok şey duymuştum. Meselâ bazıları: Çay kalpteki yağları eritir, insanı hımbıllıktan kurtarır, iyi kitap okutur, Kur'ân tefsiri okuyanların imanlarını kurtarmaya vesile olur.' diyorlardı. Ama teheccüde kaldırıp geceyi ihya ettirme faziletini duymamıştım. Onu da öğrenmiş oldum.

Risale-i Nur'lardan birisini çektim, aldım ve sayfalarını karıştırmaya başladım. Bir yeri dikkatimi çekti:

"Şimdi size, musibet yüzünden Cenab-ı Hakk'ın has bir yardımını, fazla dua etmenize vesile olmak için yazıyorum. Bugün, dört saat evvel ben, yalnız, Karadağ'ın ormanları içinde idim. Gayet titiz bir ata binmiştim. Ben binerken, birden dizgin kayışı koptu. O da fena ürktü. Beni öyle fena bir tarzda çiftelerle yere düşürdü ki anlatamam. Sol elim ve sol ayağımın kırılmış olduğunu zannettim. Kalktım şükür bir kırılma yoktu çok ziyade incinmiş olarak, şemsiye ile yürüyebiliyor-

dum. At da benimle aynı istikamete doğru, benim yürüyüşümle yürüyordu, on beş dakikalık bir mesafeyi bir saatte ancak alabildik. Böylece bir çeşmeye ulaştık, at su içmekte iken, Nuriye isminde bir kadın geldi, elindeki bir parça ekmeği ata verip atı tuttu. Ben de, Cenab-ı Hakk'a şükür, o vakit ata binip, odama döndüm. Birden öyle bir yağmur başladı ki; kaldığım odanın önünden bile sel çıkardı. Eğer o çeşmede, o Nuriye'ye rast gelmeseydim o yerde, o yağmur altında, kaybolmak gibi çok musibetler gelecekti başıma. Cenab-ı Hak muhafaza eyledi. Bu küçük musibette dokuz cihette nimet olduğunu tasdik ettik. Bu nevi hıfz ve himaye, sizlerin samimi dualarınızın bir neticesi olduğu kanaatindeyiz. Bu dokuz cihetle şükre sebep olan hadise, dün aldığımız Nur hediyesinin çok faydalı olduğuna işarettir. Çünkü darb-ı meselde meşhurdur ki: "Bir şeyde zahmet, meşakkat, makbuliyet alâmetidir."

"Titiz atın yüzünden gelen musibet gerçi onda dokuzu nimete inkılap etti. Onda birisi ise, eskiden beri bende bulunan kulunç hastalığına ve romatizma hastalığına iltihak edip beni yatağa düşürdü. Fakat merak etmeyin, ben kalkıyorum, geziyorum. Katiyyen, bugün gönderdiğiniz risaleleri tashih ederken, kanaatim geldi ki, o musibetin bâkî kalan ondan birisi, on derece bir nimet hükmünde oldu. On adetten ziyade faydalarından bir faydası şudur ki: Ben tashihatta usanmıyordum; fakat her tashihte yine ders alıp istifade etmek, bir âdetimdi. Bazı çok zevk alıyordum. Bu mevsimde dağlarda, bağlardaki güzel sanat-ı ilâhiyeyi temâşâ zevki, o tashihteki zevkime galebe ediyordu. Bu yeni musibetteki mütemâdiyen kendini hissettiren hastalık sebebiyle, tam bir zevk ve şevkle, Hazret-i Eyyûb Aleyhisselâmın Lem'asıyla, Hastalık Lem'asını, her nüshada yeniden görüyor gibi okuyup, tashih ediyorum. Katiyyen şüphem kalmadı ki, o zahmetli hastalık, o lezzetli, rahmetli Nur vazifesi için verilmiş. Gerçi hareketlerimizde namaz ve abdestte sıkıntı veriyor; fakat, hastalıkla ubûdiyet, katmerli sevabı olduğu gibi, bu Nur vazifesindeki tashihlerde bulunan zevk, o sıkıntıları hiçe indirdi. Elhamdülillah."

"Hem nazardan, hem ervah-ı tayyibe olmayanlar yüzünden başıma gelen bu musibet, Allah'ın rahmetiyle, ondan bire indi. Dokuzu nimet oldu, kalan birisinin de dokuz menfaati oldu.

Birinci menfaati: Hastalıkta her saat ibadeti dokuz saat ibadet hükmüne getirdi.

İkinci faydası: On beş tane 'Hastalar Risalesi'ni, tam zevk ile tashih etmek, bu hastalık zamanında hastalara ve muhtaç olanlara çabuk yetiştirmeye sebep oldu.

Üçüncü faydası: Eski Said'i, Yeni Said'e çeviren eski bir hastalık gibi, şimdi de Risale-i Nur'un parlak bir tarzda yayılması, Yeni Said'i de dünya ile bir derece alâkadar ettiği cihetle o hâlin zararından kurtulmaya sebep oldu.

Dördüncüsü: Bu mübarek aylarda pek çok iştiyak ve ihtiyaçla fazla uhrevi ameller işlemek arzusu ile beraber mevsim ve bazı sebepler cihetiyle muvaffak olamadığım için fazla müteessir idim. Bu hastalık, tam bu aylara lâyık bir tarzda, hastalıktan gelen ihlâs ve çok sevap cihetiyle büyük bir menfaati oldu. Beni gündüzde dağ ve bağları gezmekten men ettiği gibi, gece uyku ve gafletten kurtarıp, tam bir tazarru ve niyaz ile geceleri ihya etmeyi söyledi.

Beşincisi: Geçen seneki Ramazan'daki hastalık gibi bu hastalık da fedakâr kardeşlerimin şefkatlerini heyecana getirip, benim hesabıma uhrevî amellerinin bir nevi zekatını vermek; eksik, kusurlu sermayemi birden ona, belki yüze ve bine çıkarmaya sebep olmasıdır.

Altıncı faydası: Hastalara yirmi beş iman devası veren risalenin ilaçlarını nefsimde tatbik ederek, tamamen hakikat olduğunu tasdik edip, âsâb ve sinirden gelen ziyade hassasiyetimden kıymetsiz, fâni işleri lüzumsuz ve endişeli meraktan ve faidesiz ve zararlı alâkadar bir derece kurtulmaya sebep olmasıdır.

Yedinci faydası: Risale-i Nur'un ehemmiyetli bir talebesinin, ehemmiyetli bir hatasını tamir etmesidir. Şimdilik bu ehemmiyetli faydayı izah etmek münasip değil.

Sekizinci faydası: Gayet incedir, izah edilmez. Yalnız kısa bir işaret ederiz. Nasıl ki, Hüsrev, yazdığı Kur'ân'ın fotoğrafla tab'ını kabul etmeyerek, binler cazibedar Kur'ânlar kendi hattı ile Âlem-i İslâm'da intişarı ile kutbiyet derecesinde yüce bir mertebeyi ve yüksek bir imtiyaz şerefini bırakıp, Risale-i Nur dairesindeki ihlâs sırrını muhafaza etmiş ve nefsin hazzından uzaklaşmıştır. Aynen öyle de, o hastalık ruhumda öyle bir inkılâp yaptı ki, Risale-i Nur'un parlak fütuhatını müteşekkirâne temaşa etmek ve sevabdârâne, mücâhidane, bir nevi kumandan hizmetinde bulunmaktan gelen uhrevi zevki ve şerefi ve dünyada uhrevi meyvesini gösteren iman hizmetinin şahsıma ait lezzeti ve imtiyazı, o ihlâs sırrı için bırakmak ve kardeşlerime havale etmek ve onların şeref ve zevkleriyle iktifa etmeye nefs-i emmarem dahi muvafakat ederek, dünyanın bu uhrevî ve güzel yüzüne gözünü kapamak ve eceli, mevti ferahla karşılamayı tam kabul etmektir.

Dokuzuncu faydası: Çoktan beri benim hususi bir virdim ve hiç kaleme alınmayan mesleğimizin dört esasından en büyük esası olan şükrün en geniş ve en yüksek mertebesini ihata eden ve bende çok defa maddi ve manevi hastalıkların bir nevi şifası olan İsm-i Azam ve Besmele ile dokuz muazzam âyeti içine alan ve on dokuz defa şükür ve hamdi, âzami bir tarzda ifade ile tahmidatın adetleriyle o eşyanın lisân-ı hâlleriyle ettikleri hamd ve senayı niyet ederek, o hadsiz hamdlerin yekûnunu kendi hamdleri içine alarak azametli ve geniş bir tahmidnâme ve teşekkürnâme bulunan ve Sekîne'deki altı ismin (Ferd, Hayy, Kayyûm, Hakem, Adl, Kuddûs) muazzam yeni bir dersimi izhar etmeye sebep olmasıdır." (Kastamonu Lâhikası)

Osmanlı'nın Yetimleri Sahipsiz Kalınca

Bir gün dağdaki çobanlar bakmışlar ki, kurtlar sürülere saldırıyor: "Eyvâh, Hz. Ömer (r.a.) öldü. Onun sağlığında kurtların saldırması diye bir şey yoktu!" demişler. İslâm dünyasının garipleri de bakmışlar ki, sömürgeciler kendi ülkelerini istilâya başlamış: "Eyvâh, Osmanlı öldü. O diri olsaydı, bu kadar pervasız olamazlardı!" demişler.

Balkanlar ve Ortadoğu'da asırlar boyu, Osmanlı, dengeleri sağlamıştı. Son zamanlarında gerek güçsüzlüğünden gerekse kendisinden beklenenleri yapamayacak hâle gelmesinden maalesef Balkanlar ve Ortadoğu'daki bazı dindaşlarımız başkalarının tuzağına düşüp Osmanlı'ya baş kaldırmış, onu hançerlemişlerdir. Şimdi hepsi de kahriyenin bela ve kahrını çekiyorlar. Bu uğursuz durum onun evlâtlarının dünya dengelerinde yerini alıncaya kadar süreceğe benzemektedir.

Evet Sultan Fatih'in hazırlık yapıp bir fethe çıkarken, müminlerin zulüm ve gadre uğradıklarını işitince gözlerinden yaşlar akıtarak, hedefini değiştirip mağdurlar ve mazlumlar tarafına koştuğunu biliyoruz.

Bir başka Osmanlı Sultanı'nın da Kırım halkının kılıçtan geçirildiği haberini işitince: "Vah! Eyvah!" deyip kalbinin çatlayarak vefat ettiğini biliyoruz.

Sen Beni Mezardaki Babama Şikâyet Ediyorsun

Şu Harun amcam çok hoşuma gidiyor. O benim tam çeşidim. Bir camide cuma günleri cemaatten bazı arkadaşlar tam imam hutbeye çıkarken kulağına, şu mevzuda konuşsanız diye fısıldıyorlarmış. Bir iki… İmamın canı sıkılmış. Cami derneğinin bir toplantısında bakmış ki o teklifleri yapanların hepsi de ön tarafta oturuyorlar. Mikrofonu eline almış: "Şimdi sizlere birer konuşma yapacaklar." diye teker teker kulağına fısıldayanları davet etmiş. Tabi kalabalık karşısına çıkıp konuşma yapmaya alışık olmayan bu kimseler boyunlarını büküp, mikrofona gelemeyeceklerini söylemişler. Toplantı sonrası İmam Harun Bey onlara: "Halk karşısına çıkıp konuşmak, hele hazırlıksız konuşmak nasıl oluyor." diyerek bir ders vermiş.

Harun Bey, kenar bir mahallede vaaza başlamış fakat, heyecanlı konuşmaları ile hemen dikkat çekmiş. Müftü, kendisini merkezî bir camide vazifelendirmiş. Hayırsever bir kişi şehir merkezine yaptırdığı büyük binanın en alt katını mescit yaptırmış, Harun Bey'in orada konuşma yapmasını istemiş. Bir gün tam vaaz sırasında cereyanlar kesilince mescidde karanlıkta kalmışlar. O gün namazdan sonra büyük ve yüksek binanın en üst katına çıkmışlar. Sohbet sırasında bir fırsatını bulup: "Bu nasıl iştir. Allah için iş yaptığımızı söyleriz, ama Al-

lah'ın evini en altlarda, en karanlık, en izbe yerlerde yaparız. Madem Allah için iş yapıyorsunuz, şu binayı hayırlı işlere bağışlayın, insanlar, bilhassa genç nesiller istifade etsin" der. Düşünüp taşınan ev sahibi onun bu isteğini yerine getirir.

Bir gün göl civarında bir ahbabının geniş arazilerinin yanındadırlar. Hayrat hizmetlerinde kullanılsın diye işe yaramaz tepelik ve sapa bir yerde birkaç dönüm arazi bağışlayan bu ahbabına der ki: "Baban için yaptırdığın mezara gidelim." Oraya varınca dua eder gibi ellerini açar, babasına hitaben: "Bu senin oğlun, bu güzel yerleri bırakıp yorgun domuz eğlenmez yerlerden hayıra yer verir." diye başlar. Arkadaşı: "Sen beni babama şikâyet ediyorsun. Tamam dur artık istediğin yerden vereceğim." der ve en güzel yerden büyük bir arsa bağışlar.

Hiç Efendi

Fethullah Gülen Hocaefendi, benlik ve enâniyet üzerinde duruyordu: "İnsan kendisini her gün birkaç defa sıfırlamalıdır. Bencillik ve riya kokan amellerini gözden geçirmeli, otokritiğe tâbi tutmalı, kendisinin bir hiç olduğunu idrâk etmelidir." dedi. Sonra birden bir şey hatırlamış olarak: "Geçen gün küçük Hümeyrâ geldi, neşesi yerinde değildi, bir-iki takılınca bana kızarak: 'Sen Hiç Efendisin!' dedi. Çok hoşuma gitti. Hiçliği hatırlatıyordu." diyerek gülümsedi.

Hocaefendi merhum Tuzcu Câhit Erdoğan'dan bahsediyordu: "Merhum Câhit Efendi'den bin lira borç almıştım. Ödeyemedim. Hacca giderken vedalaşmak için yanıma geldi ve beni kenara çekerek: 'Ne olur ne olmaz, ölüm var. Ben sana bin lira veriyorum. Bu senin paran, şimdi bana eski borcunu öde helâlleşelim.' diyerek bin lirayı verdi, ben de kendisine verdim. İnce bir düşünceydi." dedi.

"Nerede vaaz etmişsem, oraya gelir, teyp ile konuşmaları tespit ederdi. Ben biraz istemezdim. 'Ne gerek var. Teybe alınca ne olacak?' derdim. Bir gün: 'Engelleme, senin kara kaşın kara gözün için almıyorum.' diye çıkıştı."

İhtiyaç olduğu için Skoda arabayı kullanmak mecburiyetinde kalıyordum. Bir iki defa kaza yaptım. Câhit Efendi ba-

na: 'Allah, seni şoförlük yapasın diye yaratmamıştır.' diye araba kullanmamamı istedi."

Belki de bu durumu izah için Hocaefendi: "Allah şımarıklığı, caka satmayı sevmez. Bazen arabayı ihtiyaç dışı hevâ ve heves için kullanma yanlışlığı olabiliyor. Cenab-ı Hak ikaz edebilir. Çünkü ciddî işleri ve vazifeleri olanlar için şımarıklığın küçüğü bile, nezd-i ilâhîde büyük hata sayılabilir." diye bir ikazda bulundu.

Kıyamet Günü Sorulacak Nimet

Biz çoğu zaman nimetlerin kıymetini bilmiyor, nimeti gereği gibi takdir etmiyoruz. Halbuki Cenab-ı Hak, çok az şükrettiğimizi, her nimetten mutlaka sorulacağımızı kitab-ı Kur'ân'ında beyan ediyor. Efendimiz'in (s.a.s.) ve onun seçkin sahabelerinin hayatlarını incelediğimizde çok ibretli sahnelere şahit oluyoruz. Çünkü onlar Kur'ân'ın canlı tefsirleri.

Efendimiz'in (s.a.s.) amca oğlu İbn-i Abbas'ın anlattığına göre: Şiddetli bir öğle sıcağında, Hz. Ömer, Peygamberimizin (s.a.s.) mescidine geldi. Az sonra Hz. Ebu Bekir de geldi. Hâlbuki herkes gölgeliklere sığınmıştı. Bu sürpriz gelişin sebebini birbirlerine sordular. İkisini de oraya getiren şey aynıydı; açlık. Bu sırada Resulullah (s.a.s.) da hâne-i saadetinden çıkıp yanlarına gelmişti. Kendisi de aynı yüzden çıkmıştı.

Hep beraber Ebu Eyyûb el-Ensarî'nin evine yöneldiler. Ebu Eyyûb onları güzelce karşıladıktan sonra: "Ya Resulallah, bu sürpriz bir geliş oldu, bir emriniz varsa buyurun." dedi. Efendimiz (s.a.s.) ona sadece: "Doğru söylersin." deyince Ebu Eyyûb meseleyi hemen anladı ve doğruca bahçesine koşup çeşit çeşit hurma toplayıp getirdi. Bir de hayvan boğazladı. Ekmek ve et pişirtip, sofra kurdu.

Efendimiz (s.a.s.) sofra başında buyurdular ki: "Ekmek, et, taze hurma, kuru hurma ve yeni olgunlaşmaya yüz tutmuş hurma! (Bunları söylerken, yani bunlar birer inci gibi mübarek ağzından dökülürken, gözlerinden de sanki mücevherler gibi yaşlar dökülüyordu.) Allah'a yemin olsun ki, kıyamet günü bu nimetlerden hesaba çekileceğiz! İşte bunlara benzer bir nimete eriştiğiniz zaman, ona elinizi uzatırken Bismillah, deyin. Yedikten sonra da Elhamdülillah deyin. Böyle demeniz, ahirette sorulacağınız soruya cevap olarak denk gelir."

Bediüzzaman Hazretleri de daha Sözlerin başında buna işareten diyor ki: "Bismillah her hayrın başıdır(...) Nimetlerin hakiki sahibi olan Cenab-ı Hakk'ın, kıymetli nimetlerine ve mallarına bedel bizden istediği fiyat ise üç şeydir: Biri zikir, biri şükür, biri fikirdir. Başta Bismillah, zikirdir. Âhirde Elhamdülillah şükürdür. Ortada bu kıymetli sanat harikası olan nimetlerin, Cenab-ı Hakk'ın birer kudret mucizesi ve rahmet hediyesi olduklarını düşünüp idrak etmek fikirdir."

İnşaallah bu gerçekleri gereği gibi anlar ve ona göre hareket ederiz.

Altın Neslin Arasına Nasıl Katıldı?

Henüz İslâmiyet'ten haberi yoktu, kararsız bir hayat yaşıyordu. Bir gün yolu Medine'ye uğradı. Müslümanların ana merkezi, Hz. Peygamber'in (s.a.s.) mescidine geldi. Mescidin bitişiğinde hurma dallarından bir gölgeliğin bulunduğu yerde yüzlerinde neşe, bedenlerinde canlılık göze çarpan sahabeleri gördü. Biraz yaklaşarak aralarında geçen konuşmaları dinlemeye çalıştı. Çok samimi ve hoş bir hava vardı. Bir bardak süt getirildiğinde, birbirlerine takdim ediyorlardı. Besmele ile içiyor, sonra Allah'a hamdediyorlardı. Hz. Muhammed Aleyhisselâm gelince herkes ona koşuyor, edeble ve sessizce onu dinliyorlardı. Namaz vakti girince ezan okunuyor, işitenler mescide doğru yola çıkıyor, kimisi abdest alıyor, kimisi mescide giriyordu. Hz. Peygamber (s.a.s.) mihraba geçiyor, sahabeler arkasında saf bağlıyor, tam bir birlik ve intizam içinde ibadet devam ediyordu.

Bütün bunları seyrederken, içinden İslâmiyet'e karşı bir sıcaklık duymaya başladı. Namazdan sonra mescidden çıkan Hz. Peygamber Aleyhisselâm ile yüzyüze geldiler. Resulullah Aleyhisselâm'ın heybeti ve sevimli çehresi karşısında bütün vücudu titredi. Efendimiz Aleyhisselâm, onun Medine dışından geldiğini anlayınca: "İsmin nedir?" diye sordu. "Nezir" dedi. "Hayır senin ismin Beşir'dir." buyurdu ve: "Artık İslâmiyet'e

girmeyecek misin?" dedi. Hiç tereddüt etmeden: "Evet gireceğim." dedi. "Ama, nasıl gireceğimi bana öğretin." Artık ilk adımı atmıştı.

Beşir gerisini şöyle anlatıyor: "Resulullah elimden tuttu. Tuttuğu anda manevî sıcaklık içime doldu ve beni benden aldı. Hayatımda öyle heyecanlı ve doyurucu bir şey hissetmemiştim. Şehâdet getirerek İslâmiyet'e girdim. Fakir olduğum için beni Ashâb-ı Suffe'nin bulunduğu gölgeliğe götürdü ve: "Yeni bir kardeşinizi size getirdim, onunla ilgilenin." buyurdu. Onlar bana sanki kırk senelik dost imişiz gibi davranıyorlardı. Muhteşem manzara beni büsbütün büyüledi. Bütün sıkıntılarım dağıldı, ruhumda taze bir canlılık başladı."

"Bir gece Resulullah'ı (s.a.s.), Cennetü'l-Bâkî kabristanına giderken gördüm. Ona bir zarar olmasın diye peşine takıldım. İçeri girince kabirdekilere selâm verdi. Vefa duygusu, kabirdekilere bile gece vakti Resulullah'ı (s.a.s.) ziyarete götürüyordu. Bir ara: "Arkamda duran kim?" diye sordu. 'Beşir' dedim. "Beşir, Allah'ın senin kulağını, kalbini ve gözünü Rabiatü'l Feres kabilesinden koparıp İslâm'a döndürmesine razı değil misin? O kavim: 'Biz olmasaydık, yeryüzü ehliyle birlikte yok olup giderdi' diye iddiada bulunanlar değil midir?" buyurdu. 'Evet, yâ Resulallah, böyle bir iddiada bulunanlar onlardır.' dedim. Niçin geldiğimi sordu. 'Size bir zarar olur endişesiyle peşinize takıldım.' deyince memnun oldu."

Beşir birkaç ayda olgunlaşmış, o saadet asrında Altın Nesil Sahabelerin arasında yerini almıştı.

Nasıl Okumalı imişiz?

Gerçek mürşid hocanın, bir öğrenci dikkatini çekmiş. Onda diğer talebelerden farklı bir hâl varmış. Sebebini öğrenmek istemiş. Demişler ki: "Her gece Kur'ân-ı Kerîm'i, baştan sona hatmeder, sonra sizin dersinize gelir."

Hoca öğrencisini karşısına almış: "Bundan sonra, Kur'ân-ı Kerîm'i okurken, sanki benim karşımda dersini okuyormuşsun gibi tilâvet edeceksin." demiş. Bu sözü tutan talebe, öbür gün: "Hocam dediğiniz gibi okuyunca Kur'ân'ın ancak yarısına kadar gelebildim, hatim indiremedim." demiş.

"Bundan sonra da Peygamber Efendimiz'in (s.a.s.) huzurunda okuyor gibi dikkatlice tilâvet edeceksin." demiş hoca. Talebe ertesi gün geldiğinde: "Bu gece öyle okudum, ama ancak dörtte birini okuyabildim." demiş.

Hoca bu sefer: "Şimdi de Kur'ân okurken, Hz. Cebrail'in Hz. Muhammed Aleyhisselâm'a Arş-ı Âzam'dan getirdiği Kur'ân'ı tebliğ edişi sırasında yanlarında bulunuyormuşsun gibi, tebliğ ve tebellüğ vazifelerinin şahidi olarak, öyle bir havada tilâvet et." demiş.

Öbür gün hocasının huzuruna geldiğinde talebe: "Hocam, bu gece ancak bir sûre okuyabildim, daha ileriye gidemedim." demiş.

Bunun üzerine talebesindeki şuur gelişmesini ve terakkiyi takip eden hoca yeni bir derinliğin ölçüsünü şöylece ortaya koymuş: "Evlâdım bundan sonra Kur'ân-ı Kerîm okurken, sanki kendini, bizzat Allah-u Teâlâ'nın huzurunda bulunuyor gibi tasavvur ederek ona göre tilâvette bulun." demiş. Talebe bu tavsiye ile gitmiş, ertesi gün geldiğinde: "Hocam, bu gece Fatiha'dan başladım, fakat 'İyyâke na'budü ve iyyâke nesteıyn'e gelince kaldım, daha ileriye gidemedim." demiş.

Daha sonra Kur'ân-ı Kerîm'in manevî ağırlığına dayanamaz hâle geldi. O ne manevî haz, o ne lâhutî zevkti! Sanki: "Biz bu Kur'ân'ı eğer bir dağa indirseydik sen onun Allah'ın haşyetinden dağılıp paramparça olduğunu görürdün." (Haşir Sûresi) âyetinin gerçek manası tezahür ediyordu.

Ezana Cevap Veren Melek

Yapılacak işler, hiçbir zaman harikalara ve fevkalâdeliklere bağlanarak ele alınmamalıdır. İcraat yapılırken Cenab-ı Hak dilerse, keramet, ikram ve yardımlarla onları kolaylaştırıp destekleyebilir. Sahabeler plân, program yapar, Efendimiz'in (s.a.s.) yaptığı gibi gerekli sebepleri yerine getirir ve işlerine koyulurlardı. Cenab-ı Hak da dilediğinde onları melekler ordusu ile desteklerdi. Bedir'de, Hendek'te olduğu gibi...

Kadîsiye zaferini kazandıktan sonra Başkumandan Sa'd bin Ebî Vakkas'a Hz. Ömer haber göndererek: "Yâ Sa'd, elde ettiğiniz zaferi kendi kuvvet ve kudretinize bağlamayınız. Bütün kudret ve kuvvet Allah'ındır. Zaferin kapılarını ancak Allah açar. Bizler sadece bu arada bir vasıta olarak bulunuyoruz. Değerli kumandanlarımızdan Nadle bin Muaviye el-Ensârî'yi derhal Irak Hulvan'a gönder. İslâm'ın nurunu o beldeye, o bölgeye ulaştırsın." dedi. Bu emir üzerine Sa'd bin Ebi Vakkas (r.a.) derhal Nadle bin Muaviye el-Ensârî Hazretlerinin kumandasına 300 süvari mücahid vererek Hulvan'a gönderdi.

Hz. Nadle bilgili, tecrübeli ve savaş stratejilerini iyi bilen bir kumandandı. Mükemmel bir plân ile Hulvan'ı kuşattı ve kısa zamanda fethe müyesser oldu. Tekbirlerle şehre girdiler. Halk önce çok korktu. Sonra baktılar ki gelenler dürüst insanlar, hemen rahatladılar. Kadınlara, din adamlarına, mabedle-

re ve ağaçlara kimse dokunmadı. Kadınların namus ve iffeti, önceki durumlardan çok daha iyi korundu. Hiçbir sahabe başını kaldırıp evlerin içine bakmadı.

Az bir kuvvet şehirde bırakılarak, başkumandanın yanına gitmek için yola çıkıldı. Akşam güneş battıktan sonra bir dağ eteğine kondular, geceyi orada geçireceklerdi. Hz. Nadle, ezan okumaya başladı. "Allahü Ekber, Allahü Ekber" deyince, dağdan: "Yâ Nadle Allah çok büyüktür, çok büyük!" sesi geldi. "Eşhedü en lâ ilâhe illallâh" deyince: "Bu ihlâs kelimesidir, tam bir tevhiddir." cevabı geldi. "Eşhedü enne Muhammeder Resulullah" deyince: "Evet din budur, Meryemoğlu İsa bunu müjdelemiştir. En son Peygamber Hz. Muhammed'dir (s.a.s.). Dünya onun ümmetiyle son bulacaktır." denildi.

"Hayye ale’s-salâh" deyince: "Namaza gidenlere müjdeler olsun! Namaza devam edenlere Cennet'teki Tûbâ nimeti verilsin." denildi.

"Hayye ale’l-felâh" deyince: "Muhammed Aleyhisselâm'ın bu davetine koşan kurtulmuştur." denildi.

"Allahü Ekber, Allahü Ekber" deyince: "Ya Nadle Allah çok büyüktür, çok büyüktür." denildi.

"Lâ ilâhe illallah" deyince de "Yâ Nadle ihlâs ve tevhid ifade ettin." denildi.

Ezan bitince herkes sesin geldiği yere baktı, gördüler ki, başında bembeyaz bir sarık bulunan bir melek yavaş yavaş göğe yükseliyor. Hepsi de bu manzara karşısında tekbir getirdiler. Kumandan, Nadle de ağlıyor ve Cenab-ı Hakk'a hamdediyordu.

Fatih'in Otlukbeli Rüyâsı

Fatih Sultan Mehmet, Otlukbeli meydanına gelmeden önce bir rüyâ gördü: "Uzun Hasan, pehlivanlara has bir kisve içinde meydana çıkarak kendisiyle güreşecek bir er istiyor ve naralar atıyor. Fatih de onun davetine cevap vermek için derhal soyunup pehlivan elbisesi giyiyor ve Uzun Hasan'ın karşısına çıkıyor. Meydan ortasında binlerce seyircinin gözleri önünde el ele verip güreşmeye başlıyorlar. İlk hamlede Uzun Hasan bütün gücünü kullanarak Fatih'i sarsıyor ve diz üzeri çöktürüyor. Padişah derhal kendisini toparlayıp ayakları üzerine doğruluyor ve Uzun Hasan'ın göğsüne şiddetli bir pençe vurarak ciğerinin bir parçasını koparıp yere atıyor."

Fatih uyanınca bu rüyânın çok tesirinde kaldı. İlk karşılaşmada mağlup olacağına yorumlayarak üzüldü. Rüyayı ilim adamlarına anlatıp onların yorumlamasını arzu etti. İlim adamlarından biri güzel bir yorumda bulundu. Sultan'ın mutlaka galip geleceğini söyledi. Uzun Hasan'ın ciğerinden bir parçanın koparılıp yere atılması, bu savaşta bir oğlunu kaybedeceğine ve kendisinin de mağlup olup bozguna uğrayacağına işarettir, dedi ve şunu ilave etti: "Sultanım! Bu tabirimin doğruluğunu anlamak için Kur'ân okuduğumda, savaşın sonucunun ne olacağını düşünerek tefe'ül ettiğimde: "Ve Yensurakellâhû Nasran Azizâ" yani: "Ve Allah sana (Ey Muhammed) şanlı bir zafer versin." (Fetih/3) âyet-i kerimesi karşıma

çıktı. Aynı zamanda bu âyete tarih düşürüldüğünde içinde bulunduğumuz Hicrî 878'e uygun geldi."

Bu yorum ve âyet ile yapılan tefe'ül Fatih Sultan Mehmed'i üzüntüden kurtardı, bir anda neşesi yerine geldi. Ancak bu ilim adamını biraz daha konuşturmak isteyerek dedi ki: "Hocam bu tefe'ül ile zaferin bize değil onlara ait olması mümkün değil midir? Yani aksi bir durum ile karşılaşabiliriz." Hocaefendi cevap verdi: "Hayır Sultanım! Tefe'ülü biz yaptığımıza ve kendi namımıza açtığımıza göre, yardım bizden yanadır. Yensurake'nin sonundaki "ke" zamiri Hz. Muhammed'e (s.a.s.) hitap etmektedir. Aynı zamanda onun yolunda olup onun sünnetiyle amel edenlere hitap eder. İsminiz (Mehmed kelimesinin aslı Muhammed'dir.) Resulullah'ın isminin aynısı olduğundan bu "ke" bir bakıma size hitap etmektedir.

Bu cevap Fatih'i tatmin etti ve bir hutbe konusu edilerek okundu. İki ordu Otlukbeli'nde karşılaştı. Burası Erzincan ile Tercan arasında bir yerin adıdır. Uzun Hasan, Murat Bey'in güçlerini dağıtıp onu öldürdüğü için hayli mağrur ve umutluydu. Oğullarını da yanına alarak ikinci bir baskın düzenledi. Dar bir vadide bulunan Osmanlı ordusu bu baskından, tepeleri tutmuş olan Davut ve Mahmut Paşa'ların gayretiyle kurtuldu ve hemen savaş düzenine geçti. Bu sırada Şehzade Mustafa'nın komutasındaki, Osmanlı sol kanat kuvvetleri karşı saldırıya geçerek kısa zamanda Akkoyunlu ordusunu yenilgiye uğrattı. Büyük kayıplar vererek yenilen Akkoyunlu ordusundan ölenler arasında Uzun Hasan'ın oğlu Zeynel de bulunuyordu. Fatih Sultan'ın komutasındaki kuvvetlerin müdahalesine gerek kalmadan savaşın sonu belli olmuştu. Uzun Hasan kaçmak zorunda kaldı.

Rüya gerçekleşti. Murat Bey'in öldürülmesi ve öncü kuvvetin bozguna uğraması, Padişahın güreşte diz üstü çökmesini, Zeynel'in öldürülmesi, Uzun Hasan'ın ciğerinin koparılıp yere atılmasını, göğsünün parçalanması yenilgiye uğrayacağını sembolize ediyordu.

Molla Gürânî

Ulemadan Mevlânâ Yegan Hazretleri Kâbe'ye gitmişti. Dönüşte Mısır'a uğradı. Orada Molla Gürânî ile tanıştı. Sohbetler sonunda onun büyük bir ilim adamı olduğunu anladı. Ona Anadolu'daki ilim hizmetlerinden ve Sultan İkinci Murat'ın ilme ve ilim adamına verdiği değerden bahsetti. Böylece onu Anadolu'ya gelmeye ikna etti. Uzun bir yolculuktan sonra Edirne'ye geldiler. Yegan Hazretleri, Molla Gürânî'yi yanına alıp Sultan'ın ziyaretine gitti. Huzura girince, Sultan Murat sordu: "Efendi Hazretleri, Hicaz topraklarından bize ne getirdin?" Molla Yegan: "Size ve ülkemize hediyelerin en güzelini getirdim Sultanım!" diye cevap verdi. "Yâ! Bunca kıymetli hediyeniz ne olsa acep?" diye sordu. "Sultanım, Molla Gürânî Hazretleri'ni ülkenize getirdim. İlim mahfilinde emsali az bulunur." dedi. İhtisası mevzuunda meraklanan Sultan: "Daha çok hangi konularda söz sahibidir?" diye sordu. "Usûl-i tefsir ve hadis konularında üstaddır. Hanefi fıkhında söz sahibidir. Diğer ilimlerden de nasibini almıştır." deyince: "Peki bu zat şimdi nerede?" dedi. "Saray avlusunda bekliyor." dedi. Sultan: "Öyleyse neden içeri almadınız? Bir misafire böyle mi muamele edilir? Hele bir de seçkin bir ilim adamı olursa!" diyerek görüşme arzusunu belirtti. Molla Yegan: "Sultanım, hediyeyi yekten takdim etmek istemedim." dedi.

Sultan Murat tebessüm ederek, Molla Gürânî'nin huzura alınmasını emretti. Onu selâmlığın kapısında karşıladı, iltifat ederek kendi yanına oturttu. Bir saat kadar sohbet edildi. Molla Gürânî gerek fizyonomisi ve gerek mübarek çehresiyle çevresine hürmet telkin ederken, derin bilgisi ve keskin zekâsı ile de üstünlüğünü hemen kabul ettiriyordu. Sultan, ona karşı hayranlığını gizleyemedi. Molla Yegan'a dönerek: "Hediyeniz, bahsettiğinizden daha da kıymetli imiş Efendi Hazretleri. Ülkeme böyle değerli bir ilim adamı davet edip getirdiğiniz için size teşekkür ederim." dedi.

Sultan Murat, Bursa'daki Kaplıca Medresesi'ni ve Yıldırım Medresesi'ni Molla Gürânî'ye tahsis etti. Kısa zamanda şöhreti ülkeye yayıldı.

Şehzade Mehmet (Sultan Fatih) o sırada Manisa'da ciddî bir eğitime tâbî tutulmuştu. Fakat o bazı derslere karşı lakayd kalıyordu. Ders için tayin edilen hocaları dinlemiyor, hatta bazıları ile bozuşuyordu. Babası Sultan İkinci Murat buna çok üzülüyordu. Vezirleriyle bu hususu istişare etti. Onlar da Molla Gürânî'yi tavsiye ettiler. Sultan, Molla Gürânî'ye tam yetki verdi. "Hatta gerekirse elindeki değnek ile dövebilirsin." dedi.

Molla Gürânî, şehzadenin ders odasına elindeki değnekle girdi. Şehzade, oldukça heybetli, açık alınlı ve büyük birisinin içeri girdiğini görünce şaşırdı: "Siz mi bana ders vereceksiniz?" dedi. O da: "Evet." dedi. "Elinizdeki değnek niye?" dedi. O da: "Okumayan, çalışmayan talebeye dayak atmak için..." dedi. Şehzade bu sözlere güldü hatta alaya aldı ise de, Molla Gürânî bir iki dokundurunca işin şakası olmadığını ve hocanın ciddiyetini hemen kavradı.

İşte Geldik, Uzatıyoruz Ellerimizi

O, bir kabile reisiydi. İyi yönetici, itibarlı, asil, güzel çehreli, halkının sevdiği bir liderdi. Cömert, âlicenap, güzel konuşan, saygıyla dinlenen biri. Ama henüz, Hak Din'i kabul etmemişti. Fakat gelişmeler karşısında için için kendisini yiyor, "Bu putlarla nereye kadar? Artık Hak Din'e girmeli, Muhammed'e gitmeliyim." diyordu. Nihayet kararını verip kabilesinin ileri gelenlerini toplayıp Medine'ye, Mescid-i Nebevî'nin önüne geldi. Arkadaşlarına: "İşte bu Abdülmuttalip neslinin en hayırlı evlâdı Muhammed'dir. Onun huzurunda çok dikkatli olmalıyız, edep ve terbiyenin bütün kaidelerine bağlı kalmalıyız ve asla saygıda kusur etmemeliyiz. O bir kabile reisi veya hükümdar değil. Öyle şeyler onun yanında çok küçük kalır. O, Allah'ın son peygamberi, dini de Allah'ın en kâmil dinidir." dedi.

Onu dinleyen adamları da: "Sen bizim başımızın tacısın. Sen ne dersen, biz onu yaparız. Sen konuşursun, biz dinleriz." dediler.

Efendimiz'in (s.a.s.) huzuruna varınca da: "Ey hidayet peygamberi sana geldik. Geçmişin kalp karartan asık suratlı günlerini geride bıraktık. Bugün artık senin mübarek çehrende yıldız gibi pırıl pırıl parıldayan ve her tarafı neşeye boğan ışığın yanındayız." dedi.

Bu sözlerden memnun kalan iki cihan serveri Hz. Muhammed Aleyhisselâm, ona daha da yaklaşmasını söyledi.

Elinden tutup yanı başına oturttu, izzet ve ikrâmda bulundu. Tebessümle: "Ey Abdullah oğlu Cârud, sen ve kabilen hayli geç kaldınız, sizi bekleyen gönüller vardı." dedi. O da "Evet, yâ Resulallah, sana gelmeyenler hata üstüne hata işliyorlar. Uzatın mübarek elinizi: "Biz şehâdet ediyoruz ki, Allah'tan başka ilah yoktur ve yine şehâdet ediyoruz ki, Muhammed Allah'ın kulu ve Resûlüdür." dedi. Gelenlerin hepsi de şehâdet getirdiler. Sahabeler hep bir ağızdan Allahû Ekber diyerek tekbir getirdiler.

Efendimiz (s.a.s.) Cârud'a: "Abdülkays grubundan Kuss'u tanıyan var mı?" dedi. Cârud: "Evet, yâ Resulallah, hepimiz onu tanırız." diye cevap verdi. "Onu takip edenlerden ve iyi bilenlerden birisi de benim. Çok güzel konuşurdu. Uzun yıllar yaşadı ve diyar diyar dolaştı. Allah'a iman ederdi. Söylediği pek çok söz darb-ı mesel olarak dilden dile dolaştı. Âhiret gününe de imanı vardı. Ukaz panayırında onu dinlemek için etraf kabileler yarışırlardı." dedi.

Efendimiz (s.a.s.): "Ben de Ukaz panayırında Kuss'un deve üzerinde konuşmalarına şahit oldum. Ey muhacir ve ensar, Kuss'un neler söylediğini hatırlayanlarınız var mı?" buyurdu. Hz. Ebu Bekir (r.a.) ayağa kalkarak: "Yâ Resulallah, ben hatırlıyorum. Şöyle demişti: "Ey insanlar! Dinleyin ve iyi kulak verin... Dinleyip anladıklarınızdan faydalanmasını bilin. Her yaşayan ölür. Her ölen (maddî âlemden) silinir. Gelecek olan her şey gelir. Yağmur, nebat, rızık, azık, baba, anne, hayat-memat... Şüphesiz bir haber var gökte ve bir haber var yerde. Karanlıktır gece ve burç burçtur sema. Denizler de dalga dalga. Görüyorum ki, gidenler gidiyor, ama dönmüyorlar geri. Yoksa beğendiler de gittikleri yeri, eğleşip kaldılar mı? Yoksa terk ettikten sonra buraları oralarda uyuyup kaldılar mı? Kuss, size gerçek ve günahkar olmayacağı bir yeminle yemin eder ki, Allah'ın gerçek bir dini vardır; o din bana çok sevimlidir sizin dininizden. Yakındır bir Peygamberin gelmesi, üzeri-

mizdedir gölgesi. Müjdeler olsun, ona yetişip de iman eden ve doğru yolu bulanlara. Yazıklar olsun, ona uymayan ona isyan edip baş kaldıranlara. Hem yazıklar oldu, geçmiş ümmetlerden gaflet içinde kalanlara..."

"Ey insanlar! Nerede âbâ (babalar) ve ecdat. Nerede azgın firavunlar ve nerede o sağlam kaleleri yaptıranlar? Nerede mal ve evlât? Nerde o zulüm ve tuğyan ile aşıp taşanlar? Nerede mal toplayıp kendisini herkese dinletenler? Nerede: 'Ben sizin en büyük Rabb'inizim' diyenler? Onların hepsi de sizden daha çok mal ve evlâda sahip değiller miydi? Ömürleri sizinkilerden daha uzun değil miydi? Ama şu kara toprak onları ufalayıp eritmedi mi? İşte onların çürümüş kemikleri ve işte geriye bomboş kalmış evleri! Bu evleri kurtlar, kuşlar, canavarlar ve haşarat işgal ediyor. Hayır, hayır, bildiğiniz gibi değil. O Allah birdir. İbadete lâyık O'dur. Onun ne babası var, ne evlâdı, ne doğdu, ne de doğurdu."

Hz. Ebu Bekir'in bu nakilleri, Efendimiz (s.a.s.) gelmeden önce onu hisseden kalbi açık bir zat olan mümin ve muvahhit Kuss'un müjdeleri idi.

O, hissettiklerini insanlara anlatmak için çırpınmış durmuştu. Nereden bilecekti, müjdelediği Peygamber'in (s.a.s.) kendisini dinleyenler arasında olduğunu.

Zâlimin Yüreğinin Yağını Eriten Sözler

Abdülmelik bin Mervan'ın oğlu Yezid, Halife olduğunda Hasan Basri Hazretleri biat etmemişti. Irak Genel Valiliği'ne tayin ettiği Ömer bin Hübeyre ise Yezid'in en müthiş zulüm destekçilerinden birisiydi.

O bölgede yaşayan Hasan Basri ile İmam Şa'bi'yi Genel Vali göz altında tutuyordu.

Bir gün bu Genel Vali, bu iki büyük zatın bulunduğu yere elinde âsâ olduğu hâlde geldi. Onlara asayişin bozukluğundan bahsettikten sonra bir mesele danışıyormuş gibi: "Halife Yezid'den bir emir aldım. Ama ona itaat edersem, Allah'a isyan etmiş olurum, itaat etmeyecek olsam, Allah'ın rızasına uygun hareket etmiş olurum. Şimdi bana ne tavsiye edersiniz?" dedi.

Hasan Basri Hazretleri: "Yâ Şa'bi cevap ver." dedi. Şa'bi, sonunun ölüm olma ihtimali olan böyle bir cevapta, onu kırmayacak şekilde, idare-i kelâm etti. Genel Vali bundan pek tatmin olmadı. Hasan Basri Hazretleri'nin cevap vermesini istedi. O da hiç çekinmeden ismiyle hitap ederek:

"Ey Ömer bin Hübeyre! Çok sürmez Allah'a hiç isyan etmeyen, aldığı her emri mutlaka yerine getiren şiddetli meleklerden birkaçı sana gelir ve bulunduğun gönül alıcı konağın-

dan seni alıp, çok dar ve sıkıntılı olan kabre sürükleyip götürür. Alıp verdiğin her nefesle bu felakete yaklaşıp durmaktasın. Durmak istesen de duramazsın. Zaman acımasızdır, hiç kimsenin gözünün yaşına veya içinde bulunduğu geniş nimet ve imkânlara bakmaz."

"Ey Ömer bin Hübeyre! Eğer Allah'tan korkulması nasıl gerekiyorsa, öylece korkar ve işlerini ona göre düzenlersen, hiç şüphen olmasın ki, Cenab-ı Hak seni Yezid'in şerrinden ve adâletsiz olan emirlerinden korur ve kurtarır. Ama bunun aksini yapacak olursan, unutma ki, Yezid bin Abdülmelik, seni Allah'ın adâletinden, şaşmayan hükmünden asla kurtaramaz ve koruyamaz."

"Ey Ömer bin Hübeyre! Yezid'e itaat ederken Allah'ın seni bu çirkin işte görmesinden hiçbir zaman güven içinde olduğunu sanma. Bu durumda Cenab-ı Hakk'ın nazarı, sana mağfiret kapısını kapatır. Kulluk vazifesinde Allah ile beraber olduğun müddetçe Yezid'in şer ve kötülüğü sana dokunamaz. Eğer Allah'ın rızasına uygun düşmeyen hususlarda Yezid ile birlikte olursan, şüphen olmasın ki, Cenab-ı Hak seni ona teslim edecek ve ikinizi baş başa bırakacaktır." dedi.

Bu sözler karşısında söyleyecek bir şey bulamayan Genel Vali Ömer bin Hübeyre, teşekkür ederek kalkıp gitti. Sonra bu teşekkürünü hediyelerle pekiştirmeye çalıştı. Eski şiddetli zulümlerinden de vazgeçti.

Hak Davasının Aziz Temsilcisi

Tabiîn'in büyüklerinden büyük din âlimi olan Said bin Müseyyeb Hazretleri, Medine'de bulunuyordu. Emevi halifelerinden Abdülmelik bin Mervan'a Velid ve Süleyman biat etmedi. Kendisine tehdit için gönderilen Valinin: "Eğer biat etmezsen boynunu uzat, öldürüleceksin." demesi üzerine boynunu kesmeleri için hiç çekinmeden hemen uzatmıştır. Vali, üzerini soyunmasını emretmiş, elli sopa vurulmuş sonra da Medine sokaklarında bir cani gibi dolaştırılmıştır. Vali teklifleri kabul etmeyeceğini anlayınca onu kendi hâline bırakmıştır.

Abdülmelik bin Mervan, bu sefer Said bin Müseyyeb'in kızını oğlu Velid'e istemiştir. Said bin Müseyyeb Bütün ısrarlara rağmen şiddetle reddetmiş, hatta zorla alıp götürürler diye sohbetlerine gelip kendisini dinleyen fakir fakat dul ve temiz bir adama: "Yâ İbn-i Ebî Diâme, kabul edersen kızımı Allah için sana vermek istiyorum. Çünkü bana göre, Allah'ın çizdiği sınırlara dikkat eden helâl ve haramı bilen bir fakir, millet malını yiyip, halka zulmeden hükümdardan daha hayırlıdır." demiştir.

Gökten başına taç inmiş gibi sevinen fakir, bu teklifi hemen kabul etmiştir. Hatta iki şahit huzurunda nikahlarını kıyan Said bin Müseyyeb, yatsıdan sonra kızını alıp fakirin evine getirmiştir.

Damat olan İbn-i Ebî Diâme diyor ki: "Evimde yiyecek adına kuru ekmekten başka hiçbir şey yoktu. Utandım. Bu arada annem geldi. 'Oğlum, hakkımı helâl etmem, sakın üç gün bu kıza yaklaşma. Belki bu fakirliğe alışamaz. İsteksiz gelmişse, gözyaşı döker, sen de alır babasına götürür teslim edersin. Ne olur, üç gün kendi hâline bırak.' dedi. Annemin bu düşüncesi doğruydu. Ona hiç dokunmadım. Ama o hiç üzülmedi, gayet iyi hareket etti. Bana ilgi ve saygı gösterdi. Ben de onun bu evliliğe istekli olduğunu böylece anlamış oldum. Kur'ân'ı baştan sona ezbere biliyordu. Peygamberimiz'in (s.a.s.) sünnetlerini çok iyi biliyordu. Karı-koca haklarını da çok iyi biliyordu."

Said bin Müseyyeb, gece yarısı kalkıp, Peygamber Efendimiz'in (s.a.s.) mescidine gider, sabahlara kadar dua ve niyaz ederdi. Bir gece kendisine orada: "Konuş." diye hitap edildi. O: "Ne konuşayım?" dedi.

Denildi ki: "Allahümme innî eselüke inneke Melîkûn Muktedirun, mâ teşâü min emrin yekûn." Yani: "Allah'ım ben ancak Sen'den istiyorum. Sen mülkün hakiki Sahibisin ve Sen'in her şeye gücün yeter; Muktedir bir Meliksin, dilediğin her şey derhâl oluverir." de.

Said bin Müseyyeb diyor ki: "O günden itibaren bu cümlelerle ne dua yaptım ise, sür'atle kabul olundu."

Halife Abdülmelik hac mevsiminde Medine'ye gelmişti. Gece yarısı: "Resulullah'ın Mescidine gidin, orada benim yiğitlerimden biri varsa getiriniz!" dedi. Yanındaki muhafız komutanlarından birisi geldi, baktı birisi var. Ona yanına gelmesi için işaret etti. Said bin Müseyyeb: "Ne istiyorsun?" dedi. Komutan: "Sen Halife'nin yiğitlerinden ve onu seven birisi misin?" dedi. O da: "Hayır Halife'nin ne yiğidiyim ne de dostuyum." dedi.

Komutan bunun cesaretine hayran olup Abdülmelik'in yanına gitti ve durumu arz etti. Halife biraz düşündü ve: "Bu mutlaka Said bin Müseyyeb'tir. O, Allah'tan başka kimseye baş eğmez. Onu kendi hâline bırak." dedi.

İslâm tarihinde ibret alınacak çok olay var.

Yeşil Komünistler

Mehmet Ali amcamdan dinlemiştim. "Bir gün camiye hiç tanımadığım birisi geldi. Koltuğunun altında Elifbâ kitabı vardı. Kur'ân öğrenmek istiyordu. Birkaç gün benden ders aldı. Sonra: 'Ben gitmek mecburiyetindeyim. Kendimi kısaca tanıtayım. Ben, bir cinayet işlediğim için hapse düştüm. Biz orada dört kişi müdürün adamı idik. Yağlı coplarımız vardı. Serkeşlerin, idareye karşı gelenlerin hesabını görürdük. Bir gün müdür bize: "Copları hazırlayın, bugün yeşil komünistler gelecek." dedi. Biz de bekledik. On-on beş kişi geldi. Ama içlerinden birisini çocukluktan tanıyorum. Asla komünist olacak birisi değil. Arkadaşlara: 'Siz hele bir durun bu işte bir yanlışlık var.' dedim. Sonra da: 'Berber Mehmet nedir bu yeşil komünistlik. Anlat bakalım.' dedim. O: 'Ya Ramazan, ben nasıl komünist olurum? Ben elhamdülillah Müslüman'ım.' diyerek söze başladı. Birkaç saat o kadar güzel şeyler anlattı ki, hepimiz meftun olduk. Sonra, onlar toplu hâlde cemaatle namaz kıldılar. Çok ihlâslı bir hâlleri vardı. Tekrar sohbet başladı. Öbür vakte kadar, biz hemen gidip gusül abdesti aldık ve onlarla beraber namaz kıldık. Yepyeni ve nurlu bir dünyaya adım atmıştık. Sonra dördümüz de doğruca müdürün yanına gittik. "Bir yanlışlık var. Bu insanlar komünist falan değil, gel bir de sen dinle." diyerek onu da getirdik. Mehmet Bey ona da güzel şeyler anlattı. O da ikna olup namaza başladı. Daha

sonra herkese konuşma imkânı hazırlanınca, bütün hapishane namaza başladı. Her taraf huzur içine girdi. Af çıktı, ben de çıktım. Garajda bir iş buldum çalışıyorum. Fakat komünist birisi her gün gelip İslâmiyet'e hücum ediyor. Lâf dinleyecek birisi değil. Başıma gelmesin, artık namazında niyazında birisiyim belaya girmeyeyim diye hep kaçtım, ama tam yanıma gelip Allah'a, Peygamber'e, Kitab'a açıktan açığa, sövüp saymaya başladı, kendimi kaybetmişim. "Bu Allah için, bu Resulullah için, bu Kur'ân için!" diyerek kurşunları üzerine boşaltmışım. Tabiî öldü. Gidip teslim olayım dedim. 17 yaşında oğlum var. Ben hapse girince onu öldürürler, dışarıda olursam hiç olmazsa benden korkarlar, diye şimdi kaçak geziyorum. Emin olduğum an gidip teslim olacağım. Şimdi burada belki sana zararım dokunur, onun için terk edeceğim." dedi ve gitti.

Seneler sonra bir gün garajda beni bulup boynuma sarıldı. Gerçekten gidip teslim olmuş, afta da çıkıp yine eski işinin başına dönmüş.

Mehmet Ali Bey, çocukluk dönemini anlatırken dedi ki: "Denizli Çardak'ta Kur'ân dersi alıyorduk. Bazen koşar, trenin geçişini seyretmek için istasyon tarafına giderdik. Orada görevli bir amca vardı, bizi çok severdi. Biz de onu severdik. Bizi ağaçların tepesine çıkarır, ezan okuturdu. Bazen eliyle basamak yapar bazılarımızı öyle ağaca çıkarırdı. O çağırınca hemen yanına koşardık. Bir seferinde bizi iki eliyle işaret edip çağırıyordu. Koşup vardık. Bize dedi ki: 'Şimdi buradan arabası ile dünyanın en büyük âlimi olan Bediüzzaman geçecek, onu selâmlayalım.' Bu söz benim kalbimde yer etti. Gerçekten biraz sonra arabası ile geldi. Biz de yola dizilmiştik, hepimize selâm verdi. İlk defa Bediüzzaman'ı öyle gördüm."

Yolculukları ile ilgili bir hatırasını da anlattı: "Samsun'dan Ankara'ya gideceğim. Otobüs bileti almak için müracaat ettiğim gence: 'Arabanız hangi saatlerde nerelerde duruyor?' diye sordum. "Niçin soruyorsun?" dedi. 'Namaz kılacağım.' de-

dim. "O zaman buna binme, bir saat sonra bir arabamız gidiyor, şoförü de muavini de beş vakit namaz kılar, onlarla git." dedi. Ben de bir bilet alıp bekledim. Hakikatten şoför sakallı birisi. Fakat sabah namazının geçmesine az kaldı, hâlâ durmuyor. Herkes uyuyor, muavin de uykuda. Şoförün yanına vardım. 'Güneşin doğmasına yarım saat kaldı, namaz için nerede duracaksın?' dedim. "Ankara'da" dedi. 'O zaman namaz kazaya kalır.' dedim. "Biz de namaz kılıyoruz. Yolcular lâf eder, orada kaza ederiz" dedi. 'Ben sırf siz namazı vaktinde kılacaksınız diye bir saat sizi bekledim. Namaz bu, bile bile kazaya mı kalırmış. Peki öyleyse, indir beni, ver bagajdaki eşyalarımı' dedim. Beni yolda bırakmaya vicdanı razı olmadı. 'Müslüman yalan söylemez, soruma cevap ver. Eğer şimdi bir yolcu mutlaka inmem lâzım, patlayacağım çişim zorluyor, dese durur musun?' dedim. "Tabi dururum." dedi. 'Peki öyleyse, sana göre Allah'ın kat-î emri olan namazın bu kadar önemi yok mu?' dedim. Bu söz üzerine acı bir fren yaptı, yoldaki benzinliğe girdi; ama herkes uyandı. Ben koştum abdest alıp namaza durdum. Baktım onlar da kılıyorlar. Namazdan sonra koluma girip bana: "Beni ciddî uyardın, kafama dank etti. Keşke bunu şoförlüğe başladığımda söyleseydin." dedi.

Köylü Deyip Geçme

Annemin hemşehrisi benim meşhur Köylü amcam anlatmıştı: "Ben ilkokul diplomasını çok sonraları araba kullanma ehliyeti almak için aldım. Abdurrahman Cerrahoğlu bana nurları tanıttı. 1960'ta 27 Mayıs ihtilali olunca Demokrat Parti'li meşhurları topladıkları gibi beni de emniyete çağırdılar. Baktım on beş gün önce Menderes'in elini öpmeye çalışıp yağcılık yapanlar şimdi kurtulmak için Menderes aleyhine akla hayâle gelmedik sözler söylüyor, iftiralar atıyorlar. Ben de tam aksine müdafaa ediyorum. Baktım meşhur muhbir Ferda'nın akrabası bir komiser de orada. Beni görünce Üstad için: 'O herkese kâfir derdi.' diye iftirada bulundu. 'İslâmiyeti bilen hiçbir kimse önüne gelene kâfir demez ve böyle demenin ne kadar tehlikeli bir şey olduğunu bilir. Sen Üstad'ın yakınında hiç bulundun mu? Bunları bizzat ağzından mı işittin?' dedim. Eğer evet dese idi: 'Ben çok ziyaretine gittim, seni hiç onun yanında, görmedim, oturduğun yerden uyduruyorsun.' diyecektim. O: 'Yanında bulunmadım, ama vazifem icabı birkaç ay dışarıdan takip ettim.' dedi. Ben de böyle uzaktan, kulaktan dolma sözlerle hiçbir kimse aleyhinde konuşulamayacağını söyledim. Atışmalar devam etti. Sonra bir subay geldi. 'İsimlerini okuduklarımı askeriyeye nezarete götüreceğiz.' dedi. O Menderes'e sövüp sayanların hepsini toplayıp askerî cemselere doldurdular. Ben: 'Benim ismim okunmadı, bir da-

ha bakınız.' dedim. 'Bunlar siyasîler, sen siyasîlerden değilmişsin, sen serbestsin' dediler. Ben evime döndüm. Eve gelince oğlum Abdullah'a: 'Sana vasiyetim olsun asla siyasete bulaşma!' dedim. Siyasetçilerin tavrından tiksinmiştim."

"Siyasî parti kurma imkânı çıkınca, Adalet partililer beni aradı. Çünkü benim emniyette Menderes'i müdafaam kulaklarına gitmiş, illâ ki beni aralarına almak istiyorlar. Girmedim. Seçimlerde tekrar geldiler, aday olmam için uğraştılar. 'Ben girmem, ama size Ömer Lütfü Bozcalı'yı tavsiye ederim. Dürüst bir avukattır. Biz onu destekleriz.' dedim. Kabul ettiler. Fakat emekli bir subayı çıkarıp onu listeye koymuşlar. Seneler sonra o subay, yaşlanmamıza rağmen beni tanıdı ve: 'Sen bana büyük bir kazık attın, ama kendi şahsın için yapmadın, dürüst bildiğin bir kişi için olduğundan sana hakkımı helâl ediyorum. Şahsî çıkarın olsaydı helâl etmezdim.' dedi."

"Seçimlerden sonra Adalet Partisi'nin başındaki Gümüşpala'dan sonraki ikinci adam da kazanmıştı. O da bir emekli subaydı. Tebrik için evine gitmiştik. Ben daha önce kendisine Nizameddin Tepedelenlioğlu'nun, yakın tarihimiz ve Abdülhamit ile ilgili bir kitabını vermiştim. 'Okuyabildiniz mi?' diye sordum. Hafife alan bir tavır sergiledi. Bu benim canımı sıktı. Biraz sonra da Prof. Dr. Ali Fuat Başgil'i Cumhurbaşkanı seçeceklerini söyledi. 'Buna gücünüz yetmez. Siz yakın tarihi bilmiyorsunuz ve okumuyorsunuz. Size kimin Cumhurbaşkanı olacağı bile sorulmadan Cemal Gürsel'i seçecek ve alkışlayın diye emir verecekler. Siz de alkışlamak zorunda kalacaksınız. Zannetmiyorum içinizden tek bir kişi çıkıp da: 'Ben böyle bir dayatmayı kabul etmiyorum!' diyerek tabancasını kafasına dayayıp intihar edebilsin.' dedim. Sonra da evini terk ettim."

"Daha sonra olaylar öyle cereyan etti. Onlar alkışlarla kabul etmişler. Bu sefer bir yakını ile beni aratıp, görüşmek istedi, ama ben görüşmek istemedim."

Hızır Bu Ya

Bir ara Emevi hükümdarlarından Abdülmelik, derdi veya şikâyeti olanların doğrudan doğruya kendisine başvurabileceklerini ilân etmişti. Onun için de pek çok insan derdini anlatmak için saraya geliyordu. Bedevî kılıklı bir adam da saraya girmek istedi, önce perişan hâline bakıp bırakmak istemediler, fakat ısrar edince bir olay çıkarır endişesiyle huzura girmesine izin verdiler. Hükümdarın karşısına çıkınca:

-İşittim ki, şahsına ait büyük bir servetin varmış, doğru mu?

-Neden sordun?

-Hakkınızda söylenen ileri geri söz ve iddiaların doğru olup olmadığını öğrenmek istedim.

-Elbette bir miktar servetim var.

-Eğer bu servet Allah'a aitse kullarına taksim eyle. Sana aitse insanlara ikramda bulun. Yok eğer Müslümanlara aitse, onlara geri ver. Seninle Müslümanlar arasında müşterek bir mal ise bu ortaklığı kötüye kullanıyorsun demektir.

-Neden kötüye kullanıyorum?

-Çünkü kendine ve sarayda bulunanlara sarfettiğin kadar onlara sarf etmiyorsun.

Hükümdar Abdülmelik şaşırdı ne diyeceğini bilemedi. Onunla biraz daha görüşüp konuşmak ihtiyacı duydu, ama bedevî bir anda yok oldu. Bütün aramalara rağmen bulunamadı. Bunun üzerine derin derin düşünen Abdülmelik, sırra kadem basan kişinin Hz. Hızır Aleyhisselâm olduğunu ve kendisini uyararak millet malını çarçur etmemesi için nasihat etmeye geldiğini anlamakta gecikmedi.

* * *

İşte Hz. Hızır Aleyhisselâm kimilerine böyle gelir, kimileri de onu bulmaya çalışır. Bunlardan birisi de malum Hz. Musa Aleyhisselâmdır ki, onun Hızır'la ilgili macerasını hadis-i şerifler ve Kur'ân'ın Kehf Sûresi çok güzel anlatmaktadır.

İşte bir padişah da, onunla buluşmak istedi ve bulup getirene çok büyük mükafat vaat etti. Fakir bir vatandaş da bulacağını iddia etti. Padişah buna gerekli mühleti verip pek çok da ihsanda bulundu. Ama adam aldığı ihsanlarla kendisinin ve ailesinin ihtiyaçlarını gördükten sonra, her ne yaptı ise bir türlü Hızır'ı bulup padişahın huzuruna çıkaramadı. Mühlet dolunca ev halkı ve eş-dostla helâlleşip sarayın yolunu tuttu. Bir çocuk da peşine takıldı. Heyecanla Hızır'ı bekleyen padişahın huzuruna çıkınca, özür ve af diledikten sonra: "Suçumu itiraf etmeye geldim, ben Hızır'ı bulamadım, kusurumu bağışlayın efendim. Ben ettim, siz etmeyin. Siz büyüksünüz, ben küçüğüm, size af yakışır." dedi. Çok canı sıkılan padişah, hangisini baş vezir yapayım, diye düşündüğü üç vezirden birisine: "Söyle bakalım, ben bunu ne yapayım?" dedi. O: "Padişahım bu haddini bilmez cür'etkârı idam ettir. Sonra da vücudunu parçalara ayırttır. Her bir parçasını bir çengele as." dedi. İkinci vezire dönen Padişah: "Sen söyle!" dedi. O: "Bu kendini bilmezi öldürtüp parçalamak yetmez. Her parçasını iyice dövdürüp ezdir, sonra da kıyma aletleri ile öğüttür." dedi. Bunlar böyle cezalar takdir ederken bir kenarda duran çocuk da vezirlerin sözü bitince "Âslühû neslühû. Küllü şeyin yerciu

ilâ aslihî" yani; her şey aslına döner, diyordu. İki defa böyle demesi padişahın dikkatini çekti. Padişah üçüncü vezire de sordu. O ise şöyle dedi: "Padişahım, bu kişi zavallı fakirin birisi. Bir kusur eylemiş. Her ne kadar size karşı çok büyük haddini bilmezlik olsa da işte geldi, itiraf etti, özür diledi, yalvardı. Size yakışan da bîçâreyi aff-ı şahanenize mazhar edip her zamanki büyüklüğünüzü göstermektir." dedi. Padişah bu sefer ne diyecek diye çocuğa baktı. Çocuk yine: "Âslühû neslühû. Küllü şeyin yerciu ilâ aslihî" dedi.

Padişah çocuğa: "Hepsi ayrı ayrı hükümler verdi, ama sen hepsine aynı sözle karşılık verdin, sebebini izah et bakalım?" dedi. Çocuk: "Birinci vezirin babası kasaptı, o bir kasabın oğluna yakışır şekilde konuştu. İkinci vezirin babası tahmisti. Kahve kavurup döven ve kahve değirmeninde çeken birisi; çocuğu da elbette öyle konuşacaktı. Üçüncüsünün babası vezirdi. O, vezir oğlu vezir gibi konuştu. Asılları, nesillerinde göründü. Baş vezir olmaya da o layıktır." dedi ve kayboldu. Padişah o çocuk sûretindeki kişinin Hz. Hızır Aleyhisselâm olduğunu hemen anladı. Zaten konuşması da pek öyle çoluk çocuk konuşmasına benzemiyordu. Adam sözünü yerine getirmiş olduğu için onu serbest bıraktı, hem de ihsanda bulundu. Üçüncü veziri de baş vezir yaptı.

Cebrail Aleyhisselâm, Efendimiz'e (s.a.s.) ilâhî tebliğatı ulaştırmak için sahabe efendilerimizden güzel çehreli Hz. Dıhye şeklinde temessül ederek gelirdi. Peygamberimiz (s.a.s.) de Rum Kayseri Hirakliyus'e yazılan mektubu Hz. Dıhye ile gönderdi.

Kayser, Konstantiniyye'den (İstanbul) Şam'a gelmişti. Hz. Dıhye ona ulaşmak için yol arıyordu. Kayser'in adamlarından birisi ile görüştü. Adam şöyle bir tavsiyede bulundu: "Kayser'in huzuruna çıkarıldığında, başını eğerek yürü, yaklaşınca da yere kapanıp secde et. İzin vermedikçe de sakın başını yerden kaldırma." Hz. Dıhye bu tapmaya benzer hareketi imanına yakıştıramadı. Adama: "Biz Müslümanlar Allah'tan başka

hiç kimseye secde etmeyiz. İnsanın insana secde etmesi insanlık şerefine yakışmaz." dedi.

Bu sefer Hz. Dıhye'ye: "O zaman mektubu veremezsiniz. Sizi huzurundan kovar." dedi. O da: "Bizim Peygamberimiz Hz. Muhammed Aleyhisselâm, başkasının kendisine değil secde etmesine, önünde eğilmesine bile müsaade etmez. Kendisini görmek isteyen köle bile olsa, ona ilgi gösterir, huzuruna alır, derdini dinler, gönlünü alır ve gereken yardımı yapar. Onun için onun yanında olanların hepsi de hürdür, şereflidir ve söz sahibidir." dedi. Adam Hz. Dıhye'ye şöyle yol gösterdi: "Mademki, Kayser'e secde etmeyeceksin, o zaman şuna dikkat et. Sarayın önünde Kayser'in gelip dinleneceği kanepeler var. Her gün öğleden sonra avluya çıkıp bu kanepelere göz atar. Eğer üzerlerine konulmuş bir şikâyet yahut bir yazı varsa, önce onları alıp okur, sonra istirahata geçer. Sen de hiç vakit kaybetmeden mektubunu o kanepelerden birisine bırak ve dışarıda bekle, mektubunu görünce mutlaka seni çağırtır. O zaman meseleni anlatırsın." dedi.

Hz. Dıhye denileni yaptı. Birkaç saat sonra Kayser kendisini kabul etti. Huzuruna girdiğinde bir tercüman da çağırttı. Mektubun başında: "Allah'ın Peygamberi Muhammed'den (s.a.s.)" ifadesi vardı. Bu cümle okununca orada hazır bulunan Kayser'in kardeşi tercümanı azarlayarak: "Önce Kayser'in isminin yazılı olmadığı böyle bir mektubu hangi cesaretle okuyorsun." diye azarlayıp mektubu yırtmak istedi. Kayser, derhal müdahale etti. Sert bir dille: "Henüz içinde ne yazılı olduğunu, okuyup bilmeden bir mektubu yırtmak olur mu? Eğer mektup sahibi gerçekten Allah'ın Peygamberi ise zaten isminin bizim ismimizden önce yazılması normaldir." dedi. Bu sırada Hz. Dıhye renkten renge girmişti. Eğer Kayser müdahale etmeseydi, kendisi mektubu ellerinden çekip alarak Resulullah'ın mübarek mektubunun yırtılmasına müsaade etmeyecekti. Mektup okundu. Şöyle diyordu:

"Bismillâhirrahmânirrahîm. Allah'ın Resûlü Muhammed'den Rum Diyarı sahibi Hirakl'e. Selâm, doğru yolu seçip Hakk'a uyanlara olsun! Ey ehl-i kitap, sadece Allah'a kulluk etmek, hiçbir şeyi O'na ortak koşmamak, Allah'ı bırakıp birbirimize birtakım rabler edinmemek üzere, bizimle sizin aranızdaki müşterek söze gelin! (...)Ey Hirakl, Müslüman ol ki, selâmete erişesin. Böylece Cenab-ı Hak, senin mükafatını iki kat versin. Kabul etmeyecek olursan, idare ettiğin milletin de günahı senin boynunadır."

Kayser (Hirakliyus) bu az fakat öz ifadeleri dinledikten sonra dedi ki: "Bu mektup sahibinin, İsa Peygamber tarafından İncil'de müjdelenen peygamber olduğunu sanıyorum. Eğer cidden o olduğunu bilsem, vakit kaybetmeden yaya olarak kendisine gider, bizzat hizmetinde bulunurdum." Oradakiler bu sözlere şöyle tepki gösterdiler: "İsa'nın haber verdiği peygamberin, okur-yazar olmayan Araplardan gönderileceğine asla inanmıyoruz. Allah, hiç onlardan peygamber gönderir mi?" dediler.

Sonra Hrakliyus, Mekke'den gelen tacirleri saraya çağırttı. Tacirler içinde hangisinin söz sahibi olduğu soruldu, Ebu Süfyan olduğu söylendi. Hirakliyus tercümana: "Ebu Süfyan'a söyle, doğru cevap versin. Eğer sorduklarıma doğru cevap vermezse neticeyi kendisi düşünsün." dedi. İşi tahkik için tüccarların bazısını ayrı bir yere aldırmıştı. Çelişki olursa onlara soracak, yalanı ortaya çıkaracaktı. Bu ikazdan sonra Hirakliyus sordu:

"Aranızdan peygamberlik iddiası ile ortaya çıkan bu zat (Muhammed) hakkında ne dersiniz?"

-O asil bir ailedendir. Ancak büyük bir dava ile ortaya çıktığı için biz ona bazen sihirbaz, bazen şair, bazen de kâhin diyoruz. Siz Muhammed'in durumunu gözünüzde büyütmeyin. (Ebu Süfyan henüz Müslüman olmamıştı. Bilakis İslâmiyet'in tam karşısında bulunuyordu.)

-Evet, her gelen peygambere bu damgalar vurulmuştur. Sen bize, onun sizin aranızdaki mevkiinden haber ver.

-Asil; fakat orta hâlli bir aileden gelmedir.

-Evet öyledir, çünkü gönderilen her peygamber orta hâlli ailelerden gönderilmiştir. Sen bize ona iman edip uyan arkadaşlarından haber ver.

-O'na iman edenler bizim hizmetçi ve kölelerimiz, zayıflarımızdır. İleri gelenlerimiz değil.

-Evet peygamberlere uyanların çoğu böyle kimselerdir. Zenginler ve ileri gelenler, pek onurlarına yedirip peygamberlere uymazlar. Sen şimdi bize, ona iman edip uyanların daha sonra ayrılıp ayrılmadıklarından haber ver.

-O'na uyan hiç kimse ona kızıp ayrılmıyor. Hepsi de davanın adamı olup gerektiğinde her şeylerini verebiliyorlar.

-Artıyorlar mı, yoksa belli bir sayıda mı kaldılar?

-Her geçen gün artıyorlar, aksine bir şey yok.

-O hâlde verdiğin cevaplar doğru ise, çok sürmez, şu benim ayak bastığım toprakları ele geçirip Rum diyarını fethederler.

Ebu Süfyan, kendi verdiği cevaplara, Kayser'in verdiği bu yorumlara şahit olunca üzüldü ve "Ebu Kebşe'nin (Muhammed) durumu cidden pek büyükmüş!" demekten kendini alamadı.

Kayser, Mekkeli tacirlerin salondan çıkarılmasını emretti. Onlar gittikten sonra sarayın büyük salonunda devlet adamları ile din adamlarını toplayıp: "Ey milletim, bize mektup yazıp peygamber olduğunu söyleyen ve hepimizi bir olan Allah'a çağıran bu zata tâbî olalım mı? Kendisine, Şam'ı elimizden almamak şartı ile evet diyelim mi? Çünkü hiçbir peygamber, hükümdarlara mektup yazıp onları Hakk'a davet ettikten

sonra belirttiği hususlardan başkasını istemez. Bana kalırsa biz de Şam'ın bize bırakılması şartı ile kendisine evet diyelim ve bu meseleyi böylece kapatmış olalım." dedi.

Onlar homurdanmaya başlayıp: "Sana asla itaat etmeyiz. Ortada bir şey yokken sen: 'Ayağımın altındaki bu toprakları bir gün zaptedecektir.' diyerek aczini ortaya koyuyorsun. Hiç olacak şey değil." dediler.

Kayser zor durumda kalınca, isyan çıkmasın diye: "Durun acele etmeyin, beni yanlış anlamayınız. Sizin dininize ve mülkünüze bağlılığınızı imtihan etmek için bunları söyledim. Sizler sadık kimselersiniz. Hepinizi tebrik ederim." dedi.

Bu sözler ortalığı yatıştırdı.

Daha sonra Ebu Süfyan diyor ki: "Elimden gelseydi yalan söylerdim. Fakat anlaşılır diye korkumdan yapamadım."

Hz. Dıhye de bu durumdan memnun olarak Medine'ye döndü.

Aradan çok kısa bir zaman geçmişti ki, Şam fethedilmişti. Kayser Hirakliyus aslında gerçeği görmüştü. Ama hem etrafında onu anlayacak kimseler yoktu hem de böyle bir atmosfere idarecileri ve halkı henüz hazır değildi.

İşte Saygı Böyle Olur

Senedini ve an'anesini bilmediğim bir mükâleme ile karşılaştım. Muhaddis değilim, kritiğini yapmak elbette benden çok uzak, ama manası çok hoşuma giden bu karşılıklı konuşmayı bize bir edep dersi vermesi için nakletmeye çalışacağım.

Hazreti Ebu Bekir ile Hazreti Ali Efendilerimiz bir gün Resulullah (s.a.s.) Efendimiz'in ziyaretine gelmişlerdi. Kapı önünde durakladılar. İkisi de birbirinin önüne geçmek istemedi. Edep ve saygı, hürmet ve sevgiyle karşılıklı teklifler başladı:

Hz. Ali: Siz öne geçin ve kapıyı çalın.

Hz. Ebu Bekir: Hayır siz.

-Peygamber Efendimiz'in (s.a.s.): "Benden sonra güneş Ebu Bekir Sıddık'tan daha üstün bir kimsenin üzerine doğup batmamıştır." diyerek övdüğü bir kimsenin önüne geçemem.

-Peygamber Efendimiz'in (s.a.s.): "En hayırlı kızı, en hayırlı erkeğe verdim." diyerek medhettiği Ali'nin önüne geçemem.

-Ama ben de Hz. Peygamber'in (s.a.s.): "Kim İbrahim Peygamber'in göğsüne bakmak istiyorsa, Ebu Bekir'in göğsüne baksın." dediği bir zatın önüne geçmeyi saygısızlık sayarım.

-Doğrusu ben de Peygamber Efendimiz'in (s.a.s.): "Kim Adem Peygamber'in göğsüne, Musa Peygamber'in namazına,

İsa Peygamber'in zühdüne bakmak istiyorsa Ali'ye baksın." diye takdir ettiği kimsenin önüne geçmeyi hiç uygun bulmam.

-Ama ben Peygamber Efendimiz'in (s.a.s.): "İnsanların kıyamet meydanında toplandığı, hasret ve pişmanlığın baş gösterdiği bir günde, bir çağırıcının seslenerek: 'Ey Ebu Bekir, sen ve dostların Cennet'e giriniz!' diyecek" buyurduğu bir zatın önüne geçmeyi doğru görmem.

-Evet, ama ben de Efendimiz'in (s.a.s.) Huneyn ve Hayber savaşlarında bir miktar hurma ile süt ikramında bulunarak: "Bu Allah'ın Peygamberinden Ebu Talip oğlu Ali'ye bir hediyedir." diyerek iltifatta bulunduğu bir muhterem zatın önüne geçmekten utanırım.

-Ama ben de Resulullah Efendimiz'in (s.a.s.): "Ebu Bekir, gözümdür!" diyerek iltifatta bulunduğu çok muhterem bir zatın önüne geçmekten sıkılırım.

-Ben de doğrusu Resulullah Efendimiz'in (s.a.s.): "Kıyamet günü Ali bir binek üzerinde gelir. O sırada bir çağırıcı şöyle seslenir: "Ya Muhammed! Dünyada senin bir kardeşin bir de atan vardı: Kardeşin Ebu Talip oğlu Ali'dir. Atan ise İbrahim Paygamber'dir." buyurarak kendisine kardeş seçtiği bir zatın önüne geçemem.

-Fakat ben de, Peygamber Efendimiz'in (s.a.s.): "Kıyamet günü olunca, Cennet bekçisi elinde anahtar bulunduğu hâlde gelerek: "Ey Ebu Bekir, işte bunlar cennetin anahtarları, istediğin müminleri cennete koyabilirsin!" diyerek övgü ile bahsettiği böyle bir zatın önüne geçmeyi saygısızlık sayarım.

-Her şeye rağmen Resulullah Efendimiz'in (s.a.s.): "Cebrail bana gelerek dedi ki: "Yâ Muhammed! Allah sana selâm ediyor ve buyuruyor ki: 'Hem seni, hem de Ali'yi severim.' Bunun üzerine şükür secdesinde bulundum. 'Sonra Fatıma'yı severim.' Bunun için de şükür secdesinde bulundum. Sonra Rabb'im: 'Hasan ve Hüseyin'i de severim.' buyurmuştur. Bu-

nun için de şükür secdesi yaptım." diyerek övdüğü ve Allah'ın sevgisine lâyık gördüğü bir zatın önüne geçmeyi ben de saygısızlık sayarım.

-Ben de doğrusu Resulullah Efendimiz'in (s.a.s.): "Ebu Bekir'in imanı ile yeryüzünde bulunan bütün müminlerin imanı tartılsa, Ebu Bekir'in imanı ağır gelir." diyerek yüksekliğini beyan ettiği bir zatın önüne geçemem.

-Resulullah Efendimiz'in (s.a.s.): "Kıyamet günü Ali ile çoluk çocuğu bir binek üzerinde gelirler. Mahşer ehli onları görünce sorarlar: Bu gelen hangi Peygamberdir?" diye kadrini yücelttiği bir zatın önüne geçemem.

-Hayır olmaz, ben Resulullah Efendimiz'in (s.a.s.): "Yarın kıyamette bütün mahşer ehlinin duyacağı şekilde bir ses gelecek: 'Ey Ebu Bekir! İşte Cennetimin sekiz kapısı, dilediğinden içeri gir!" diyerek kıymetini tanıttığı bir zatın önüne geçmeyi edebime sığdıramam.

-Öyle ama ben, Resulullah Efendimiz'in (s.a.s.): "Cennette benim sarayım ile İbrahim Peygamberin sarayı arasında Ebu Talib'in oğlu Ali'nin sarayı bulunuyor." buyurarak iltifat ettiği bir zâtın önüne geçmeyi anlayışıma uygun göremiyorum.

-Bununla beraber Peygamber Efendimiz'in (s.a.s.): "Gök ehli, Kerrûbiyyûn ve Mele-i Âlâ ile ruhaniler her gün Ebu Bekir Sıddık'a nazar ederler." diye övdüğü bir zatın önüne nasıl geçebilirim?

-Fakat ben, Allah'ın kendi kitabında: "Allah'a olan sevgilerinden dolayı miskine, yetime ve esire yedirirler." (İnsan/8) sözleri ile övdüğü Ali'nin önüne nasıl geçerim?

-Ben de Cenab-ı Hakk'ın Kendi Kitabı'nda: "Sadakati yerine getirenler ve onu tasdik edenlere gelince: "İşte onlar takvaya erenlerin ta kendileridir." (Bakara/177) âyetiyle övdüğü muhterem bir zatın önüne geçmeyi hiç de hoş görmem.

Bu iki büyük zat böyle konuşurken Cebrail Aleyhisselâm indi, dedi ki: "Ya Muhammed! Cenab-ı Hak sana selâm ediyor ve buyuruyor ki: "Yedi gökte bulunan melekler şu saatte Ebu Bekir Sıddık ile Ali Mürteza'ya bakıyorlar, aralarındaki konuşulanları dinliyorlar, onların edep, terbiye, saygı ve hürmetlerini takdir ediyorlar. Onlar şimdi içeri girecekler ve seninle birlikte üç kişi olacaklar. Allah, şu anda onları rahmet ve rızası ile kuşatmıştır, onları edep, İslâm ve iman ile seçkin birer şahsiyet kılmıştır."

Cebrail Aleyhisselâm'ın bu haberi üzerine Resulullah (s.a.s.), kapıyı açınca onlarla karşılaştı. Alınlarından öptü ve buyurdu ki: "Beni hak peygamber olarak gönderen Allah'a yemin ederim ki, denizler mürekkep, ağaçlar kalem olsa, yine de ikinizin faziletini yazmaya yetmeyecek, sevabınızın yüksekliğini takdir edemeyecekler."

Bu mücevherler hazinesini bir araya getirip bizlere güzel bir örnek olarak yazıp takdim edenlerden Cenab-ı Hak ebediyyen razı olsun.

Evrim Meselesi

Darwin'in doğduğu 1809 yılında Lamarck isimli Fransız biyoloğu "Zoologia Philosophy" isimli bir kitap yayınlayarak evrimi savunuyordu. Ona göre çevre şartlarındaki bir değişiklik, o muhitte yaşayan bir hayvan türünde bir değişme ihtiyacı meydana getirir. Bu değişme ihtiyacı da: "İçten gelen hislerin gayretiyle doğan yeni alışkanlıkların ortaya çıkmasıyla neticelenecektir." diyordu. Düşüncesini izah için diyordu ki: 'Yılanların atalarının ihtimale göre, kısa gövdeleri ve ufak ayakları vardı. İcap ettiğinde bu hayvanlar sürünmek suretiyle hareket ediyorlardı. Dar aralıklardan geçerken, vücutlarını geriyor ve uzatıyorlardı. Sürünme ve kıvrılma suretiyle hareket ettiklerinden ayaklarını kullanma ihtiyacını çok az hissediyorlardı. Uzun müddet kullanılmayan bu ayaklar, sonunda körelmiş ve nihayet kaybolmuş, vücutları da bu günkü dar uzun yapıyı kazanmıştır.'

Aslında içten gelen arzular öyle bir netice verseydi, her gün traş olmaktan bıkan erkekler içten gelen şiddetli bir arzu ile yüzlerindeki tüyleri döker, kadınlar gibi olur, kel kafalılar da içten gelen daha şiddetli bir istekle perçem saçlı oluverirlerdi. Daha bunun gibi insanların nice istek ve arzuları vardır ki, kısa boylular, bodurlar, cüceler, bazı zenciler bu çaresizliklerine içten gelen pek çok şiddetli arzuları ile bir çare bulurlardı.

"Evrim Anaforu ve Gerçek" kitabının (104-106) sayfalarında mesele şöylece ele alınıp tenkit edilmektedir:

"Lamarck, ördek ve kazların ayaklarında perde bulunmasının yüzme sonunda kazandıkları bir karakter olduğunu iddia etmekteydi. Ona göre eskiden kısa olan leyleklerin bacakları da, sulak yerlerde avlanırken vücutları ıslanmasın diye devamlı gergin tutulmaları neticesi uzamıştı. Lamarck, zürafaların uzun boyunlu oluşunu da şöyle açıklar(!): "Zürafalar daima kuru ve otsuz bölgelerde yaşarlar. Ağaç yapraklarıyla beslenme ihtiyacı, onları devamlı olarak yukarıya doğru uzanmaya zorlamıştı. Uzun müddet türün bütün fertleri tarafından devam ettirilen bu alışkanlık, ön ayakların arkadakilerden daha yüksek bir yapı kazanması ve boynun da altı metre kadarlık bir yüksekliğe erişmesiyle neticelenmiştir."

Lamarck'ın buna benzer birçok misallerle izahına çalıştığı hipotezinin doğruluğunun, dayandığı iki temel varsayımın doğruluğuna bağlı olduğu kesindir. Konuya bu açıdan bakıldığında, bir türün fertlerinin sonradan kazanacakları hususiyetleri kendilerinden sonraki nesillere geçirebilmesi, temel genetik prensiplere göre imkânsız olduğu için, Lamarck'ın hipotezi ilim dünyasında hiç kabul görmemiştir. Şöyle biraz günlük hayatımıza ve genel kültürümüze ait bilgileri yoklarsak, rahatlıkla biz de aynı neticeye varabiliriz. Meselâ, asırlardır sünnet olan Müslüman ve Yahudi toplumlarında çocukların hâlâ sünnetsiz doğmaları, özel vücut geliştirme programlarıyla çok mükemmel ve güçlü kaslara sahip olanların çocuklarının aynı yorucu çalışma metodlarını uygulamadıkça böyle gelişmiş kaslara sahip olamayacağı, yüzyıllardır küçük ayaklı kalmak için çocuk yaştan itibaren demir ayakkabı giymiş olan milyonlarca Çinlinin çocuklarının ayaklarının kendi haline bırakıldığında yine normal büyüklüğe erişmesi ilk akla gelebilecek olan misallerdir.

Daha 1890 yılında yaptığı birçok tecrübeler neticesi August Weismann, vücut hücrelerinin kalıtımda hiçbir rolünün bulunmadığını ve irsiyetle ilgili hücrelerin sadece üreme hücreleri olduğunu ispat etmişti. Weismann yaptığı tecrübelerde birçok nesiller boyunca farelerin kuyruklarını kesmiş, fakat her yavru fare yine normal uzunlukta bir kuyrukla doğmuştu. Bugün artık canlıların görünüşlerinin, yani vücut yapılarının ve şekillerinin, o canlıları teşkil eden her bir hücrenin çekirdeğinde yer alan nükleik asit zincirlerine kodlanmış olduğu kesin olarak bilinmektedir. Vücut yapısında çevre ve yaşama şartlarının tesiriyle meydana gelen, fakat üreme hücrelerinin nükleik asitlerinde mevcut bulunan şifreyi etkilemediği için gelecek nesillere geçmeyen değişikliklere modifikasyon denir. Modifikasyonların irsiyetle anne-babadan yavrulara nakledilebileceği fikri üzerinde kurulan Lamarck'ın hipotezi, temel genetik kaidelerine göre kesin olarak yanlıştır."

Bu Rengârenk Sanat Harikaları Galerisinin Manası Ne?

Evrim konusu üzerinde biraz daha durmak istiyorum. Evet jeolojik yaratılışa bakarsak, mavi-yeşil algler, bakteriler, deniz anaları, sürüngenler, mercanlar, solucanlar, yumuşakçalar, trilobitler, kolsu ayaklılar, balıklar, ilk kara bitkileri, böcekler, ağaçlar, hem denizde hem karada yaşayanlar, sürüngen memeliler, kuşlar ve insanlar, sıra ile yaratılmışlar. Yani bütün yaratılanlar, bir sultan bir halife olarak ahsen-i takvim üzere var edilen insan için bir hazırlık mahiyetinde önceden hazırlanmış. Bütün bunlardan istifade etmek üzere insan arkadan gönderilmiş. Bunlar üzerinde tefekkür edecek, Yüce Sanatkârı, merhametli Yaradanı, aklı, kalbi ve vicdanıyla gözüyle görürcesine bulacak, O'nu isimleri ve sıfatları ile tanıyacak, önünde iki büklüm olup şükür secdelerine kapanacak. Evet bu rengârenk sanat harikaları işte bir galeri gibi insanın önüne bunun için yukarıdan aşağıya sergilenmiş.

Ama bu sergileme işi, yine Cenab-ı Hakk'ın binbir isminin tecellilerinin çeşit çeşit yansımalarıdır. Evrim safsataları ile asla alakası yoktur.

Çünkü, tezatlardaki güzellikler, insanlardaki değişik tecelliler, hiçbir canlının bir başkasına benzememesi, hiçbir ağacın hiçbir yaprağının birbirinin tıpkısı olmaması, hiçbir insanın parmak çizgisinin öbürüne benzememesi, saç tellerinin hatta,

baştan düşen her bir kepek tanesinin bile diğer insanlarınkilerden tamamen ayrı ve farklı olmasının Cenab-ı Hakk'ın isim ve tecellileri ile çok derinden ilgisi vardır. Ama çok düzenli ve âhenkli bir ilgidir bu.

Onun için Allah'ın varlığını, isimlerini, sıfatlarını, bunların tecellilerini bilmeyenler, meseleyi sadece maddi görüntüler üzerinde yorumlamaya kalkınca bunu bir evrim zannettiler. İslâmî ilimlerden haberdar olmayanların da bu işin içinden çıkıp gerçeği bulması kolay değildir. Şimdilik size şu kadarını söylemek isterim: "O Allah ki, Ondan başka ibadete lâyık hiçbir İlâh yoktur. En güzel isimler O'nundur." (Tâhâ/8) âyetinde buyrulduğu gibi, Cenab-ı Hakk'ın pek çok ismi vardır. Bu isimlerin, çok değişik tecelli mertebeleri vardır. Ayrıca bu isimlerin çok farklı ve girift tecellileri vardır. Allah'a ait binlerce isim ve her bir ismin yetmiş bin perdesi ve dereceleri vardır.

Meselâ dünyada hiçbir araba plakası, diğerinin aynı değil. Niye, çünkü sıfırla beraber on tane rakam ve otuzu aşkın harf var. Bir de plakalar, siyah, beyaz, mavi, kırmızı, sarı vs. renklerde oluyor.

İşte bu kadarcık farklılığın, harf, rakam ve renklerdeki giriftlik ve karışım sebebiyle bize bu kadar ayrı ayrı plaka vermesine karşılık, elbette, binlerce isim, yetmiş bin derece ile girift bir tecelli olarak karşımıza çıkınca, trilyonlarla ifade edemeyeceğimiz kadar çok ilâhî sanat eserlerinin hiçbirinin öbürüne benzememesi ve bir araba plakası gibi diğerinden ayrılıp seçilmesi normaldir.

Bunu maddî sebepler ve kör tesadüfler yapamaz. Zorlamalı teoriler ve evrim aldatmacası izah edemez.

Güzel İsimleri Çoktur

"En güzel isimler O'nundur" (Tâhâ/8) âyetinin izahı için şöyle bir temsil getiriliyor: Nasıl ki, bir padişahın çeşitli dairelere göre çeşitli isimleri olabilir. Meselâ, mahkemelerde, onun ismi, Adaletli Hâkim'dir. Askeriyede En Büyük Komutandır. İdarî dairelerde ismi Sultan'dır. İlmiye sınıfı arasında ve meşihatta Halife'dir. İtaatli ahali kendisine Merhametli Padişah derler. Âsi insanlar da Kahhar Hükümdar derler. İşte bunun gibi binlerce ismi ve unvânı olabilir.

İsimlerin Tecelli Mertebeleri Farklıdır

Bir de bu isimlerin pek çok tecelli mertebesi vardır. Nasıl ki, padişahın komutan isminin, onbaşıdan mareşale kadar pek çok kıdem ve dereceleri vardır. Meselâ hayat verici Muhyî ismidir. Bunun tecellilerini tek hücreli canlılardan insanlara varıncaya kadar ayrı ayrı şekillerde görürüz. Eğer meselâ Muhyî isminin amiplerde onbaşılık tecellisi varsa, Muhyî isminin en büyük nakşı olan insanda mareşallik tecellisi vardır. Yani bu ismin en yüksek tecellisi insandadır. Şimdi işin gerçeği böyle olduğu hâlde bunları kendi kendine olmuş veya tesadüfen oluşmuş bir evrim olayı gibi göstermeye imkân var mıdır?

Aynı şekilde Kelâm sıfatının ve Mütekellim isminin tecellileri de çok çeşitlidir. Çünkü Allah'ın kelimeleri, denizler mürekkep, ağaçlar kalem olsa, yazmakla bitmez. (Kehf/109) Mütekellim isminin en büyük ve en yüksek tecellisi olan Kur'ân-ı Kerîm'den tut, daha değişik tecellilere mazhar Tevrat, Zebur, İncil ve Yüz Suhufa gelen vahiy, onlardan velilere, meleklere, kuşlara ve arı gibi canlı varlıklara, hatta Zilzal Sûresi'nin beşinci âyetinde ifade edilen; arza gelen ilhama kadar her şey ilâhî kelimelerdir. Böyle olmakla beraber aralarında binlerce derece fark vardır.

İsimlerin Tecellisi Girifttir

Cenab-ı Hakk'ın isimleri tek başına değil, diğer isimlerle beraber tecelli eder. Meselâ Muhyî ismi tecelli edip bir varlığa hayat verince Rezzak ismi o canlıya rızkını verir. Rabb ismi terbiye eder. Basîr ismi görme duygusu, Semî' ismi işitme duygusu verir. Mukaddir ismi ölçülü biçimli yapar, Müzeyyin ismi o canlıyı süsler. Ama her canlıda bu isimler birinci dereceden yetmiş bininci dereceye kadar çok çeşitli mertebelerde tecelli ettikleri için aynı isimler tecelli etmekle beraber farklı dereceler olduğu için hiçbiri öbürüne benzemez. Daha önceki yazımızda verdiğimiz araba plakalarının farklılığı gibi işte hiçbirine benzemeyen rakamlar, harfler, renkler benzeri yepyeni varlıklar yaratılmış olur. Elbette aralarında bir sıralama da olacaktır, ama bunlar asla kendi kendine veya kör tesadüflerin ortaya koyduğu bir evrimle olmayacaktır. Bilakis her şeyi bilen ve bilerek yapıp yaratan bir Zat'ın çok hikmet, gaye ve sırlara göre sergilediği sanat eserlerinin, kainat galerisindeki dizilişleri olacaktır.

"Allah, her canlıyı sudan yarattı. Kimi karnı üstünde sürünür, kimi iki ayağı üstünde yürür, kimi dört ayağı üstünde yürür. Allah dilediğini yaratır. Çünkü Allah her şeye kâdirdir." (Nur/45)

"İnsan şunu hiç düşünmedi mi: Biz kendisini bir nutfe (meninin bir parçasından) yaratmışken, yaman bir düşman

kesildi Bize. Nasıl yaratıldığını unutarak, bir de misal fırlattı Bize: 'Çürümüş vaziyetteki o kemikleri kim diriltecek?' diye. De ki: 'Onları ilk defa inşa eden diriltir. Hem O, her yaratışı (yani yaratmanın her türlüsünü, hayâle bile gelmez şekillerini ve mekanizmalarını) bilir." (Yâsin/77-79)

"Üstlerinde kuşların saf saf dizilip kanatlarını açıp yumarak dolaşmalarını hiç görmüyorlar mı? Onları havada Rahman'dan başka tutan yoktur. O elbette her şeyi görür." (Mülk/19)

Sıkıntıya Düşünce

Her şeyin bir kolayı var. Ben kitapları okurken acaba buradan alacağım ders ve ibret nedir diye bakarım. Sekizinci Lem'a'yı okurken gördüm ki, Bediüzzaman Hazretleri şöyle diyor:

"Ben sekiz dokuz yaşında iken, bütün nâhiyemizde ve etrafında ahali Nakşî tarikatında ve oraca meşhur Gavs-ı Hizan nâmıyla bir zâttan istimdad ederken ben akrabama ve umum ahâliye muhalif olarak: "Yâ Gavs-ı Geylanî!" derdim. Çocukluk itibariyle elimden bir ceviz gibi ehemmiyetsiz bir şey kaybolsa: "Yâ Şeyh! Sana bir Fâtiha; sen benim bu şeyimi buldur." derdim. Acîbdir ve yemin ediyorum ki, bin defa böyle Hazret-i Şeyh himmet ve duası ile imdadıma yetişmiş. Onun için bütün hayatımda umumiyetle, Fâtiha ve ezkâr ne kadar dua okumuş isem, Zât-ı Risalet Efendimiz Hz. Muhammed Aleyhisselâm'dan sonra Abdülkadir Geylânî Hazretleri'ne hediye ediyorum. Ben üç dört cihetle Nakşi iken, Kâdirî meşrebi ve muhabbeti bende iradem dışında hükmediyordu. Fakat tarikatla meşgul olmama, ilmin meşguliyeti mâni oluyordu!"

Necip Fazıl üstadın "Başbuğ Veliler"ini okurken şu ifadelere rastladım:

"Hoca Bahaddin Nakşibend Hazretleri'nin ticaret işlerine bakan zât diyor ki:

Bir kere büyükçe bir topluluk hâlinde, develerimize ticaret eşyası yüklenmiş, gelirken yolumuzu eşkıya kesti. Kervan halkı onları görür görmez büyük bir dehşete kapıldı. Hepsi birden, mallarını gitmiş ve kendilerini esir düşmüş farzetti. Ben içimden düşündüm ki, Hoca Hazretlerinin bana emanet edilmiş mallarını cenk etmeden eşkıyaya teslim etmek müritlik şanına uymaz. Böyle bir hareket mertlik ve insanlıktan uzaktır ve en iyisi, o malları muhafaza yolunda şehit olmaktır. Bu fikirle Hoca Hazretleri'nin ruhaniyetine sığındım ve kılıcımı kınından çektim. O anda kendimi Hoca Hazretleri'nin şeklinde gördüm ve eşkıya üzerine at sürerek kılıç çalmaya başladım. Bir de ne göreyim? Eşkıya kervanı bırakıp kaçmıyor mu? Hâlbuki eşkıya bizden fazlaydı ve benim muradım şehitlikten başka bir şey değildi. Kervan halkı bu hâle benden ziyade hayret etti. Kaldı ki, ben ömrümde cenk etmiş ve cenk nedir bilmiş bir insan değildim. Bu işin Hoca Hazretleri'nin tasarrufundan olduğunu anladım ve dönüşümde bu inanılmaz hadiseyi kendilerine bütün teferruatı ile bildirdim. Buyurdular: "Zayıflar, kuvvetli düşmana rastladıkları zaman kendi kuvvetlerinden geçerler ve büyüklerin ruhaniyetine yapışırlarsa, Allah onlara öyle bir kuvvet verir ki, onunla din düşmanlarını yenerler."

Burada benim kafama takılan bir husus vardı, onun cevabını da Mesnevi-i Nuriye'de buldum:

"Aziz kardeşim bil ki! Velilerin himmetleri, imdatları, manevi fiilleri ile feyz vermeleri, hâlî veya fiilî bir duadır. Hâdî (Hidayet eden), Muğis (Yardım çağrısına imdad gönderen) ve Muîn (Yardım eden), ancak Allah'tır. Fakat insanda öyle bir lâtîfe (ince duygu), öyle bir hâlet vardır ki, o lâtîfe lisanıyla her ne istenirse -o kişi günahkâr bile olsa- Cenab-ı Hak o lâtîfeye hürmeten o isteği yerine getirir. O lâtîfe pek uzaktan bana göründü ise de, teşhis edemedim."

Demek ki, hakiki tasarruf ve icraat sadece ve sadece Cenab-ı Hakk'a aittir. O evliya zatlar sadece bizim için dua etme

makamındadırlar. Cenab-ı Hak insanda pek çok duygu yaratmıştır. Bazılarının nasibi çok fazla olabilir. Günahkâr bile olsa, gözü keskin, kulağı iyi işiten, hafızası sağlam, aklı-zekası iyi çalışan insanlar olduğu gibi o çeşit lâtîfe ve duygulardan hissesi fazla olan insanlar olabilir. Bunu şunun için söylüyorum, evliya zatlarda bütün duygular geliştiği için, duaların kabulüne vesile olan o lâtîfeler de hâliyle gelişir. Fakat benim gibilerin, bazı hususlarda duaları hemen kabul olunca veya çok ulvî rüyâlar görünce kendimizi bir şey zannetmemiz yanlış olur. Çünkü günahkâr ve fâsık kişilerin bile böyle mazhariyetleri olabilir. Ben -isim vermem uygun değil- öylelerini tanıyorum. Hatta dokuz cinayete karışmış birisini tanıyorum, gördüğü rüyâlar çoğu zaman sadık olarak çıkar. Ama durumu da öyle işte...

Onun için ne gurur ne de havalara girmeye gerek var. Ne de şirke. Her şey Cenab-ı Hakk'ın elinde. Ondan izinsiz hiçbir şey olmaz vesselâm...

Tesbihat, Sihirli ve Şiirli Dünya

Babam öğrencilik günlerini anlatırken, Sızıntı Dergisinden bir parçayı okudu bana. Şunlar yazılı idi:

"Hele, günün belli vakitlerinde müşterek namaz, müşterek tesbih ve müşterek duaların aramıza bir inişi vardı ki, onlarla beraber, onları indiren meleğin yumuşacık, incelerden ince ve pırıl pırıl ellerini âdeta başımızın üzerinde hissederdik. Namaz ve dualar, o inanılmaz tılsımları ve ifade edilmemiş manalarıyla ruhlarımızın en derin yerlerine kadar girer ve göz bebeklerimize semâvî seyahatin haritalarını sererlerdi. (...) Şimdi ruhumdaki her hatırayı karıştırdıkça görüyorum ki, o yumuşak, sihirli, şiirli günler, hâlâ içimde dipdiri ve mevsim tanımadan tomurcuk tomurcuk açılan güller gibi, hiç durmadan solar solmaz hemen yeniden açılıyor, ruhumda en romantik duyguları tutuşturuyor ve zaman zaman hatıraları öyle canlandırıyor ki, kendimi hâlâ o üfül üfül ağaçların altında ağustos böceklerinin sesleriyle, nur soluklu, ışık soluklu talebelerin tesbih, temcid ve ilâhî sadâlarının birbirine karıştığı ve farklı bir koro teşkil ettiğini içimin derinliklerinde duyuyor ve burkuntu karışımı bir hazla talihime tebessüm ediyorum."

Ağustos böcekleri o fıtrî musikî nağmeleri olan zikirleri iki şey karşısında keserlerdi.

Birincisi, namaz bittikten sonra hep bir ağızdan okuduğumuz tesbihatın başlamasıyla.

İkincisi de esen rüzgârın ağaç yapraklarını tatlı hışırtıları ile doldurmasıyla.

Demek ki, ağaç yaprakları esintiler karşısında bir ney'e dönüyor ve zikre başlıyorlardı. O zamanlarda da ağustos böcekleri kendi zikir ve tesbihlerini bırakıp da bizim ve rüzgârların tesbihatlarını dinlemeye başlıyorlardı."

Benim Yerimde Olun da Görün...

Bir zaman bir kral bir hastalığa tutulmuş. Hekimler: "Hastalığınızın tedavisi özel bir çocuk kanından yapılan bir ilaç ile mümkündür." demişler. O zaman böyle acayip garip tedavi usulleri varmış. Sonunda aranılan kanı taşıyan özel çocuğu bulmuşlar. Çocuğun babası, hâkimin kararı ile belli bir para karşılığında evlâdını krala satmış. Pazarlığın yapıldığı mecliste çocuk da varmış. Bütün bu olanlar karşısında çocuk ağlamak ve şikâyet etmek yerine gülmeye başlamış. Kendisine sormuşlar: "Aslında senin ağlayıp feryat etmen, bağırıp çağırarak isyan etmen gerekir. Halbuki hiçbir şikâyetin yok, üstelik gülüyorsun, sebep nedir?" Çocuk demiş ki: "İnsan bir belâ veya tehlikeye düştüğü zaman önce babasına, sonra hâkime, sonra devletinin başında bulunana sığınıp yardım ister. İşte, benim babam, beni kestirmek için satıyor. Hâkim ölümüme karar veriyor. Devletin başındaki kral da benim kanımı istiyor. İşte böyle bir durum karşısında gülmekten başka yapacak bir şey kalmıyor."

Çocuklarınızı Getirin Dedi isek de...

Şu Halil amcama bayılıyorum. Tam benim kafamın dengi, çeşidim yani... Neden mi diyeceksiniz? Anlatınca anlaşıyoruz. Bir camide imam iken, yazın okullar kapanıyor; fakat bir Allah'ın kulu çocuğunu yaz kursuna, Kur'ân ve İlmihâl öğrensin diye göndermiyor. Siz misiniz göndermeyen, Cuma vaazında, hutbesinde cemaatı bir güzel haşlıyor. Hızını alamıyor: "Affedersiniz, benim dilim varmaz, ama eskiden bir hoca demiş ki: "Cemaat, sizler hep dul musunuz, yoksa kısır mısınız? Ne oldu sizin çocuklarınıza?" Ben tabiî sizlere böyle bir şey diyemem, ama işte o eski hoca söylemiş!" diyor.

Öğleden sonra işi çıkıyor. Akşam ezanları okunurken zar zor camiye yetişiyor, bakıyor ki kapıda bir valiz. Bomba olabilir diye endişe ediyor. Malum o zaman 12 Eylül öncesi. Her şey olabilir. Arkadaşı Cuma'ya: "Sen bakıver. Hiç olmazsa bomba falan ise cami imamsız kalmasın. Sen de şehit oluverirsin." diye takılarak valizi ona havale ediyor. Kendi caminin kapısını açıyor. Arkadaşı valizi açıp bakıyor ki nur topu gibi bir çocuk! Hemen karakola haber veriyorlar. Polis geliyor. "Bugün Cuma, bu çocuğun adı da Cuma olsun!" diyor. Halil Bey: "Zaten onu arkadaşım Cuma buldu. O da isim babası olsun." diyor.

Neyse öbür Cuma günü yine başlıyor vaaza: "Be mübarek cemaat, ben size çocuklarınızı gönderin, Kur'ân, namaz öğreteceğim dedimse, kundaktaki çocukları da camiye getirip bırakın demedim ya. Niçin benim sözlerimi anlamıyorsunuz?" diye bir hafta önce valiz içinde cami kapısına bırakılan çocuk üzerinden yeni bir mevzûa giriyor ve içtimai bir derdimize derinlemesine bir parmak basıyor.

Yedi Gece Tebâreke

Halil amcamın camii daha çok milletvekillerinin bilhassa üst seviyeden emekli olan kimselerin bulunduğu bir yerde imiş. Onlar da pek camiye gelmezlermiş. Yani bir cenazeleri olmadığında camiye uğramazlarmış. Halil amcam ne yapsın, bunlara nasıl vaaz etsin. Düşünmüş taşınmış, bir çare bulmuş. Bir cenaze geldiği zaman, cenaze sahiplerine diyormuş ki: "Yedi akşam evinize geleceğim ve Allah rızası için Tebâreke okuyup merhumun ruhuna bağışlayacağım. Bu duama ne kadar çok kişi iştirak eder ve elini açıp dua ederse o kadar iyi olur. Onun eşini dostunu çağırın."

Onlar, bu hususta denileni yaparlarmış. Ama akşam eve gelince de insanları kendi hâline bırakmak istemeyen Halil amcam önce programı hatırlatarak: "Önce tevbe istiğfar edeceğiz. Sonra Tebâreke okuyacağım. Arkasından sevabını merhumun ruhuna bağışlayacağız. Sonra da dinî sohbet yapacağız. İstediğiniz soruyu sorabilirsiniz." dermiş.

Tevbe istiğfar ederken, oradakilerin az çok işledikleri hata ve kusurları ikrar makamında sayıp döktükten sonra Cenab-ı Hakk'tan af ve mağfiret diler, sonra Tebâreke okuyup dua edermiş. Daha sonra da şöyle soru soruluyor diye soru sormanın yolunu açarmış.

Pek çok soru sorulur, güzel güzel cevapları verilirmiş. Öbür günü iple çeken bu insanlar yedi günde pek çok şey öğrenir; hatta bazıları namaza başlarmış.

Allah Halil Bey amcamdan razı olsun. Bunlar diğer din adamlarımıza bir örnek ve ilham kaynağı olsun diye anlattım.

Arkadan Kötü Konuşma

Molla Şemseddin Fenârî Hazretleri, Yıldırım Bayezid'in büyük saygı ve yakınlık duyduğu ilim ve irfan sahibi bir şahsiyetti. Yıldırım Bayezid'ın sık sık onu ziyaret etmesi ve pek çok meselede ona danışması, vezirlerden bir paşanın hasedini celbetmişti. Bu çekememezlik sebebiyle aralarına girmek istemişse de, sert tabiatlı ve anî karar veren Yıldırım'dan çekindiği için dolaylı yollara başvurmuş ve netice alamamıştı. Fakat bir arıza sebebiyle Molla Fenârî'nin gözleri kapanınca: "Fenârî gözlerini kaybetti, inşallah yakında ölür de cenaze namazını ben kıldırırım." demekten kendini alamamıştı. O paşanın bu yakışıksız sözlerine çok üzülen Molla Fenârî: "Ya Rabb'i, beni musibetten kurtar, onu da Sana havale ederim." diye dua etmişti.

İşte bir gece gözlerini kaybetme ve kütüphane dolusu kitaplarını okumak nimetinden mahrum olma üzüntüsü içinde uyuyakalmıştı. Rüyâsında Peygamber Efendimiz (s.a.s.) ona "Tâ Hâ Suresi'ni tefsir et." dediler. O: "Ya Resulallah (s.a.s.) gözlerim de görmüyor!" demişti. Bunun üzerine Peygamber Efendimiz (s.a.s.) üstlüğünden bir parça kesip ağzında ıslatarak Molla Fenârî'nin gözleri üzerine koymuştu. Bu iltifatın heyecanı ile uyanan Fenârî, gözlerinin şifaya kavuştuğuna şahit olarak Allah'a hamdetmişti. O, kendisine haset eden paşa da

kör olmuş ve bir müddet sonra vefat etmişti. Onun cenaze namazını kıldırmak kendisine nasip olunca Molla Fenârî bu sefer: "Ya Rabb'i onu bağışla!" diye dua etmişti.

İşte fâni dünyanın hâlleri. Mühim olan bizim iyi ve güzel insanlardan olmaya çalışmamız.

Sana mı Düşmüş?

Hintlilerin meşhur bir hikâyesi vardır: "Asilzade ve şerefli bir hanedana mensup sayılan bir şahıs, nehirde yıkanırken boğulma tehlikesiyle karşı karşıya geliyor. Halk tabakasından fakir bir adam, onun durumunu görünce hemen koşup onu boğulmaktan kurtarıyor. Kendine gelen asilzade kurtarıcısının ismini ve içtimaî mevkiini soruyor, alt tabakadan birisi olduğunu öğrenince küplere biniyor. Adamın bu insanî hareketini bir suç, bir cürüm olarak kabul ediyor. "Sen, kirli ellerinle, benim temiz vücudumu nasıl kirletirsin?" diyerek adamcağızı azarlıyor, hatta işkence ediyor. Aradan vakit geçiyor, asilzade, aynı nehirde bir daha yıkanmak isterken yine kayıp, sulara kapılıyor. Ne kadar çırpınmışsa da bir türlü kurtulamıyor. Durumu yine yakından seyreden fakir adam ise kurtarmak için hazır vaziyette bekliyor, ama önceki hakaret ve işkenceleri bildiği için bir daha öyle kurtarmak gibi bir cürüm(!) işlemeye cesaret ve cür'et edemiyor.

Maalesef, bazı ülkelerde kast sistemi kalktığı hâlde bazı yerlerde hâlâ devam ediyor. İyi niyetli bazıları, ülkelerini boğmaya yüz tutan problemlere el attıkları; hatta girdapta boğulanları kurtardıkları hâlde, hemen bazı asilzadeler: "Siz nereden çıktınız? Siz kim oluyorsunuz? Çekilin şöyle... Öyle bir şey yapılacaksa biz yaparız. Size mi düşmüş?" demeye başlıyorlar. Maalesef durum böyle olunca, iyi niyetliler harekete geçemi-

yor, ürkek davranıyorlar. Hâlbuki: "Tamam anladık da; biz bu ülkede parya mıyız? Bizim de iyi ve güzel işler yapmaya, insanlara faydalı olmak için gayret sergilemeye hakkımız var!" diyerek her şeye rağmen kanun dairesinde doğru ve güzel şeyler yapmaya devam etmelidirler.

Aslında Aramızda Perde Yok

Mustafa Çimen amcam anlattı: 1981 veya 1982 senesi idi, bir ağabeyimizin organizesinde bir otobüs kiralayarak Tarsus'taki Ashab-ı Kehf'i ziyarete gittik.

Ziyaret sonrası dönüş yolunda: "Bunlar, mağarada sırra erdiler. Ama bunları bugüne kadar ne gören var ne de hisseden var." diye içimden bir düşünce geçirdim.

Aynı günün gecesinde evimizin kapısı çalındı ve uyandım. "Kim o?" diye seslendiğimde: "Biz Ashab-ı Kehf gençleri!" cevabını aldım. Bir anda: "Allah!" diye bir nida ile bağırmaya başladım. Annem, babam ve evimizde bulunan bir misafir, benim aklımı oynattığımı zannederek kapıyı açmamı engellediler.

Bediüzzaman Hazretleri: "Ehl-i Hakikatin sohbetine zaman ve mekân mâni olmaz; manevi radyo hükmünde biri şarkta (doğu), biri garpta (batı), biri dünyada, biri berzahta (kabir) olsa da Kur'ân'ın ve imanın rabıtası onları birbiriyle konuşturur." diyor. (Kastamonu Lahikası). M. Fethullah Gülen Hocaefendi de "Görüşemiyoruz." diyenlere: "Mümkün değil. Ciddî olarak istesek görüşürüz. Çünkü ben çok isteyince Hacı Kemal'i ve özleyince annemi hemen rüyâmda görüyorum. İyi düşünmek lâzım." demiş.

İmdada Gönderilen Melekler Ordusu

Sultan Orhan Gazi'nin oğlu Süleyman Şah, çok dindar bir şehzade idi. Babasının Trakya topraklarını fethetme niyetini öğrenince bu vazifenin kendisine verilmesini istedi. Babası kabul etti. Küçük bir ordu ile Trakya topraklarına giren asil ve kahraman şehzade, Gelibolu'yu fethettikten sonra çevreyi yavaş yavaş istila etmeye başladı. Bundan endişeye kapılan Bulgar, Eflak ve diğer milletlerden temsilciler İstanbul'a (Kostantin'e) gidip durumu Bizans Tekfuru'na arz ettiler. Gerekli hazırlıklar için tekfur bir çalışma başlattı. Bunu, casusları sayesinde vaktinde haber alıp öğrenen Şehzade Süleyman, cemaatle kılınan namazlardan sonra heyecanlı konuşmaları ile askerlerini motive etti. Hitabetlerinden birinde şöyle bir vasiyeti olmuştu: "Eğer şu yakın günlerde vefat edecek olursam, beni Bolayır'da toprağa verin. Bu arada üzerimize düşman gelecek olursa sakın gevşemeyin. Allah'a tevekkül ederek karşı durun. Eğer firar edip kaçarsanız, Allah'ın gazabına çarptırılırsınız. Sakın benim naşımı düşman elinde bırakmayın. Allah'a dayanın, O'ndan yardım dileyerek savaşın, zafer sizin olacaktır."

Gereken tedbirleri aldıktan sonra ava meraklı olan Şehzade elindeki şahini bir avın peşine salmıştı kendisi de atıyla takip ediyordu. Takdir-i ilâhî, atın ayağı birden bir köstebek deliğine takılarak sürçtü. Kendisi de düşerek atın altında kaldı, askerler gelinceye kadar da ruhunu Rahman'a teslim eyledi.

Gaziler gözyaşı dökerek, onun vasiyetini yerine getirdiler.

Düşman 60 pare gemiyle hareket etmiş, otuzu Tuzla önüne yaklaşmıştı. Seydikavağı'na silahlı 5 bin asker çıkarmışlardı. Geri kalan otuz gemideki 15 bin askerle de Gelibolu boğazını kapatmışlardı.

İki ordu arasında çok büyük bir güç farkı vardı. Osmanlı ordusu merhum Şehzadenin sözlerine harfiyyen uymuş, Cenab-ı Hakk'a dua ederek yardım niyaz etmişti. Bu ihlâslı ve sadakatlı İslâm yiğitlerinin duası kabul edilmiş, aynen Bedir Savaşı'nda olduğu gibi imdatlarına Melekler Ordusu gönderilmişti.

Düşman askerleri o güne kadar hiç görmedikleri böylesine heybetli, dehşet ve korku veren Allah Askerleri'ni karşılarında bulunca bir anda paniğe kapılıp kaçmaya başlamışlar. Osmanlı askerleri bozguna uğrayan Bizans ordusunun peşine düşüp bunların çoğunu esir etmiş.

Esirler hep o heybetli kahramanları görmek istemişler. Osmanlı askerlerine onlardan birinin şekil ve şemâilini anlattıklarında askerler bu tasvirin tamamen Şehzade Süleyman'a uyduğuna şahit olmuşlar. Nitekim Uhud Savaşında, Mus'ab bin Umeyr, Efendimiz'in (s.a.s.) önünde şehid olduktan sonra aynen Mus'ab'a benzeyen bir melek savaşın sonuna kadar kılıç sallamış, hatta: "Sen Mus'ab mısın?" diye soranlara: "Hayır ben Mus'ab değilim!" demişti. Olamazdı, çünkü Mus'ab çoktan şehid olmuş, hatta: "Resulullah'ı koruyamadım, Allah'a nasıl hesap veririm." diye elleriyle yüzünü kapamaya çalışırken aziz ruhu mübarek cesedinden ayrılmıştı.

Şehzade Süleyman'ın ve askerlerinin mücadelesiyle, Bedir ve Uhud arasındaki bazı benzerlikler ilk dönem Osmanlı safvetinin tarihe geçmiş müthiş bir belgesidir.

Ulu Çınar

Bir gün babamın eski dosyalarını karıştırırken "Ulu Çınarın Harf Kökleri" isimli bir kitap çalışmasına rastladım. Asli yazımızı ve o yazıda kullanılan harfleri anlatıyordu. Kendi kendime dedim ki, köklerini öğrenmeye çalıştığım "Ulu Çınar"ın acaba kendisi nedir ki? Sonra okuduğum kitap bana tarihi ve enteresan bir rüya ile bu meselenin hakikatını da öğretti: Osmanlı Devleti'nin kurucusu Osman Gazi, ahlâklı, faziletli, iyi niyetli, dindar bir insandı. Din büyüklerine karşı büyük bir saygısı vardı. Devrinin büyük âlimlerinden Şeyh Edebâlî Hazretleri'nin irfan meclislerine gider, her fırsatta bu yüce şahsiyetin ilim, ahlak ve irşadından faydalanmaya çalışırdı. Her gece, namazını kıldıktan sonra mutlaka Allah Kelâmı olan Kur'ân-ı Kerîm'i yüzüne sürer, öyle yatağına girerdi. Yine bir gece Şeyh Edebâlî'nin sohbetinden sonra gelmiş, ibadet ve duasını yapmış, Kelâmullah'a yüz sürmüş ve yatağına girmişti. Uyuyunca, rüyâsında Şeyh Edebâlî Hazretleri'ni gördü. Şeyhin koynundan bir ay doğdu ve yükselerek gelip kendi koynuna girdi. Sonra kendi göbeğinden bir ağaç filizlenip yükseldi ve kısa zamanda dal budak salıp bütün dünyayı kuşatan bir ulu çınar haline geldi. Her taraf bağ-bahçe ve yeşillik içinde yüzüyor, temiz bir bahar havası ortalığı dolduruyor, her şey insanın yüzüne tebessüm ediyordu. Ne yana baksa

Cennet sanki orada kurulmuş, nereye adım atsa orası onun mülkü olmuş oluyordu.

Uyandığında her şey hatırındaydı. Sanki gördükleri bir rüyâ değil, bir gerçekti. Onun için gördüğü rüyânın tesirinde kaldı. Artık sabaha kadar uyuyamadı. Kalkıp abdest aldı, şükür secdeleri yaptı. İbadet edip gözyaşları ile dualar etti. Ezan okununca da doğruca sabah namazına gitti. Oradan da Şeyh Edebâlî Hazretleri'nin huzuruna çıktı ve rüyâsını arz etti. Şeyh Edebâlî biraz tefekküre daldıktan sonra başını kaldırdı ve: "Osman Gazi, sana müjde! Dünyanın birçok ülkelerini birleştirip bir devlet haline getirme bahtiyarlığını Cenab-ı Hak size ve soyunuza lütfeyledi. Ay'ın benim koynumdan çıkıp senin koynuna girmesi, kızım ile evleneceğine işaretir. Sizden dünyaya gelenler bu büyük devleti sür'atle genişletecek ve ülkelere hâkim olacaklardır. Yani yedi iklime el atacaksın." dedi.

Orada hazır olanların huzurunda kızını Osman Gazi'ye nikâhladı.

Fetih Sûresi'nin sonu ile bu Ulu Çınar arasında bir benzerlik hissettim. İsterseniz bir göz gezdirelim: "Muhammed, Allah'ın Resulü'dür. Onun beraberindeki müminler de kâfirlere karşı şiddetli olup kendi aralarında şefkatlidirler. Sen onları rükû ederken, secde ederken, Allah'tan rıza ve lütuf ararken görürsün. Onların alâmeti yüzlerindeki secde izi, secde aydınlığıdır. Bunlar, Tevrat'taki sıfatları olup İncil'deki meselleri ise şöyledir: Öyle bir ekin ki, filizini çıkarmış, sonra da onu kuvvetlendirmiş, derken kalınlaşmış da gövdesi üzerinde doğrulmuş. Öyle ki, ekincilerin hoşuna gider, kâfirleri de öfkelendirir. İşte böylece Allah, onlar gibi iman edip makbul ve güzel işler yapanlara bir mağfiret ve büyük bir mükâfat hazırlamıştır." (Fetih/29)

"Sahabeler gerçi azlığından ve zaafından, Hudeybiye Sulhü'nü kabul etmişler; elbette, her hâlde az bir zamandan

sonra sür'atle öyle bir inkişaf, ihtişam ve kuvvet kazanacaklar ki, yeryüzü tarlasına da Kudret eliyle ekilen insanların o zamanda gafletleri ciheti ile kısa, kuvvetsiz, nâkıs, bereketsiz sünbüllerine nisbeten gayet yüksek ve kuvvetli ve meyvedar ve bereketli bir surette çoğalacaklar ve kuvvet bulacaklar ve haşmetli hükümetleri gıptadan, hasetten ve kıskançlıktan gelen bir gayz içinde bırakacaklar. Evet, istikbal bu gaybî ihbarı çok parlak bir surette göstermiştir." (7. Lem'a)

Acaba Hangi Günahımdan?

Yıldırım Bayezid'ın sevdiği ve saydığı zatlardan birisi de zâhirî ve bâtınî ilimlerde deryalar gibi bilgiye sahip olan Şeyh Hamîd Aksarayî Hazretleri'dir. Şeyh Hamîdi Hazretleri kendi elinin emeği ile geçimini sağlamak için ekmek pişirip satıyordu. Bursa halkı Şeyh'in ekmeğinde bereket ve şifa vardır diye kuyruğa girerlerdi. Büyük bir şöhrete sahip oldu. Yıldırım Bayezid Han onun Ulu Cami'de vaaz etmesini rica etti. Nezaketle kabul edip irşad hizmetlerini Ulu Cami'de sürdürmeye başladı. Kısa zamanda cami öylesine doldu ki, uzaktan gelenler yer bulamaz oldular. Yıldırım Bayezıd Han, haftada bir iki gün Şeyh Efendi'nin vaazını dinlemeye gider ve gözyaşları arasında camiden ayrılırdı. Yıldırım Bayezid, kendisine geniş imkânlar sunmak istediyse de Şeyh Efendi asla kabul etmedi. Çünkü o, dünya saltanatı, servet ve ihtişamı değil, ahiret saadeti ve saltanatını istiyordu. Peygamber Efendimiz'in (s.a.s.) sünnetine uyarak da kendi elinin emeği ile geçiniyordu ve insanlara faydalı olmaya çalışıyordu. Halkın fazla ilgisinden rahatsız olmuş, isminin her yerde anılması sebebiyle riya ve süm'adan endişe ederek Bursa'dan ayrılmaya, daha küçük ve ilgisiz bir yere yerleşmeye karar vermişti. Bütün ısrarlara rağmen kararını değiştirmemiş, Aksaray kasabasına gidip inzivaya çekilmiştir.

Rivayete göre, Şeyh Hamid Hazretleri, Hz. Hızır Aleyhisselâm ile buluşmuş, onunla geniş sohbetlerde bulunmuş, ruhaniyetinden istifade ederek nice sır ve hikmete vâkıf olmuştur.

Dostlarından bir sofi veya derviş büyük tarlasını ikiye bölmüş yarısını Şeyh Hamid Hazretleri adına, diğer yarısını da kendi adına ekmiş. Lakin kendisi için ektiği kısım göz ve gönül dolduracak ölçüde gelişmiş ve her başakta yüz dane meydana gelmişken, Şeyh Hazretleri adına ektiği tarla verimsiz kalmış ve hiçbir şey bitirmemişti. Harman zamanı Şeyh Efendi oradan geçerken dervişe iltifatta bulunmuştu. Derviş meseleyi anlatarak bir parçasını Şeyh Hazretleri adına ektiğini söylemişti. Bunun üzerine Şeyh Hazretleri: "Hangi parça benim için ekildi?" diye sorunca derviş mahcup olmamak için kendisine ayırdığı parçayı göstererek: "İşte bu parça Efendi Hazretleri!" demişti. Şeyh Hazretleri: "Bu tohum bu kadar yeşermiş ve dane bitirmiş. Bizim için dünya tarlasında böylesine verimli netice almak saadet alâmeti değildir." diyerek tarladaki mahsulün tamamını dervişe bırakmıştır.

Bu ne ince ve derin düşüncedir!

Kur'ân-ı Kerîm'e Saygı

Peygamberimiz'in (s.a.s.) bir rüyâsını anlatmak istiyorum. Peygamber Efendimiz (s.a.s.) bir gece rüyâsında peşine önce bir siyah koyunun, sonra da bir beyaz koyunun takıldığını görür. Sabahleyin, mescidinde namaz kıldırdıktan sonra sırf iltifat olsun diye bu rüyânın tabirini Hz. Ebu Bekir'e (r.a.) bırakır.

Bundan çok memnun olan Hz. Ebu Bekir Efendimiz: "Ya Resulallah, madem öyle arzu buyurdunuz, bu rüyânızı tabir edeyim. Peşinize takılan ilk koyun Arap; sonraki ise beyaz bir ırkı temsil ediyor. Yani size, önce Araplar iman edip uyacaklar, sonra da beyaz bir ırk İslâmiyet'e girip sizin yolunuzu takip edecek." diyor. Bu rüyâdan ikinci koyunun Türklere işaret olduğu, bin seneyi aşkın zamandır atalarımızın İslâmiyet'e yaptıkları hizmetlerle ispat edilmiştir. İslâmî hissiyat sanki genlerimize işlemiş gibidir. Kur'ân-ı Kerîm'e ve Hz. Muhammed Aleyhisselâm'a sevgi ve bağlılığımız, diğer Müslüman milletlerinden çok farklıdır.

Hekimoğlu İsmail Bey anlatmıştı: "1988 veya 1989'da Almanya'da dazlaklarla bir röportaj yapmıştım. Onlara: 'Niçin Türklere ve Müslümanlara düşmansınız?' diye sordum. "Biz Müslüman düşmanı değiliz, ama sabahleyin bakıyoruz çimenlerin üzerinde birisi namaz kılıyor. Dikkat ediyoruz, bir Türk çıkıyor. Polonya'dan veya başka yerden Almanya'ya gelenler

belli zaman sonra artık: "Ben Alman'ım!" demeye başlıyorlar. Ama Türkler asla erimiyor." dediler. Onlara dedim ki: "İşte Türkler de barlar-pavyonlar açmışlar, onlar da tam size benzemişler. Daha ne istiyorsunuz?" Onlar: "Görünüşte öyle. Ama onların içinden bir sarhoşa karşı bakalım Kur'ân veya Muhammed aleyhine bir söz söyle. Mümkün mü? Hemen kalkar senin kafanı kırar. Asla erimez bunlar!" dediler.

Tabi bu hissiyat, çok derinlere dayanmaktadır. Sultan Alaaddin, istilacılara karşı yaptığı bir savaşta tam yenilmek üzere iken askerleriyle yardımına koşan Ertuğrul Gazi'nin düşmanı dağıtıp perişan etmesine bir karşılık olarak Ankara ve dolaylarını kendisine bırakmıştı. İşte Osmanlı Devleti'nin kurucusu olan Osman Gazi'nin babası Ertuğrul Gazi bir gece bir din âliminin evine misafir oluyor. Sohbetten sonra yatacağı odaya buyur edilen Ertuğrul Gazi'nin yanında, ev sahibi âlim zat dolaptan bir kitap çıkarıp yüksekçe bir yere asıyor. Ertuğrul Gazi, bu kitabın ne olduğunu sorunca, Kur'ân-ı Kerîm'dir deniliyor. Herkes odasına çekildikten sonra Ertuğrul Gazi'nin gözüne uyku girmiyor. Çünkü başucunda asılı olarak Kur'ân duruyor. Derin düşüncelere dalan Ertuğrul Gazi'nin Kur'ân'a sevgi ve bağlılığı kat kat artıyor. Sonra kendi kendine diyor ki: "Bu gece de Allah Kelâmı'na saygı gösterip uyumasam ne olur?" Kalkıp güzelce bir abdest alıyor. Sonra da Kur'ân-ı Kerîm'in huzurunda edeple oturup mana âlemlerinin enginliklerine dalıyor. Derken sabah ezanı okunuyor ve o da giyinip semtin camiine gidiyor. Sabah namazından sonra biraz uyumak istiyor, derken oturduğu yerde uyuklayıp kalıyor. Kendisine şöyle sesleniliyor: "Ertuğrul! Sen bu gece Allah kelâmı Kur'ân'a saygı gösterdin. Senin evlât ve torunların da devlet ve saltanatla yüceltilip izzet ve ikrama lâyık görüldü!"

Ne güzel bir müjde değil mi?

Tanışmakta Acele Ediniz

Amerika'da Philadelphia'ya gelip yerleşen Bawa Muhyiddin isminde Sri Lanka'dan gelmiş Tamilce konuşan, İngilizce bilmeyen bir şahsiyet, senelerce Amerikalılara dinî ve ahlâkî sohbetler yapmış. Belki yirmi sene sonra: "Anlattıklarımı nasıl buluyorsunuz?" diye sohbetlerine devam edenlere sormuş. Onlar da: "Çok iyi, çok güzel!" demişler. O da: "İşte bu anlattıklarımın hepsi de Müslümanlıktan... Öyleyse Müslüman olun!" demiş. Böylece pek çok insan Müslüman olmuş.

Kulağıma geldiğine göre başka bir zat ise çevresindekilere: "Ben size diyorum ki, insanlarla tanışmakta acele edin. Fakat meselelerinizi anlatmakta acele edin demiyorum. Meselelere önce samimi boyuttan yaklaşın. İnsanî münasebet boyutu sizleri, zaten İnsaniyet-i Kübra olan İslâmiyet'e götürecektir." demiş.

Bawa Muhyiddin, mensuplarına eğitim yuvaları açmalarını ısrarla söylemiş. Paraları olmadığı için teşebbüs edememişler. Fakat: "Mademki, Bawa söyledi, bir bildiği vardır. Biz uygun bir yer bakalım" demişler. Bir yer bulmuşlar. Fakat yakınında Musevîlerin okulu varmış. Onun için onlar: "Burada olmaz." demişler. Tam bu sırada bir kadın çıkmış: "Bu bina benim. Ben de Yahudi'yim. Ama Bawa'ya saygım var. O Müslüman ise ben de Müslüman'ım. Bu yeri veriyorum. Kim-

se engel olamaz!" demiş. Böylece okul açılmış. Meğer, o kadın arasıra uyuşturucu kullanıp sokağa otururmuş. Herkes ona ters davranırken, hatta hakaret ederken, Bawa Muhyiddin, ona selâm verir, hal hatır sorar, gönül alıcı sözler söyler ve ilgilenirmiş. Onun için bu Müslüman'a karşı sevgi ve saygı beslemiş. Günü gelince bu muhabbet meyvesini vermiş.

Bawa Muhyiddin, çocuklar ile de çok ilgilenir, onlara kurabiye nev'inden yiyecekler verirmiş. Sakız ve ciklet çiğnemelerini pek istemezmiş. Çocuklar da onu çok severmiş. Hatta iki-üç yaşlarındaki Wendy isimli kız ona gitmek için çok ısrar etmiş. Doktor olan ailesi de Bawa ile tanışmak mecburiyetinde kalmışlar ve sonra da bütün aile Bawa'nın halkasına katılmışlar.

İlim Meclisleri Kabirde de Devam Edecek

Bediüzzaman Hazretleri: "Eski talebeliğim zamanında mevsuk zatlardan, onlar da mühim imamlardan naklederek (şunları söylediklerini) işittim ki: "Ciddî, müştak, hâlis talebe-i ulûm, tahsilde iken vefat ettikleri zaman, berzahta aynı tahsil misâli ve medrese-i mâneviyede bulunuyor gibi, o âleme muvâfık bir vaziyeti ihsan ediliyor." diye, o zaman talebe-i ulûm içinde çok defa medâr-ı bahs oluyordu. Şimdi bu vakitte, talebe-i ulûmun en hâlisleri Risale-i Nur Talebeleri olduğundan, elbette merhum Mehmed Zühdü, Âsım ve Lütfü gibi zâtların vazifeleri devam ediyor. Defter-i âmâllerine hasenat yazmak için, manevi kalemleri, inşaallah işliyorlar." (Kastamonu Lâhikası)

Yaşar Tunagür Hocam şöyle demişti: "Biz Hüsrev Hocaefendi'den ders okurken derse yaşlı bir zat da devam ederdi. Biz ona bu yaşta çok uzaklardan zahmet edip de bu derse katılmasının sebebini sorduk. "İnsan Allah için bu derse katılsa, tam âlim olamadan ölse bile, berzahta Allah ona bir hoca tayin eder ve tahsilini devam ettirir. Mahşerde de âlimler ile haşrolunur. Onun için sizin aranıza gelip talebe-i ulûm sınıfına dahil olmak için gayret ediyorum. İlim meclisleri, dinî sohbet olan yerlerde ve müminler birbirine dua ederken yerden göklere doğru nuranî bir direk oluşur. Binlerce melek onların

etrafında dolanırlar. İşte dünyayı ayakta tutan sağlam direkler bunlardır."

Mehmet Ali Hocam bu sözlere bir izah getirmek için dedi ki: "Dedem hâfız olduğum için beni çok severdi. Yaşlı idi ve gözleri görmüyordu. En son benim çizgili bir elbisemi giymişti. Yanlışlıkla evin yanındaki kuyunun içine o elbise ile düşüp vefat etti. Sonra merhum validemle beraber dedemi rüyâmda gördüm. Anneme: 'Ne yapıyorsunuz?' diye sordum. Annem: 'Deden hâfızlık çalışıyor. Ben de ezberlerini dinliyorum. Dün dersini iyi yapamamıştı. Ama bu gün iyi çalışmış.' dedi."

Üstad, merhum Hafız Ali Ağabey için diyor ki: "Bir ehl-i keşfi'l-kubur, vefat eden sarf ve nahiv ilmi okuyan bir talebe, "Kabrinde Münker, Nekir'e nasıl cevap verecek?" diye murakabe etmiş ve müşahede edip işitmiş ki: Sual meleği, ondan sordu: "Men Rabbüke" yani: "Senin Rabb'in kimdir?" dediği zaman, o nahiv dersiyle meşgul olurken vefat eden talebe, o meleğe cevabında demiş: "Men, mübtedadır. Rabbüke onun haberidir." Nahiv ilmince cevap vermiş; kendini medresede zannetmiş. İşte bu vakıaya muvafık olarak, ben merhum Hafız Ali'yi aynen hayattaki gibi Risale-i Nur'la meşgul olarak en yüksek bir ilimde çalışan bir ilim talebesi vaziyetinde ve tam şehidler mertebesinde ve tarz-ı hayatlarında biliyorum ve o kanaat ile ona ve onun gibi Mehmed Zühdü'ye ve Hâfız Mehmed'e bazı dualarımda derim: "Yâ Rabbi! Bunları kıyamete kadar Risale-i Nur kisvesinde iman hakikatları ve Kur'ân sırları ile tam bir ferah ve sevinçle meşgul eyle. Âmin." (13.Şua)

Piyano Çalan Gibi

İngiliz bayan M.B. Jolly, pek çok dinin kapısını çaldıktan sonra, Müslümanlarla tanışıyordu. Kafasını karıştıran soruları, Müslümanlara sorup cevap alıyordu. En son şöyle demişti: "Sonra, başka bir kusur bulduğumu zannettim. Müslüman arkadaşıma: "Günde beş defa ibadet bugünkü hayat tarzımıza nasıl uyuyor? Bu kadar ibadet fazla gelmez mi?" diye sordum. O gülümseyerek bana şu suali sordu: "Sizin piyano çaldığınızı duyuyorum. Musikiye meraklı mısınız?" Ben: "Hem de çok" diye cevap verdim. "Pekâlâ her gün egzersiz yapar mısınız?" dedi. "Tabi işten eve gelir gelmez, her gün hiç olmazsa iki saat piyano çalarım." diye cevap verdim. Bunun üzerine Müslüman arkadaşım: "Beşi bir arada nihayet yarım veya kırk beş dakika sürecek olan bir ibadet size niçin çok geliyor? Siz piyano egzersizlerini yapmazsanız, nasıl ki piyano çalma kudretiniz azalır, Allahu Teala'yı düşünmek, Ona secde ederek lütûflarına şükretmek azaldıkça, kul da O'na giden yoldan uzaklaşır. Halbuki her gün yapılan ibadet, Allahu Teala'nın doğru yolunda adım adım ilerlemek demektir" diye cevap verdi. Ne kadar haklıydı. Artık Müslümanlığı kabul etmeme bir mâni kalmamıştı. Ben İslâm dinini bütün ruhum, bütün maneviyatım ile kabul ettim."

Namazın her bir tekbiri ile şuurlu ve halis bir Müslüman, Miraç Merdiveni ile Efendimiz'in (s.a.s.) Huzur-u İlahî'ye çıkışı ile adım adım Arş-ı Azam'a doğru yükselmeye başlar. Hareket ve zikirleri gibi gerekli enerjiyi almış olur.

Bunlar Birbirine Engel Değil

Mevlâna Hazretleri, Mesnevî'sinde diyor ki: "Bir bedevî Arap, devesine iki çuval yüklemiş, üzerlerine de kendisi oturmuş giderken biriyle karşılaşır. Şahıs çuvallarda ne olduğunu sorar. Bedevî: "Birinde buğday, diğerinde kum." diye cevap verir. Kumu da çuval boş kalmasın diye doldurduğunu ilave eder. Adam: "Akıllılık edip buğdayın yarısını da öteki çuvala koy, yük hafiflesin." der. Bu fikri çok beğenen iyi kalpli bedevî, yaya adama acır, devesine bindirmek ister. Ahvalini sorar ve: "Sen bu akılla ya vezirsin ya padişah, doğru söyle." der. Bilge kişi: "İkisi de değilim. Halktan bir adamım. Hâlime, elbiseme baksana!" şeklinde cevap verince inanmaz, malını mülkünü, parasını sorar ve ilmini över. Adam ise: "Bu kadar hikmet, fazilet ve hünerden ancak baş ağrısı elde ettim." deyince, Arap şöyle söyler: "Yürü, yanımdan uzaklaş, senin uğursuzluğun başıma yağmasın. Bir çuvalımda buğday, diğerinde kum olması senin hikmetinden daha iyi! Hayırsız! Benim ahmaklığım, çok mübarek ahmaklık. Gönlümde azık var, ruhum da takva sahibi..." der.

Ama insan, hem ihlâs, takva ve sadakat kahramanı olabilir hem de dünyada akıllıca davranabilir. Çünkü Hakîm isminin gereği insan israf ve abesten uzak durarak teknik ve stratejik hareket edebilir. Arzulanan da budur.

Sana Bir Kaz Göndereyim

Murat amcam anlatmıştı. Aynen aktarıyorum: Bir gün padişah, veziri ile tebdil-i kıyafet ederek halkın içine karışmış. Bir deri ustasının dükkânına selâm verip girmişler. Adam selâmlarını alıp: "Ve aleyküm selâm ey Hünkar, ey Sultan!" diye cevap vermiş. Padişah yaşlı adama: "Altısı yetmedi mi?" demiş. Adam: "Bu 32'ye yetmedi. Bir altı daha ilave ettim." demiş. "Geceleri boş mu geçirdin?" deyince: "Hayır, ama kazandığımı eller aldı." demiş. Padişah: "Bir kaz göndersem ne yaparsın?" demiş. O da: "Bağırtmadan yolarım." diye cevap vermiş.

Oradan ayrılmışlar. Ama vezirin aklı karışmış. Sonra merakını gidermek için adamın dükkânına gelmiş ve: "Sen, onun padişah olduğunu nereden bildin?" demiş. Derici: "Ver bir altın söyleyeyim." demiş. Vezirden bir altını alınca: "Ben deri ustasıyım, giydiği kürkten anladım, öyle bir deriyi padişahtan başkası giyemez." demiş. "Bu altısı ne demekti?" diye sormuş. Derici: "Ver bir altın söyleyeyim." Altını alınca: "Senenin altı ayı çalışıp kazanmana yetmiyor mu? demek istedi. Ben de 32 dişime yani, geçimime yetmediği için bütün sene çalışıyorum." dedim. "Peki, geceleri boş mu durdun, ne demekti?" demiş. Derici bir kere daha: "Ver bir altın söyleyeyim." demiş. Vezir bir altın daha vermiş, derici: "Yani çoluk çocuğun olma-

dı mı, niye böyle yalnızsın, demek istedi. Ben de oldu, ama hep kız olduğu için başkaları aldı dedim." diye cevap vermiş. Vezir: "Peki, padişah bir kaz göndereyim, dedi o ne demekti?" diye sorunca: "Onun kim olduğunu da sen düşün vezirim." demiş derici.

Ağlayan Göz Açılır

Mustafa Fidan amcam, bir tecrübesini şöyle anlatıyordu:

"Âyet-i Kerime'de de Cenab-ı Hak şöyle buyuruyor: "Duanız olmazsa ne ehemmiyetiniz var." 'Ağlayan göz açılır, /Kalbe nurlar saçılır' (Kırık Mızrap); Bu girişten sonra asıl anlatmak istediği ve böylece ders vermek istediği meseleye geçer: "İbrahim kardeşin duası iki-üç saat sürer. Halk içinde bir saat dua etmişse, riya olmasın diye evinde en az iki saat dua eder. Allah beni onunla senelerce dolaştırdı ve duanın önemini öğretti. Ayakkabımın bağını kaybetsem, Rabb'imden isterim. diyerek bize duanın ehemmiyetini anlatan sahabenin bu sözünün mânâsını ben, İbrahim kardeşten öğrendim. Kendisi emekli bir astsubay, şöyle bir hatırasını anlatmıştı: Bir uçak havalandıktan sonra roketlemeye geçemiyor ve hemen yere iniyordu. Amerika'dan ustalar çağrılıyordu. Onlar da küçük bir parça için bizden Reno araba parası kadar ücret alıyorlardı. Bir gün komutan beni çağırdı: "Evlâdım sana güveniyorum. Sen bu arızayı hâlledersin. Amerikalılar hâlâ tespit edemediler. Haydi, göreyim seni" dedi. İki gün uğraştım, bulamadım. Sonra secdeye kapanıp dua etmeye başladım. 'Beni mahcup etme, beni utandırma.' deyip yakarıyordum. Ne kadar sürdü bilemiyorum. Roketleme sırasında açılması gereken benzin kapakçığının arasında takılıp kalan cismi dua esnasında keş-

fettim. Geldim baktım. Bir yerden kırılmış, gelip oraya kısılıp kalmış. Hemen onu çıkartıp arızayı giderdim.

"Bir Kurban Bayramı'nda kurbanların bağırsaklarını havuz gibi bir yere biriktirmiştik. Birimizin suya girip bunları temizlemesi gerekiyordu. Bizim Hamid Bey bunları temizlemek gerektiğini söyledikten sonra hemen atladı suyun içine. Sonra başkaları atladı. Sonra dua ederken: "Ey kan-irin deryalarını gözümde pamuk tarlalarına çeviren Allah'ım!" diye dua ediyordu. Bence kalbi açıktı. Bir gece Hakan'a telefon edip: "Üstün açık, ört." demişti. O da telefon sesiyle uyanınca üstünün açık olduğunu fark etmişti. Bazen geç vakit hizmetten evlere dönerdik. "Yâ Rabbi, bir saat uykumu bana yeterli kıl!" diye dua eder, yine teheccüde kalkar, sabah namazını zamanında kılar, hiçbir yorgunluk ve uyku hissetmeden işine giderdi."

Soruya Bak, ama Sorana Dikkat Et

Mevlâna Hazretleri bir gün Pamukçular Medresesi'nden çıktı ve katırın sırtında pazara doğru yöneldi. Talebeleri kendisini yaya olarak takip ediyorlardı. Aniden Şems-i Tebrizî Hazretleri karşısına çıktı, katırın dizginlerinden tuttu ve Mevlâna'ya sordu: "Hz. Muhammed Aleyhisselâm mı yoksa, Bayezid-i Bestami mi daha büyüktür?" Mevlâna: "Hz. Muhammed Aleyhisselâm son peygamberdir. Hâl böyle iken, bu soru tuhaf değil mi?" diye karşılık verince Şems: "Madem öyle, neden Hz. Peygamber Aleyhisselâm: 'Ya Rabbi sen yücelerden yücesin! Biz seni hakkıyla bilip takdir edemedik!' derken Bayezid: 'Bana hamd olsun! Benim şânım ne yücedir!' dedi?" Bunun üzerine Mevlâna allak bullak oldu, hatta bayıldı. Ayıldıktan sonra Mevlâna, Şems'in elinden tutup onu medresesine götürdü. Bir odaya kapanıp, orada kırk gün, ülfet, ünsiyet ve sohbette bulundular.

Bu soruya elbette cevap verilmiştir. Hz. Muhammed Mustafa'nın (s.a.s.) tevhid okyanusuna büyük kabını daldırıp istifade etmesi ve gerçeği dile getirmesi yanında, daracık kabı ile o deryaya dalmak isteyen Bayezid'ın o denizden bir katreye tahammül edemeyen dar havsalasının söylettiği bu nevi naz ve şatahat nevindeki sözleri gayet normal karşılanmalıdır.

Şems ve Mevlâna karşılaşmasını bu tarzda anlatan Eflâkî'dir.

Ama Sultan Veled ile aynı asırda yaşayan Muhyiddin Abdülkadir aynı meseleyi şöyle anlatır: "Mevlâna evinde talebeleriyle otururken, Şems içeri girip selâm verdikten sonra kitaplarına işaret eder ve: "Nedir bu?" diye sorar. Mevlâna: "Sen bilmezsin?" der. Ama bu sözü söylemesiyle beraber kitaplarının üzerine bir ateş düşer ve yanmaya başlar. Mevlâna: "Nedir bu?" diye sorar, bu sefer Şems: "Sen bilmezsin!" der. Mevlâna, evi terk edip giden Şems'in peşine düşer…

Câmî'ye göre ise karşılaşma şöyle olur: "Şems, Konya'ya geldiğinde Mevlâna'yı bir havuzun kıyısında otururken bulur. Mevlâna'nın yanında birkaç tane de kitap vardır. Şems: "Bunlar ne?" diye sorar. Mevlâna: "Bunlar bazı sözler. Ama sana ne bunlardan?" der. Şems kitapların hepsini suya atar. Mevlâna: "Sen ne yaptın? Bu el yazmalarının bazısında babamın çok mühim yazıları vardı. Onları başka yerde artık bulamam!" diye bağırınca, Şems, elini suya sokup hepsini de çıkarır. Hiçbir tanesine su dokunmamıştır. Bu sefer Mevlâna: "Bu sır da ne?" diye sorunca Şems: "Buna zevk ve hâl denir. Sana ne bunlardan?" diye karşılık verir.

Mao'nun Askerleri

Hürriyet gazetesinde, "Müftülerden Işıkara'ya Çıldırtan Sorular" başlıklı bir haber çıktı. Diyanet İşleri Başkanı Mehmet Nuri Yılmaz, Kurban Bayramı'nda okunacak deprem mevzuundaki hutbeyi okumuş. Ondan sonra da Diyanet personeli Prof. Dr. Ahmet Mete Işıkara'ya şunları sormuşlar:

-Çin'in komünist lideri Mao'nun seneler önce bütün Çinlileri zıplatarak ABD'de bir deprem yapmak istediği doğru mudur? Bunun fizik kanunları içinde yeri nedir?

-Bazı yabancı güçlerin Marmara depremi öncesinde geliştirdikleri bir silahı denedikleri doğru mu?

Bu çeşit sorulara sinirlenen Işıkara: "Siz, bizi hiç dinlemiyor musunuz?" demiş. Bunun üzerine soruyu soran diyanet görevlisi: "Soruyu bilerek sordum ve müspet ilme inanırım." demiş. Bu haber üzerine Hekimoğlu İsmail Bey'in anlattığı, Mao ile Cemal Abdünnasır'ın arasında geçtiği söylenen bir konuşma aklıma geldi:

İsrail-Arap savaşında, Cemal Abdünnasır, Mao'yu arayıp İsrail'den şikâyet etmiş. Mao, İsrail'in nüfusunun ne kadar olduğunu sormuş, Abdünnasır: "İki milyon" deyince Mao, bir milyarlık Çin nüfusuna göre çok az bulduğu için olsa gerek: "Bunlar hangi otelde kalıyorlar?" diye sormuş. Belki de Ab-

dünnasır ile dalgasını geçmiş. Cevabın ne olduğunu bilmiyoruz, ama her hâlde Abdünnasır acı bir tebessümle geçiştirmiştir. Abdünnasır, tekrar pamuklarını satamadıklarından ve ekonomik sıkıntılardan bahsetmiş. Mao: "Sen hiç merak etme, bizim askeriyeye emir veririm, ceketlerini on santim uzatmalarını söylerim, sizin pamukların hepsini tüketirler." demiş. Bunların hepsinde nüfus çokluğu ile iftihar olsa gerek. Şimdi, bütün dünyada Çin malları en ucuz. Her yerde rahatlıkla pazarlanabiliyor. Nüfus çok, emek ucuz.

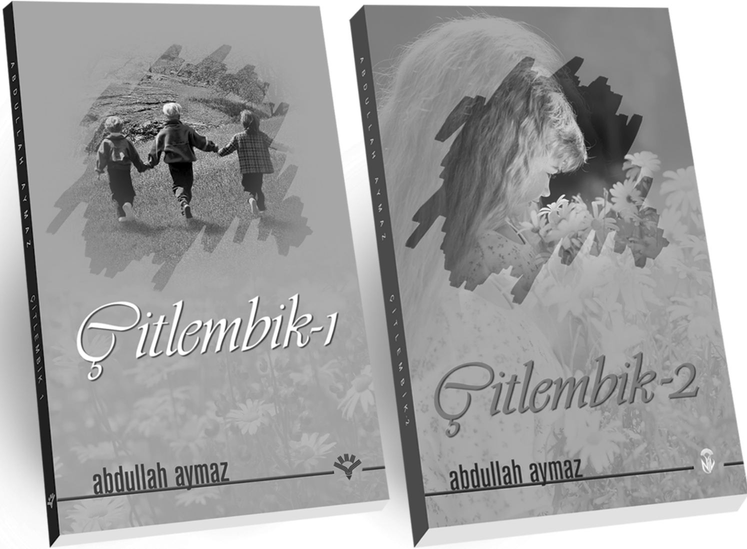
Korkaklık da Cesurluk da İzafî imiş

Hekimoğlu İsmail amcanın sözlerinden kendime hep ibretli dersler çıkarmışımdır. İşte onun anlattıklarından birisi daha:

"Tavşanlar bir gün toplanmışlar ve dertli dertli: "Ne olacak bizim hâlimiz? Korku içinde yaşıyoruz. Böyle korka korka yaşamak dayanılmaz bir şey... Bıktık artık. Her gün korkuyla yaşamaktansa gidip kendimizi göle atalım!" demişler ve toplu hâlde intihar etmek için göle doğru yürümeye başlamışlar. Tam, son defa dünyaya bakıp kendilerini göle atacakken, birilerinin şapır şupur kendilerini suya attıklarını görmüşler. Meğer kurbağalar bunların korkusundan kendilerini göle fırlatıyorlarmış. Bunun üzerine tavşanlar bir durum muhakemesi yapıp demişler ki: "Bizden daha korkaklar varmış, artık intihar etmek doğru olmaz!" Bu teselliden sonra da tekrar kendi işlerine dönmüşler.

Ben de işin doğrusu bu işin izafiyet teorisi gibi bir şey olduğunu anladım. Meselâ ben kendimi mahallenin kabadayısı gibi görürüm, ama eve gelince bizim her şey biter. Kim kime karşı daha cesur, daha korkak diye bir tasnif yapılırsa mesele daha açık ve seçik olarak görünür. Bazılarının cesareti zaman ve mekân içinde bile izafîdir.

Çitlembik
Serisi

Çitlembiklerde; hayata renk katan nükteler ve zor durumların can simidi, hazır cevaplarla birlikte insanları uzun süre etkisinde bırakan ibretlik hâdisler bulacaksınız.

Çitlembik, isminden de anlaşılacağı gibi, çocuklara yönelik bir eser, ancak bu durum eserden, anne babaların ve öğretmenlerin de faydalanmalarına engel değil. Bu eseri okurken hem gülecek hem de tefekkür edeceksiniz…

Varlıkların Dilinden
SEVGİLİ PEYGAMBERİMİZ

Varlıklar dile geldi O'nu anlattı (Sallallahu Aleyhi ve Sellem). Asr-ı saadeti çocukların anlayabileceği sadelik ve sevimlilikle anlatan bir kitap var artık. Mağara kapısındaki güvercinler kötü bakışlardan kimleri gizledi. Halime'nin cılız merkebi nasıl tüm rakiplerini geride bıraktı. Ebrehe'nin fili bütün zorlamalara rağmen neden Mekke'ye girmedi.

Evet çocuklar! Tüm bu soruların cevabını Sevgili Peygamberimiz serisinde bulacaksınız. Varlıkların Dilinden Sevgili Peygamberimiz serisi on altı kitapçık halinde; renkli, resimli ve kuşe kâğıda basılmış olarak, iki set hâlinde piyasaya arz edildi.

Dokuz yaş ve üzeri çocuklara, Peygamber Efendimiz'in (s.a.s.) yaşadığı dönemde meydana gelen belli başlı olayları, akıcı ve eğlenceli bir üslupla anlatmayı hedefleyen eserler önemli bir boşluğu dolduracaktır kanaatindeyiz...

